

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

- **ІНТЕГРАЦІЯ**
Чи буде позитивним продовольче сальдо?
- **БІЗНЕС**
Цукровики хочуть нове законодавство
- **АГРОСНАБ**
Комбайн: вітчизняний чи іноземний

АГРОПОЛІТИКА

КОНКУРЕНТ ЧИ СПОЖИВАЧ?	4
ВВЕЧЕРІ — ГРОШІ, ЗРАНКУ — ВРОЖАЙ	8
ЯК АПК ВИТРАЧАЛО ГРОШІ В 2006	13
РЕЙДЕРИ: ЗЛОЧИНЦІ ЧИ ЧИСТИЛЬНИКИ?	18

ІНТЕГРАЦІЯ

ЧИМ ПІЗНІШЕ — ТИМ КРАЩЕ	22
SIMA 2007	26

ТЕМА НОМЕРА

ЗАХМАРНІ ЦІНИ	28
ВИМОГА ЧАСУ — ДОБРОТНЕ ОБЛАДНАННЯ	32
ВЛАДА ПЕРЕЖИВАЄ ЗА М'ЯСО	35
НОВА НІША ДЛЯ УСПІШНОГО БІЗНЕСУ	36
ДБАЙЛИВІ ГОДІВНИЦІ ВЕРЕДЛИВІЙ ПТИЦІ	40
ПЛАСТИКОВІ СІТКИ НА СЛУЖБІ У АГРАРІЄВ	41

БІЗНЕС

ЗЕРНО

ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ СУШКИ ЗЕРНА	42
ДЛЯ РОЗВИТКУ ТА УРОЖАЙНОСТІ	44
ЩО ЧЕКАЄ ПОПЕРЕДУ	46
МІНІСТР ПРО «ХЛІБ УКРАЇНИ»	47

ОЛІЙНІ

СОНЯШНИК FOREVER!	48
-------------------	----

АГРОСНАБ

ПАЛИВО

МАСШТАБНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТАНОЛУ РОЗПОЧНЕТЬСЯ У 2007 РОЦІ	50
---	----

ТЕХНІКА

ДЛЯ ТРИВАЛОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА МАКСИМАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	54
ВАРІАНТИ УСПІШНОСТІ ТА ПРИБУТКОВОСТІ	56
НОВИЙ ТРАКТОР АК «УКРАГРОКОМ» ТЯ-200 «ЯРИЛО»	58
БЛАГОТВОРНИЙ ДЛЯ ВРОЖАЮ	59
УКРАЇНЦІ ОБИРАЮТЬ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИЙ АПК	60

БЕЗ КРАВАТОК

ТОРГОВИЙ САМІТ В АНТАЛІЇ	63
--------------------------	----

АНКЕТА ЧИТАЧА “АГРО ПЕРСПЕКТИВИ”

ЯК БАГАТО ПРЕСИ ВИ ЧИТАЄТЕ ЗАГАЛОМ

- ☐ Мало ☐ Виключно спеціалізовані видання ☐ Досить багато, включаючи національні газети та наукові журнали

ЯК ДАВНО ВИ ЧИТАЄТЕ ЖУРНАЛ “АГРО ПЕРСПЕКТИВА”

- ☐ Вперше ☐ Більше року ☐ З моменту виходу першого номера

ЧОМУ ВИ ЧИТАЄТЕ ЖУРНАЛ “АГРО ПЕРСПЕКТИВА”

- ☐ Досить багато аналітики по продовольчим ринкам ☐ Цікавий та інформаційно насичений ☐ Корисний

ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В ЖУРНАЛІ “АГРО ПЕРСПЕКТИВА”

.....

.....

.....

ЩО ВАМ НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ В ЖУРНАЛІ “АГРО ПЕРСПЕКТИВА”

.....

.....

.....

ЯКОЇ РУБРИКИ, НА ВАШ ПОГЛЯД, НЕ ВИСТАЧАЄ В ЖУРНАЛІ

.....

.....

ЩО Б ВИ ПОРАДИЛИ ЗМІНИТИ В ЖУРНАЛІ

.....

.....

.....

ВАШІ ВІДПОВІДІ НАДСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ:

01054, Київ, МСП-601, вул. Воровського, 22, офіс 40, 25

Тел.: + 380 44 4868119

Факс: + 380 44 4943936

E-mail: editor@agroperspectiva.com

www.agroperspectiva.com

“Агро ПЕРСПЕКТИВА” — журнал про аграрний бізнес та для аграрного бізнесу. Інформаційно-аналітичне видання для керівників підприємств та компаній.

КВ 10475 від 04.10.2005 р.

Передплатні індекси: річний — **91879**, щомісячний — **22951**

Засновник: ТОВ “Аграріка”

Шеф-редактор Тамара Кліточенко

Директор проекту Олег Тимків (obt@agroperspectiva.com)

Координатор проекту Лариса Гук

(lguk@agroperspectiva.com)

Над номером працювали Леонід Анішин, Віктор Діхтяр, Сергій Зінченко, Лілія Іванчук, Тетяна Капкан, Вадим Крамар, Володимир Набок, Борис Оверченко, Антон Порембський, Ірина Порецька, Надія Руденко

Літературний редактор Наталія Головаш

Дизайн і верстка Володимир Ніжегородцев

Інформаційне забезпечення, маркетинг, реклама

ТОВ “Аграріка” директор Богдан Тимків

(bst@agroperspectiva.com)

Служба реклами та передплати тел.: (044) 486-9171,

тел./факс: (044) 494-4889, client@agroperspectiva.com

ІТ-відділ admin@agroperspectiva.com

Друк “Формула Принт”

Адреса редакції Україна, 01054, м. Київ, МСП-601,

вул. Воровського, 22, тел.: (044) 486-8119

E-mail: editor@agroperspectiva.com

http://www.agroperspectiva.com

Точка зору редакції не завжди збігається з думкою авторів публікацій. Передрук матеріалів, надрукованих у журналі, допускається тільки за узгодженням із редакцією. Всі права захищені. Редакція не несе відповідальності за достовірність інформації, що надрукована в рекламних оголошеннях.

ЧИТАТИ, ЩОБ ЗАРОБЛЯТИ

проект "АГРО ПЕРСПЕКТИВА" пропонує
маркетингові дослідження аграрних
та продовольчих ринків

ВСІ ДОРОГИ ВЕДУТЬ В АГІ

91879

22951

01251

ПЕРЕДПЛАТНІ ІНДЕКСИ

звертайтеся у відділ маркетингу та продажу

Україна, 01054, Київ, МСП-601, вул. Воровського, 22, оф. 40

Тел.: (044) 486-8119, тел./факс: (044) 494-4889, 492-7605

E-mail: client@agroperspectiva.com, <http://www.agroperspectiva.com>

Лілія ІВАНЧУК, журналіст

КОНКУРЕНТ ЧИ СПОЖИВАЧ? ВІТЧИЗНЯНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО...

У контексті наближення набуття Україною членства у Світовій організації торгівлі все актуальнішим стає питання конкурентоспроможності вітчизняної економіки, її здатності утримати лідерські позиції на внутрішньодержавному ринку та просувати вітчизняну продукцію на зовнішні ринки. При подальшій лібералізації ринків Україна має бути готова до того, що до нашої держави прийде велика кількість імпоротної продукції, яка, зазвичай, є дешевшою, якіснішою та безпечнішою, і ця продукція буде певною мірою створювати тиск на вітчизняну. Виходячи з цього, захист вітчизняного виробника набуває неабиякого значення.

Очевидно, на сьогодні не всі галузі національної економіки, і агропромисловий комплекс не виключення, однаково готові до вступу країни у СОТ, яке, на думку політиків та експертів, таки відбудеться цього року. Варто зазначити, що на сьогодні Україна має від'ємне сальдо по зовнішній торгівлі, хоча, власне, по продукції сільгоспвиробництва, яка складає близько 14% загального експорту, сальдо позитивне, що вказує, з одного боку, на підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції АПК на зовнішніх рин-

ках. Разом з тим, при нарощуванні загальних обсягів експорту аграрної продукції, у структурі експорту представлено далеко не всю продукцію, а лише окремі товарні позиції — це, передусім, зернова група, соняшник та соняшникова олія. В більшості своїй у структурі експорту домінує сировина, а це означає, що з країни виводиться додана вартість, робочі місця та прибутки. Крім того, експортні поставки з України є надзвичайно залежними від ситуації та кон'юнктури світового ринку, іншими словами, наші успіхи на

зовнішніх ринках є досить неоднозначними.

Разом з тим, на думку експертів, теперішні показники експорту абсолютно не відповідають аграрному потенціалу країни, яка здатна, згідно оптимістичних прогнозів, прогодувати сусідів «не хлібом єдиним», і навіть не лише «хлібом з маслом».

Проте цілком зрозуміло, що сільське господарство України не повністю готове як до виходу на зовнішні ринки, так і до входу імпоротної продукції на внутрішній ринок.

Одним з найбільш конкурентоспроможних секторів вітчизняного сільського господарства можна назвати зерновий. Щорічно темпи експорту зерна з країни зростають. Експерти вважають, що на найближчу перспективу наші можливості експорту зерна оцінюються у 15-20 млн. тонн, при вирощуванні 50-60 млн. тонн зернових. Разом з тим на сьогодні рівень врожайності більшості культур є значно нижчим, ніж у інших країнах, проте досвід провідних українських аграріїв доводить, що збільшення врожайності у 2 рази для України — це реальність. Тобто, потенціал у сектора є. Однак є ряд негативних факторів, які впливають на зниження конкурентоспроможності зернового виробництва. Це, перш за все, той факт, що потужний експортний потенціал практично не працює для зміцнення товаровиробника, а значна частка прибутків направляється у кишені зернотрейдерів.

На думку першого заступника міністра аграрної політики Бориса Супіханова, ефективна робота на зовнішніх ринках і мінімізація маржі та інфраструктурних витрат на внутрішньому ринку повинні дозволяти нашим виробникам отримувати не менше 80% світової ціни, а на сьогодні вони мають близько 40% від світової ціни. Тобто, товаровиробники не отримують кошти, на які заслуговують, і не мають змоги впроваджувати новітні технології, оновлювати технічний парк, витримувати структуру сівоzmіни, зберігати та підвищувати родючість ґрунтів. Промовистий факт, що за останні 10 років внесення мінеральних добрив скоротилося у 10 разів, а виснаження ґрунтів порушує в них баланс поживних речовин. Крім того, однією з проблем є якість зерна, задовільний рівень якої не завжди може гарантувати виробник. Тобто, навіть лише у цій галузі необхідно вирішити чималий комплекс проблем.

Щодо олійно-жирового комплексу варто зазначити, що збільшення експорту продукції, збільшення валового збору зерна соняшника, при зниженні його врожайності, дається країні дорогою ціною — виснаженням ґрунтів. Тобто, без сумніву, слід підтримувати тенденції останніх років щодо зміни структури експорту олійно-жирового комплексу в бік ріпаку, сої, і довести площі під соняшником до науково обґрунтованих, разом з тим, працювати над підвищенням врожайності соняшнику, і завдяки підвищенню врожайності не втратити свої лідерські позиції по експорту соняшникової олії на світовому рівні.

У буряко-цукровому комплексі теж необхідно працювати над підвищен-

**Микола ЯРЧУК,
голова НАЦУ «Укрцукор»**

Сьогодні українська цукрова галузь є досить конкурентоспроможною на світовому ринку. У нас є цукрові заводи, які виробляють цукор, що відповідає світовим стандартам. І не зважаючи на те, що нас інколи критикують... Так, у нас є продукція, яка, в силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин, має дещо нижчі стандартні параметри, але у більшості своїй Україна спроможна робити якісний цукор. Відносно конкурентоспроможності по ціні — потенційні можливості, а це й природно-кліматичні умови, інші умови, що дають можливість говорити і сподіватись, що ми і у ціновому плані можемо бути конкурентоспроможними. Сьогодні великі компанії й окремі цукрові заводи працюють над впровадженням новітніх технологій. Щодо вступу України до СОТ, звичайно, на перехідному етапі буде важко, тому що нам треба швидше адаптуватися до умов співпраці в СОТ. Мається на увазі, в першу чергу, підготовка технічної та нормативної бази, у другу чергу — питання якості та собівартості продукції. Але сам процес вступу України до СОТ прискорить ці зміни в буряко-цукровій галузі, і ми прийдемо до того, що будемо гідними партнерами в СОТ. У той же час для України з'явиться можливість експортувати свою продукцію.

Віктор СЛАУТА, віце-прем'єр з питань АПК

Україна сьогодні сміливо входить (в СОТ) з зерновою групою, пшеницею продовольчою і фуражною, кукурудзою, ячменем, соняшником. Тепер ми стали ще й сировинною зоною для біопалива.

Біда на ринку цукру — він не такий білий, як у державах ЄС, треба підганяти стандарти. Молочна та м'ясна продукція... Недавно комісія ЄС підтвердила, що Україна може поставляти на ринки держав ЄС молокопродукти, мед і яйця. З сировинною зоною (для виробництва молочної продукції) теж біда — у нас 70% молока-сировини — це подвір'я, а там молоко не відповідає стандартам. Плодоовочева продукція — потрібно свій ринок закривати і багато ще роботи.

Треба нам переходити з державної підтримки у виробництві на такі проекти, які будуть давати в першу чергу якість. На сучасному ринку не виживе той виробник, якій над якістю не працює.

Наскільки ми готові до СОТ? Я думаю, тверда трійка — це точно. А по зерновій групі ми п'ятірочники, в тваринництві ще треба підтягнутись.

ням врожайності буряку, та над зниженням собівартості цукру, щоб Україна могла гідно конкурувати з аналогічною продукцією на зовнішніх ринках, як це було кілька десятиріч тому. Виробництво цукру з тростини, як відомо, є значно дешевшим, проте останнім часом простежується тенденція росту попиту на тростину для виробництва біодизелю, тож на український цукор покупець, звичайно, знайдеться, але галузь необхідно реформувати з урахуванням досвіду найближчих сусідів і держав східної Європи.

У інших галузях сільського господарства нашої країни ситуація дещо сумніша, наприклад, у виробництві тваринницької продукції, оскільки конкурувати з сусідами, при нашій собівартості тваринницької продукції, практично нереально. На сьогодні в Україні у галузі тваринництва більше чверті продукції надходить від господарств населення, і на думку експертів, це позбавляє галузь перспектив росту конкурентоспроможності. Назріла необхідність розвитку крупно-товарного виробництва, і лише тоді з'явиться можливість знизити собівартість продукції, впроваджувати новітні технології та виходити на прийнятні показники рентабельності. Винятком у тваринництві можна назвати вітчизняне птахівництво, яке на сьогоднішній день відповідає світовим стандартам, та є, в більшості свій, вертикально інтегрованим. Це хороший приклад для інших галузей. Проте на сьогодні у тваринництві необхідно подолати технологічну та технічну відсталість галузі, тільки тоді вона зможе стати конкурентоздатною як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках.

За словами експертів, існує кілька факторів, що забезпечують успіх у конкурентній боротьбі щодо ціни та якості — зокрема, новітні ресурсозберігаючі технології, а технологічна відсталість сільськогосподарського виробництва в Україні, у порівнянні з розвинутими країнами, залишається значною. Крім того, Україна програє за показниками ефективності виробництва, продуктивності праці, технічного забезпечення, урожайності культур та продуктивності худоби.

На сьогодні, для підвищення конкурентоздатності вітчизняного сільського господарства, необхідно підвищити ефективність АПК за рахунок техніко-технологічного переоснащення, на базі інноваційно-інвестиційної моделі розвитку, що дасть змогу вітчизняному виробнику зайняти провідні позиції на світових ринках. АП

DERZHZOVNISHINFORM

Центр пропонує повний спектр послуг

The Center offers the complete spectrum of services in the following directions:

- Комплексне інформаційне обслуговування / complex informational servicing;
- Ціни та ціноутворення / prices and price formation;
- Експертиза цінних та інших умов експортно—імпортних контрактів / expertise of price and other terms of export and import contracts;
- Консультування щодо ЗЕД, тарифного та нетарифного регулювання, давальницьких операцій тощо / consultations on the issues of foreign economic activities, tariff and non—tariff regulations, tolling schemes, etc.;
- Кон'юнктурні огляди товарних ринків з прогнозами / conjuncture reviews of commodity markets with forecasts;
- Проведення маркетингових досліджень окремих товарів та галузей / marketing research of particular goods and industries;
- Юридичні послуги широкого профілю / complete legal support;
- Організація та проведення в Україні торгів (тендерів), консультації / organization and conducting of auctions and tenders in Ukraine, consultations on the issues;
- Надання інформації про ділових партнерів / providing of information on business partners;
- Вивчення потреб споживачів: пріоритети та купівельна поведінка, вимоги, очікування / studying of consumer needs: priorities and purchasing behavior, requirements, and expectations;
- Дослідження реклами: тестування та ефективність проведення кампанії / studying of advertising: tests and effectiveness of campaign conducting;
- Дослідження нового товару: тестування, сприйняття, образ ідеального продукту / studying of new goods: testing, perception, the image of ideal product;
- Електоральна поведінка / electoral behavior;
- Організація конференцій, семінарів, круглих столів, ділових зустрічей / organization of conferences, seminars, round tables, and business meetings;
- Щоденні оперативні стрічки новин щодо різних сегментів ринку / daily operative news on different market segments.

Легкість рішень

Адреса:

Україна, МСП-601, м. Київ, вул. Воровського, 22
тел.: +38 (044) 486—16—36, 482—29—37
тел./факс: +38 (044) 486—23—68
e—mail: dzi@dzi.mfert.gov.ua
<http://www.ukrdzi.com>

Address:

Ukraine, Kiev 601, Vorovskogo str., 22
tel.: +38 (044) 486—16—36, 482—29—37
tel./fax: +38 (044) 486—23—68
e—mail: dzi@dzi.mfert.gov.ua
<http://www.ukrdzi.com>

Державний інформаційно—аналітичний центр
моніторингу зовнішніх товарних ринків

Ірина ПОРЕЦЬКА, «Агро Перспектива»

ВВЕЧЕРІ — ГРОШІ, ЗРАНКУ — ВРОЖАЙ

Останніми роками спостерігається зростання кількості фінансових ресурсів, залучених аграрним сектором економіки. Про те, як і що коїться з фінансуванням та кредитуванням аграріїв, розповідає директор департаменту фінансів Міністерства аграрної політики Григорій Зуб.

ПРО КРЕДИТИ

Григорію Івановичу, розкажіть для початку про результати кредитування аграріїв у 2006 році.

Станом на 1 січня 2007 року зобов'язання підприємств агропромислового комплексу перед банками склали 24,5 млрд. грн. З цієї суми більше 11 млрд. грн. приходиться на сільськогосподарські підприємства, а останні 13 млрд. грн. — на інші підприємства агропромислового комплексу, в основному, переробні.

У 1999 році було залучено кредитних ресурсів на загальну суму майже 400 млн. грн. На противагу цьому у 2006 році цифра збільшилась аж до 24 млрд. грн. Тобто, неважно підрахувати, що за 7 років відбулося зростання у 60 разів. Значить, е-таки довіра до товаровиробників, підприємств АПК з боку банків.

Якщо говорити про кількість господарств чи суб'єктів господарювання, що користуються пільговими кредитами, то 2004 року їхня кількість становила понад 4 тис. господарств, у 2001 році — 12 тис. господарств, а вже у 2003 році —

дитів, залучених у попередні роки — 2004 і 2005. На щастя, нам вдалося збільшити обсяг загальної державної підтримки на ці потреби за рахунок перегляду та нового перерозподілу коштів інших програм, передбачених Мін-агрополітики. В результаті, збільшили витрати на здешевлення відсоткових ставок за кредити на 334 млн. грн. у 2006 році.

І було використано ці кошти, в основному, на здешевлення довгострокових кредитів, залучених у попередні роки.

Що ще нового у кредитуванні аграріїв у 2007 році, порівнюючи з 2006?

Зроблено ще один крок уперед. Постановою Уряду №256 від 21 лютого затверджено порядок використання коштів, передбачених у держбюджеті на фінансову підтримку підприємств АПК через механізм здешевлення коротко- і середньострокових кредитів. 14 березня постановою №446 було внесено зміни.

У попередній постанові було обмеження по середньострокових кредитах — обсяг виробництва валового продукту

У регіонах обласні управління агропромислового розвитку повинні надавати для здешевлення середньострокових кредитів не менше 40% обсягу ліміту

14,4 тис. суб'єктів господарювання. Але тут варто нагадати, що 2003 рік був складним для аграріїв через погодні катаклізми, тому з бюджету було виділено додаткові кошти — фіксований платіж, завдяки якому і спостерігався своєрідний фінансовий бум у АПК.

А вже за даними минулого року кількість господарств, які скористалися пільговими кредитами, становить приблизно 13,4 тисяч.

Скажіть, наскільки сьогодні забезпечено потребу аграріїв у кредитах?

Якщо мати на увазі потребу в коштах, то лише для весняно-польових робіт вона становить 15 млрд. грн. Наразі забезпеченість власними ресурсами становить 43%. Щодо кредитів, то потреба у них становить понад 4 млрд. грн., із них пільгових — 3,6 млрд. грн. (нагадаю, що на сьогодні залучено кредитів на суму 2,1 млрд. грн.).

Зараз у державному бюджеті Мін-агрополітики на здешевлення коротко- і середньострокових кредитів для підприємств агропромислового комплексу передбачено 667 млн. грн., що майже вдвічі більше, ніж минулого року.

Якщо взяти минулий рік, то складалася наступна ситуація. У бюджеті було затверджено 260 млн. грн., але цих коштів не вистачало для здешевлення довгострокових кре-

мав становити не менше 1 млн. грн. Лише за цієї умови суб'єкт міг отримати право на здешевлення середньострокового кредиту. На нашу думку, така умова носить дискримінаційний характер.

Отже, за підтримки відповідних міністерств, відомств і Уряду, цю умову постанови відмінено. Відповідно, розширився доступ усіх господарств до кредитів.

Який саме на місцях механізм надання та розподілу коштів, наданих Мін-агрополітики регіонам на програми здешевлення кредитів?

Розподіл коштів, передбачених у бюджеті для регіонів, затверджено наказом міністра від 22 лютого поточного року №113. Критерії розподілу, як це передбачено порядком затвердженій постанови, вираховуються виходячи з середньозважених показників виробленої підприємствами валової продукції за останні три роки. Згідно зі статистичною звітністю ми проаналізували обсяги виробленої підприємствами середньорічної продукції, і вираховували, скільки припадає на відшкодування відсоткових ставок до кожної області України окремо.

У свою чергу, в регіонах обласні управління агропромислового розвитку повинні надавати для здешевлення середньострокових кредитів не менше 40% обсягу ліміту,

наданого нами. А залишок вони мають спрямовувати до районних управлінь задля здешевлення короткострокових кредитів.

Ця схема компенсації відсоткових ставок існувала у такому вигляді постійно, і чи плануєте її якось змінювати?

На відміну від попередніх порядків (коли пріоритетами Мінагрополітики були Крим та області, здешевлення кре-

управлінь агропромислового розвитку (райдержадміністрації), а щодо середньострокових кредитів — до головного управління агропромислового розвитку обласної держадміністрації.

Скільки кредитних ресурсів залучено уже в 2007 році?

Якщо брати оперативні дані, то на кінець березня залучено кредитів вже на суму понад 2 млрд. грн.

По короткостроковим кредитам ще більш-менш нормальна ситуація, то по середньостроковим все більш проблематично. У інших областях, варто наголосити, деякі банки дають кредити ще й під вищі відсотки

дитів здійснювалося банками) зараз кошти на середньострокові кредити розподіляються на рівні обласних управлінь, а короткострокові — доводяться до районів. На підставі тих документів, які подають сільгосп підприємства (до речі, поки що у нас лише сільгосп підприємства мають право на здешевлення кредитів), компенсація надається не банкам, а безпосередньо, вже сільгосп підприємствам.

Уточніть, хто має право на користування саме пільговими кредитами?

Кредити надаються тим, хто виконує вимоги відповідної постанови, якою затверджено порядок здешевлення кредитів середньострокових, а також довгострокових, залучених у попередні роки.

Доступ до пільгових кредитів визначається наступними чинниками: короткостроковий кредит має бути залучений не більше як під 18% річних (з урахуванням усіх додаткових плат за послуги, за оформлення кредиту, тобто, банківські послуги), а середньостроковий — не більше як під 17% річних. Це розміри відсоткових ставок, якщо кредит залучено у національній валюті. Отже, той, хто залучає кредити, дотримуючись цієї вимоги, матиме право на їхнє здешевлення. Але, фактично, зможе отримати компенсацію лише після того, як сплатить банку відсотки, надасть документи про залучені короткострокові кредити до районних

Станом на 30 березня 2007 року аграрії залучили кредитів на загальну суму 2,141 млрд. грн. Із них короткострокових — 1523,9 млн. грн., середньострокових — 617,5 млн. грн.

У середньому, кредити залучаються під 15-20% — у національній валюті і під 9-10% — в іноземній валюті.

Якщо брати по регіонам, то, наприклад, у Криму, Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській областях, а також у Житомирській, Луганській, Рівненській, Сумській, Харківській, Хмельницькій та Черкаській банки надають кредити під річні відсотки, які передбачено постановою. Аграрії укладають угоди по короткостроковим кредитам з процентними ставками не більше 18%, а середньострокові — не вище 17%. Але в таких областях, як Донецька, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Херсонська, Чернівецька та Чернігівська, окремі банки цих вимог не дотримуються. Хоча банки і не зобов'язані дотримуватися «аграрних» постанов та вимог про 17 і 18%.

Скільки банків займаються кредитуванням аграріїв?

У попередні роки агропромисловий комплекс, у цілому, обслуговувало понад 100 банків. Але основних було всього 5-6 банків — їхня питома вага у кредитному портфелі займає найбільше місце. Це такі банки як «Промінвестбанк», «Аваль», який зараз називається вже «Райфайзен банк Аваль». Також до цього переліку можна віднести «Ощадбанк», «Укресімбанк», «Приватбанк». Це я перерахував основні банки, а взагалі-то їх значно більше.

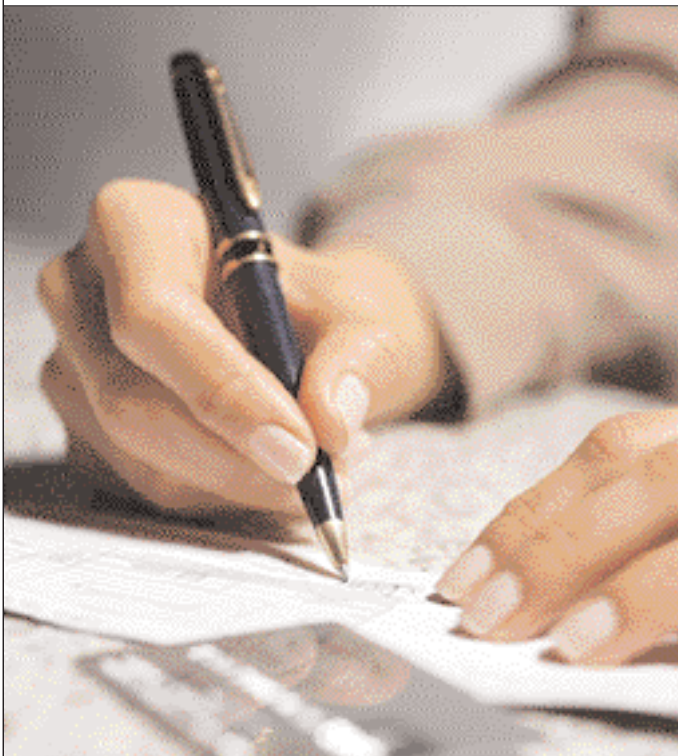
Як Ви оцінюєте відсоткові ставки банків кредитів для аграріїв?

Якщо брати конкретно по програмі, яка почала діяти з 2000 року — механізм здешевлення кредитів — то відсоткова ставка по кредитах як була висока, так і залишається такою. Проте радує, що на сьогодні вже маємо тенденцію до зниження. Якщо у 2005 році, наприклад, були середні відсоткові ставки банків під кредити у розмірі 54% річних, то 2006 року вже дійшли до середньої ставки десь у розмірі до 20% річних.

А які ставки нині?

Дають кредити під високі відсотки такі банки, як «Автокразбанк» у Донецькій області, який дає кредити під 20% річних. Отже, сільгосп підприємства не матимуть доступу до механізму здешевлення кредитів. «Укрсоцбанк» і банк «Аваль» у Закарпатській області дають короткострокові кредити під 19-20% річних, середньострокові — від 18-20%. І таке спостерігається й у решті областей.

Якщо по короткостроковим кредитам ще більш-менш нормальна ситуація, то по середньостроковим все більш проблематично: банк «Фінанси і кредит», наприклад, дає кредити під 19%, коли межа — 18%. У інших областях, варто наголосити, деякі банки дають кредити ще й під вищі відсотки.

Чи виправдані такі ставки?

Банки нам дають приблизно таке пояснення щодо цього питання: «Кредитний портфель банку сьогодні сформовано більшою мірою за рахунок депозитних вкладів населення. Виникають банківські критичні ситуації — виплати, маржа тощо. Ми повинні гарантовано мати кошти на виплати цих «критичних» випадків. Ось і мусимо ставити високі відсоткові ставки під кредити».

Але за минулий рік, згідно даних Національного банку, середньозважена ставка становила 17% як по середньостроковим, так і по довгостроковим кредитам. Тобто, теоретично підстав для завищення або ж підвищення відсоткових ставок немає. Також і рівень інфляції на сьогодні більш-

Чи ведуться вже переговори з банками, і яким саме чином?

Можливо й ведуться... Ведення переговорів, мається тут на увазі, приблизне таке: підняти трубку, зателефонувати директорів банку та сказати: «Що ж це таке, чому ти знущаєш над селянами? Дай їм кредит під 17% або ж 18%, щоб ми їм потім грошей змогли також дати». А потім вже як хто вирішить. Наголошу ще раз: юридично ми не можемо робити банкам погоду на ринку.

Чи вистачає у аграріїв коштів для погашення відсоткових ставок кредитів?

Маємо проблеми з погашенням довгострокових кредитів. На сьогодні підготовлено ще один проект постанови, який знаходиться на розгляді в Кабміні, проте до нього висловили зауваження Міністерство фінансів, ГоловКРУ та Міністерство юстиції.

Цим документом ми хочемо розширити й додати інші підприємства до загального переліку тих, хто матиме право на здешевлення як короткострокових, так і середньострокових кредитів. Включити цукрові заводи, адже їм також потрібні кошти на залучення короткострокових кредитів для закупівлі сировини у сільгоспвиробників і для підготовки до нового сезону. Виділити окремо ще й ДАК «Хліб України» та його дочірні підрозділи для закупівлі сільгосппродукції безпосередньо у сільгоспвиробників. Це те, що стосується короткострокових кредитів.

А до переліку підприємств з залучення середньострокових кредитів включено й НАК «Укragролізінг». Кошти мають спрямовуватися для придбання техніки.

Усе вище перераховане наше міністерство встигло вже зробити у 2007 році.

А підприємства якої форми власності найбільше залучають кредитів?

Це питання наразі не стоїть, адже лише підприємства приватної форми власності можуть дозволити собі залучати кредитні ресурси. Державних підприємств одиниці. В основному, це науково-дослідні господарства.

До яких галузей АПК залучається найбільша кількість кредитів?

Якщо брати короткострокові кредити, то в першу чергу, їх беруть для наповнення обігових коштів — на закупівлю

Ми хочемо розширити й додати інші підприємства до загального переліку тих, хто матиме право на здешевлення як короткострокових, так і середньострокових кредитів

менш стабільний, ми не спостерігаємо різкого зростання. Таким чином, на все тут воля банку.

А чи можна вплинути на ставки?

Юридично Мінагрополітики жодним чином не може впливати на це. Є Закон «Про банки та банківську діяльність» який визначає діяльність банків. Є свої правила гри на ринку фінансів. І згідно цих правил банки самі можуть і повинні вирішувати питання щодо розмірів відсоткових ставок. Тому змусити банки давати аграріям кредити під нижчі відсотки, при усьому бажанні, міністерство не може.

Міністр аграрної політики Юрій Мельник звертався до банків з проханням зменшити ставки по аграрним кредитам?

Офіційно міністерство з цим питанням до банків не зверталось.

пального, мінеральних добрив, насіння, запчастин тощо. А щодо середньострокових — то, в основному, вони беруться для придбання техніки, реконструкції та будівництва об'єктів тощо. Але перевага надається все ж таки придбання техніки.

Враховуючи, що є попит на продукцію тваринництва — свинину, яловичину, м'ясо птиці — будуються нові тваринницькі комплекси, йде реконструкція старих приміщень. Отже, залучаються середньострокові кредити і на задоволення цих потреб.

А чому було розроблено програму по здешевленню кредитних ставок, адже подібних програм не має за кордоном?

Це був вимушений крок. Наприклад, за кордоном ставка від користування кредитом становить 2-3% річних і не більше. Тому, зрозуміло, і не стоїть там проблема завищення відсоткових ставок та необхідності їхнього пониження.

КОНКРЕТНО ДЛЯ...

Уявімо, наприклад, що я аграрій і хочу взяти кредит. Як мені вирішити це питання?

Перш за все, у Вас повинен бути бізнес-план, якщо Ви очолюєте приватне підприємство, що займається веденням господарства...

Це зрозуміло. А ось куди я маю в першу чергу звернутися?

Звичайно, що потрібно в першу чергу звернутися до банку і дізнатися, на яких умовах він зможе надати кредит. Якщо Ви укладаєте з ним угоду, і при цьому хочете, щоб кредит був пільговий, то повинні користуватися постановою №259 з урахуванням змін, внесених постановою №446 (щодо обмеження по середньострокових кредитах).

Також ще має значний вплив на це і фактор ціни на товар, мається на увазі вартість сільгосппродукції, особливо зерна (на його ціну, як відомо, було введено обмеження).

Тобто, багато факторів, які впливали на результати кредитної діяльності аграріїв у попередньому році, відлунюються по сьогоднішній день.

Але, з урахуванням перехідних фінансів, я передбачаю, що у 2007 році маємо вийти на загальну суму залучених аграріями кредитів не менше як 11 млрд. грн. Проте це приблизні підрахунки.

А які плануєте зміни у системі чи механізмах кредитування аграріїв?

Це поки що пропозиції та плани, можливо, їх зарано озвучувати...

По-перше, ми маємо підняти питання перехідних кредитів — минулорічних, довгострокових. Пропонуємо, щоб

Ми хочемо, щоб ті підприємства, які у 2005 та 2006 роки мали право на здешевлення довгострокових кредитів, мали його й надалі на тих, попередніх умовах: якщо угоди уклалися не вище ніж під 20% річних

Отже, якщо мова йде про короткостроковий кредит, то він має бути не більше як під 18% річних з урахуванням усіх додаткових угод.

Теорія зрозуміла. Що далі?

Укладаєте угоду з банком. Згідно постанов збирається передбачений перелік документів. З цим пакетом документів йдете до районного управління (якщо справа по короткостроковим кредитам), або ж до головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації — якщо щодо середньострокових.

Куди саме направляється пакет зібраних документів?

Вищезазначений пакет документів направляється до відповідної комісії, яка його розглядає. Якщо всі документи відповідають порядку, затвердженому постановою №259, комісія дає відповідну довідку про те, що кредит буде пільговий.

Потім спокійно користуєтесь кредитом, виплачуєте відсотки, згідно з порядком подаєте документи з користування до управління, і Вам ці кошти відшкодовують.

Сьогодні вже по першому кварталі всі кошти знаходяться на рахунках відповідних розпорядників нижчого рівня — в обласних та районних управліннях.

Я сподіваюся, що так і далі буде, незалежно від політичної ситуації в країні. Адже повинні йти надходження до бюджету та відповідні виконання його видаткової частини.

ЩО ДАЛІ?

Які прогнози щодо наступного року: чи буде збільшуватися кількість залучених кредитних ресурсів у сільське господарство?

Якщо брати по сьогоднішнім темпам залучення кредитних ресурсів, то вони дещо впали порівняно з минулорічними. У 2006 році було залучено 12,8 млрд. грн. кредитних ресурсів. Але здешевлення кредитів не сталося, що погіршило фінансовий стан суб'єктів агропромислового комплексу (не було державної підтримки). Потім ці кредити автоматично було перекинуто на наступний рік. Тому цього, 2007 року їх потрібно повертати (особливо це стосується тих кредитів, які залучалися у другій половині минулого року). Цим, напевно, і можна пояснити таке зниження темпів.

перехідні кредити надавалися на тих умовах, які були у попередні роки — 2005 та 2006.

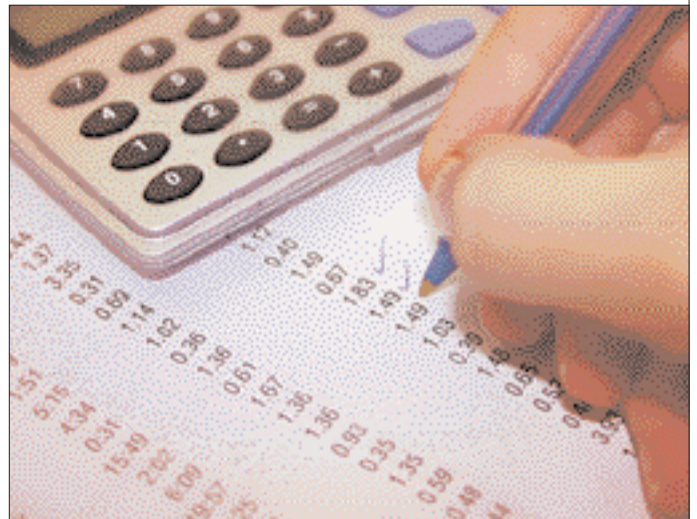
Ми хочемо, щоб ті підприємства, які у 2005 та 2006 роки мали право на здешевлення довгострокових кредитів, мали його й надалі на тих, попередніх умовах: якщо угоди уклалися не вище ніж під 20% річних. Хочемо зберегти ці умови і надати право на здешевлення кредитів більшій кількості підприємств.

Плануємо впровадити ще одне розширення. Наразі у нас прописані лише сільгосппідприємства, які мають право на здешевлення кредитів. Разом з цим маємо для здешевлення коротко- і середньострокових кредитів облікову ставку Нацбанку на сьогодні у розмірі 8,5%.

Тому пропонуємо додати до переліку підприємств, які можуть залучати пільгові короткострокові кредити, деякі інші підприємства. Маються на увазі хлібозаготівельні, борошномельні, м'ясомолочні, консервні... Тобто ті, які закуповують сировину безпосередньо у сільгоспвиробників, потім виготовляють продукти і реалізують її. Необхідно, щоб вищепераховані підприємства також мали доступ до кредитів.

А ще було б гарно, якби ці підприємства мали доступ до здешевлення середньострокових кредитів задля оновлення власної матеріально-технічної бази — придбання обладнання, оновлення або ж реконструкції.

Оце наші пропозиції, які поки що мають вигляд проєктів.

ЯК АПК ВИТРАЧАЛО ГРОШІ У 2006

ЗВІТ ВІД МІНАГРОПОЛІТИКИ

У 2006 році фінансування департаментів, установ, організацій та об'єднань Міністерства аграрної політики України становило **6381,7 млн. грн.**, у тому числі по загальному фонду — **5624,6 млн. грн.**, по спеціальному — **757,1 млн. грн.** Загальна сума касових видатків за цей період склала **6278,3 млн. грн.**, в тому числі по загальному фонду — **5575,6 млн. грн.**, по спеціальному — **702,7 млн. грн.**

Сума касових видатків по загальному фонду КЕКВ 1310 «Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» складає **3882,3 млн. грн.** З них:

- 1669,9 млн. грн.** — компенсація пенсійному фонду різниці між сумою страхових внесків, сплачених сільськогосподарськими підприємствами, суб'єктами спецрежиму за спеціальною ставкою, та внесками, які були б сплачені ними на загальних підставах;
- 1608,9 млн. грн.** — фінансова підтримка виробництва продукції тваринництва та рослинництва;
- 319,5 млн. грн.** — фінансова підтримка підприємств АПК через механізм здешевлення кредитів комерційних банків;
- 104,4 млн. грн.** — селекція у тваринництві та птахівництві;
- 87,2 млн. грн.** — селекція у рослинництві;
- 35,0 млн. грн.** — фінансова підтримка агропромислових підприємств, що знаходяться у особливо складних кліматичних умовах;
- 27,7 млн. грн.** — фінансова підтримка селянських (фермерських) господарств;
- 10,0 млн. грн.** — здешевлення вартості страхових премій (внесків), фактично сплачених суб'єктами аграрного ринку;
- 6,4 млн. грн.** — розвиток фізкультури та спорту серед сільського населення;
- 5,1 млн. грн.** — реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості;
- 4,6 млн. грн.** — селекція у рибному господарстві;
- 3,6 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів і регулювання рибальства.

По КЕКВ 1170 «Дослідження і розробки, видатки державного (регіонального) значення» — **815,4 млн. грн.**, у тому числі:

- 242,0 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами, підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації;
- 235,2 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації;
- 107,3 млн. грн.** — підготовка кадрів для агропромкомплексу НАУ;
- 53,1 млн. грн.** — дослідження та експериментальні розробки у системі АПК;
- 40,6 млн. грн.** — наукові розробки у сфері стандартизації;
- 36,1 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами I та II рівнів акредитації НАУ;
- 12,0 млн. грн.** — заходи з охорони та захисту, раціонального використання лісів, наданих у постійне користування підприємствам АПК;
- 10,1 млн. грн.** — підготовка кадрів для рибного господарства вищими навчальними закладами I та II рівнів акредитації;
- 8,1 млн. грн.** — прикладні розробки Національного аграрного університету в сфері сільськогосподарських наук;
- 8,0 млн. грн.** — підготовка кадрів для сфери рибного господарства вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації;
- 7,6 млн. грн.** — проведення державних виставкових заходів у сфері АПК;
- 6,3 млн. грн.** — прикладні розробки у сфері розвитку сільгоспвиробництва;
- 6,1 млн. грн.** — запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин;
- 5,0 млн. грн.** — селекція в галузі сортовипробування;
- 4,7 млн. грн.** — заходи по боротьбі зі шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин;
- 4,6 млн. грн.** — підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації робітничих кадрів АПК;
- 4,0 млн. грн.** — створення Української лабораторії якості та безпеки продукції агропромкомплексу;
- 3,9 млн. грн.** — погашення зобов'язань держслужбою з охорони прав на сорти рослин за кредитами, наданими з державного бюджету за рахунок коштів, залучених від міжнародних фінансових організацій на розвиток насінництва;
- 3,6 млн. грн.** — агрохімічна паспортизація земель;
- 3,4 млн. грн.** — прикладні розробки у сфері рибного господарства;
- 3,4 млн. грн.** — оздоровлення та відпочинок дітей працівників АПК;
- 3,3 млн. грн.** — реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості;

- 2,9 млн. грн.** — розробка найважливіших новітніх технологій;
- 1,7 млн. грн.** — докорінне поліпшення земель сортодослідних станцій та опорних пунктів;
- 1,2 млн. грн.** — фундаментальні дослідження Національного аграрного університету у сфері сільськогосподарських наук;
- 1,1 млн. грн.** — погашення зобов'язань Української державної насінневої інспекції за кредитами, наданими з державного бюджету за рахунок коштів, залучених від міжнародних фінансових організацій на розвиток насінництва;
- 0,1 млн. грн.** — селекція у рибному господарстві.

По КЕКВ 1132 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали» сума касових видатків складає **76,2 млн. грн.**, з них:

- 75,2 млн. грн.** — протиєпізоотичні заходи;
- 1,0 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини.

По КЕКВ 2410 «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» — **70,4 млн. грн.**, з них:

- 10,0 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації;
- 9,9 млн. грн.** — запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин;
- 8,5 млн. грн.** — реформування та розвиток комунального господарства у сільській місцевості;
- 7,2 млн. грн.** — підготовка кадрів для агропромислового комплексу НАУ;
- 7,1 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами I та II рівнів акредитації;
- 5,0 млн. грн.** — збільшення статутного фонду НАК «Укграгролізинг» для закупівлі сільськогосподарської техніки, вантажних автомобілів та обладнання для сільськогосподарської переробки з подальшою передачею у лізинг;
- 5,0 млн. грн.** — селекція у тваринництві та птахівництві;
- 3,0 млн. грн.** — здійснення фінансової підтримки розвитку підприємств молочної переробки;
- 2,6 млн. грн.** — підготовка кадрів для АПК вищими навчальними закладами I та II рівнів акредитації НАУ;
- 2,6 млн. грн.** — заходи з ліквідації наслідків затоплення шахти №9 та аварії ствола шахти №8 Солотвинського солерудника Закарпатської області;
- 2,0 млн. грн.** — створення Української лабораторії якості та безпеки продукції агропромкомплексу;
- 1,9 млн. грн.** — дослідження й експериментальні розробки у системі АПК;
- 1,3 млн. грн.** — підготовка кадрів для сфери рибного господарства вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації;
- 1,0 млн. грн.** — розвиток фізкультурного спорту серед сільського населення;
- 1,0 млн. грн.** — фінансова підтримка виробництва продукції тваринництва та рослинництва;
- 0,8 млн. грн.** — прикладні розробки Національного аграрного університету у сфері сільськогосподарських наук;
- 0,7 млн. грн.** — селекція у рибному господарстві;
- 0,5 млн. грн.** — протиєпізоотичні заходи;
- 0,3 млн. грн.** — підготовка кадрів для рибного господарства вищими навчальними закладами I та II рівнів акредитації.

По КЕКВ 4112 «Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям» сума касових видатків складає **38,0 млн. грн.**, у тому числі:

- 24,0 млн. грн.** — формування державного продовольчого резерву та проведення заставних інтервенційних закупівель Аграрним фондом;
- 14,0 млн. грн.** — надання кредитів фермерським господарствам.

По КЕКВ 4113 «Наданням інших внутрішніх кредитів» складає **37,2 млн. грн.** по державному пільговому кредитуванню індивідуальних сільських забудовників.

По КЕКВ 1135 «Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів» сума видатків складає **29,7 млн. грн.**, з них:

- 8,8 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів і регулювання рибальства;
- 7,4 млн. грн.** — протиєпізоотичні заходи;
- 3,9 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 4,1 млн. грн.** — організація і регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 3,4 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 1,0 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,7 млн. грн.** — забезпечення діяльності Аграрного фонду;
- 0,3 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин;
- 0,1 млн. грн.** — методичне забезпечення діяльності аграрних навчальних закладів.

По КЕКВ 2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» сума видатків складає **16,7 млн. грн.**, з них:

- 11,8 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 3,3 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 0,7 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин;
- 0,6 млн. грн.** — методичне забезпечення діяльності аграрних навчальних закладів;
- 0,3 млн. грн.** — забезпечення діяльності Аграрного фонду.

По КЕКВ 1343 «Інші поточні трансферти населенню» видатки складають **13,7 млн. грн.** на виплати для реалізації ЗУ «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених ст. 57 ЗУ «Про освіту» педагогічним працівникам навчальних закладів».

По КЕКВ 1139 «Оплата інших послуг та інших видатків» складає **10,3 млн. грн.**, з них:

- 5,0 млн. грн.** — протиепізоотичні заходи;
- 1,6 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 1,1 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 1,1 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,7 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 0,5 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів та регулювання рибальства;
- 0,2 млн. грн.** — забезпечення діяльності Аграрного фонду;
- 0,1 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин.

По КЕКВ 1131 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» — **9,1 млн. грн.**, у тому числі:

- 3,1 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 1,9 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів та регулювання рибальства;
- 1,6 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 0,7 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 0,5 млн. грн.** — забезпечення діяльності Аграрного фонду;
- 0,4 млн. грн.** — протиепізоотичні заходи;
- 0,3 млн. грн.** — методичне забезпечення діяльності аграрних навчальних закладів;
- 0,2 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин;
- 0,2 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,1 млн. грн.** — підвищення кваліфікації кадрів АПК закладами післядипломної освіти;
- 0,1 млн. грн.** — підвищення кваліфікації кадрів Інститутом післядипломної освіти керівників та спеціалістів агро-промкомплексу НАУ.

По КЕКВ 1140 «Видатки на відрядження» сума складає **9,0 млн. грн.**, у тому числі:

- 4,2 млн. грн.** — протиепізоотичні заходи;
- 1,3 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 1,2 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 1,1 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 0,7 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів і регулювання рибальства;
- 0,2 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,1 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин.

По КЕКВ 1163 «Оплата електроенергії» складає **7,6 млн. грн.**, у тому числі:

- 2,8 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 2,1 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів і регулювання рибальства;
- 1,0 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 0,7 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 0,6 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин;
- 0,2 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,1 млн. грн.** — підвищення кваліфікації кадрів АПК закладами післядипломної освіти;
- 0,1 млн. грн.** — методичне забезпечення діяльності аграрних навчальних закладів.

По КЕКВ 1138 «Послуги зв'язку» сума видатків складає **7,3 млн. грн.**, у тому числі:

- 1,5 млн. грн.** — протиепізоотичні заходи;
- 1,3 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 1,2 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 1,0 млн. грн.** — загальне керівництво та управління у сфері АПК;
- 0,9 млн. грн.** — відтворення та охорона водних живих ресурсів і регулювання рибальства;
- 0,8 млн. грн.** — керівництво та управління у сфері ветмедицини;
- 0,5 млн. грн.** — забезпечення діяльності Аграрного фонду;
- 0,1 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин.

По КЕКВ 2133 «Капітальний ремонт інших об'єктів» сума видатків складає **5,3 млн. грн.**, у тому числі:

- 3,2 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі ветмедицини;
- 1,5 млн. грн.** — організація й регулювання діяльності установ у системі АПК;
- 0,5 млн. грн.** — організація та регулювання діяльності установ у системі охорони прав на сорти рослин;
- 0,1 млн. грн.** — підвищення кваліфікації кадрів АПК закладами післядипломної освіти.

**Звіт про витрати бюджетних коштів у розрізі кодів економічної класифікації видатків по
Мінагрополітики України за 2006 рік, млн. грн.**

Код та назва економічної класифікації видатків	Затверджено кошторисом на рік			Касові видатки			Фактичні видатки		
	Загальний фонд	Спец. фонд	Разом	Загальний фонд	Спец. фонд	Разом	Загальний фонд	Спец. фонд	Разом
1112 Грошове утримання військовослужбовців	3,3	-	3,3	3,3	-	3,3	3,3	-	3,3
1120 Нарахування на заробітну плату	137,0	-	137,0	136,0	-	136,0	136,0	-	136,0
16 1131 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	13,0	-	13,0	9,1	-	9,1	10,5	-	10,5
1132 Медикаменти та перев'язувальні матеріали	76,2	-	76,2	76,2	-	76,2	49,7	-	49,7
1133 Продукти харчування	0,6	-	0,6	0,6	-	0,6	0,6	-	0,6
1134 М'який інвентар та обмундирування	1,5	-	1,5	1,0	-	1,0	1,1	-	1,1
1135 Оплата транспортних послуг та утримання транспортних засобів	42,8	-	42,8	29,7	-	29,7	32,3	-	32,3
1136 Оренда та експлуатаційні послуги	1,5	-	1,5	1,2	-	1,2	1,3	-	1,3
1137 Поточний ремонт обладнання, інвентарю та будівель; технічне обслуговування обладнання	6,9	-	6,9	5,0	-	5,0	5,5	-	5,5
1138 Послуги зв'язку	9,3	0,1	9,4	7,3	-	7,3	7,3	-	7,3
1139 Оплата інших послуг та інші видатки	15,0	-	15,0	10,3	-	10,3	10,5	-	10,5
1140 Видатки на відрядження	13,9	0,4	14,3	9,0	0,3	9,3	9,3	0,3	9,6
1150 Матеріали, інвентар, будівництво, капремонт та заходи спец. призначення, що мають загально-державне значення	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1
1161 Оплата теплопостачання	2,2	-	2,2	2,0	-	2,0	2,0	-	2,0
1162 Оплата водопостачання та водовідведення	1,1	-	1,1	0,9	-	0,9	0,9	-	0,9
1163 Оплата електроенергії	8,1	-	8,1	7,6	-	7,6	7,6	-	7,6
1164 Оплата природного газу	3,3	-	3,3	3,2	-	3,2	3,3	-	3,3
1165 Оплата інших комунальних послуг	1,8	-	1,8	1,6	-	1,6	1,6	-	1,6
1166 Оплата інших енергоносіїв	2,6	-	2,6	2,4	-	2,4	1,7	-	1,7
1170 Дослідження і розробки, державні програми	824,1	3,0	827,1	815,4	2,2	817,6	816,0	2,2	818,2
1200 Виплати відсотків (доходу) за зобов'язаннями	4,3	-	4,3	4,3	-	4,3	4,3	-	4,3
1310 Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	4208,1	243,5	4451,6	3882,3	224,9	4107,2	4198,7	235,8	4434,5
1342 Стипендії	0,2	-	0,2	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1
1343 Інші поточні трансферти населенню	13,7	-	13,7	13,7	-	13,7	0,8	-	0,8
1350 Поточні трансферти за кордон	1,6	0,7	2,3	1,5	-	1,5	1,5	0,7	2,2
2110 Придбання обладнання та предметів довгострокового користування	19,1	15,0	34,1	16,7	-	16,7	22,2	-	22,2
2121 Будівництво (придбання) житла	-	-	-	0,5	-	0,5	-	-	-
2122 Будівництво (придбання) адміністративних об'єктів	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2123 Інше будівництво (придбання)	3,5	-	3,5	2,5	-	2,5	2,7	-	2,7
2131 Капремонт та реконструкція житлового фонду	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2132 Капітальний ремонт та реконструкція адміністративних об'єктів	0,2	-	0,2	0,2	-	0,2	0,2	-	0,2
2133 Капітальний ремонт та реконструкція інших об'єктів	6,2	-	6,2	5,3	-	5,3	5,2	-	5,2
2140 Реконструкція та реставрація	0,7	-	0,7	0,7	-	0,7	0,7	-	0,7
2300 Придбання землі та нематеріальних активів	0,1	-	0,1	-	-	-	-	-	-
2410 Капітальні трансферти підприємствам, установам, організаціям	70,5	216,0	286,5	70,4	191,0	261,4	72,7	191,0	263,7
4112 Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	240,0	690,0	930,0	38,0	272,7	310,7	38,1	272,7	310,8
4113 Наданням інших внутрішніх кредитів	45,0	12,1	57,1	37,2	11,6	48,8	37,2	11,6	48,8
Разом	6158,2	1180,8	7339,0	5575,6	702,7	6278,3	5865,4	714,3	6579,7

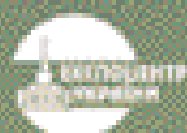
«АГРО-2007»

XIX МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА-ЯРМАРОК

«AGRO-2007»

XIX INTERNATIONAL EXHIBITION-FAIR

12-16 ЧЕРВНЯ

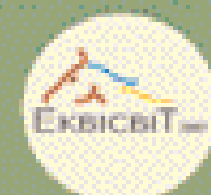

на території
Національного комплексу
«Експоцентр України»
м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1

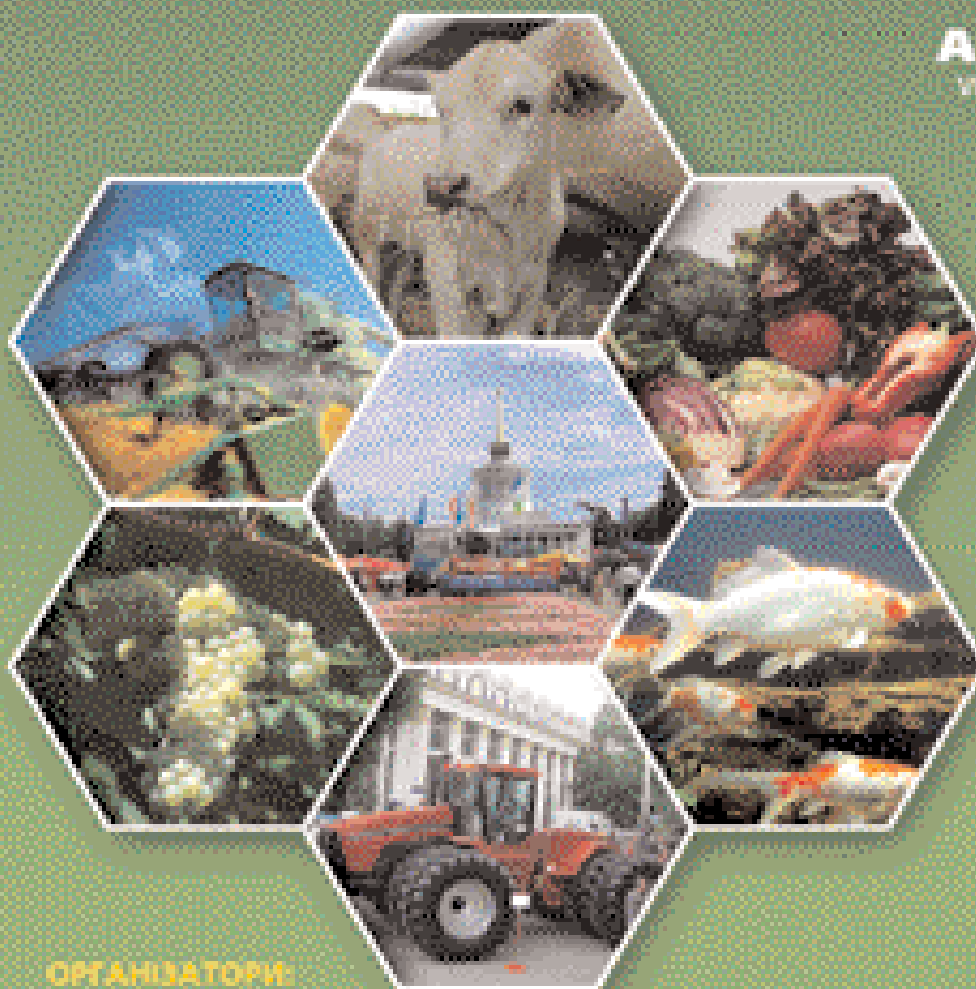
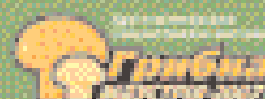
Animal'EX 2007

VI СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВИСТАВКА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ТВАРИН, ВЕТЕРИНАРІ
ТА ТОКАРІ ДЛЯ
ТВАРИНИЦТВА

ЕКВІСВІТ 2007

IV НАЦІОНАЛЬНА ВИСТАВКА
КОШТОВА ТА БІЛЬШОГО СТОРТУ

ОРГАНІЗАТОРИ:

Міністерство аграрної політики України
Міністерство промислової політики України
Українська академія аграрних наук

Київська міська державна адміністрація

Національний комплекс «Експоцентр України»

ГЕНЕРАЛЬНИЙ РОЗПОРЯДНИК:

Український експозиційно-інформаційний центр
Україна, 05480, м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1
Тел.: (044) 526-91-41, 417-09-62, 213-51-92
Тел./факс: (044) 526-91-40, 526-91-41
E-mail: info@agroexpo.com.ua
www.agroexpo.com.ua

Тетяна КАПКАН, «Агро Перспектива»

РЕЙДЕРИ: ЗЛОЧИНЦІ ЧИ ЧИСТИЛЬНИКИ?

Багато чуємо останнім часом про рейдерські атаки. Але при кожній новій атаці ніколи чомусь не розголошується ім'я злочинця-рейдера. Якщо жодної справи так і не було доведено до логічного правомірного та законодавчого завершення, то чи можна взагалі називати рейдера злочинцем? Можливо, ці структури, навпаки, тільки допомагають ринкові розвиватися, стимулюючи підприємства до самоконтролю.

Суть проблеми

Захопили, довели до банкрутства і привласнили — приблизно так коротко можна охарактеризувати діяльність рейдерів, що стали занадто активними останнім часом. Приблизне поняття «рейдерство» можна визначити як замовлення і (або) організацію нападу на підприємство, установу, з метою захоплення, так само, як і, безпосередньо, сам напад на підприємство, установу, організацію, з метою його захоплення.

Соціологічні дослідження свідчать, що кількість рейдерських захоплень підприємств з кожним роком збільшується. Істотне збільшення відбулося 2006 року та набирає стрімких оборотів у поточному. Проте у жодному українському законодавчому акті немає визначення поняття «рейдерства». Таким чином, українським законодавством не встановлюється кримінальна або ж будь-яка інша відповідальність за подібні дії. Більше того, рейдерів, як злочинців (адже вони, як не крути, все-таки «нападають» на підприємства), ніхто потім не розшукує. А якщо й шукає, то про це не повідомляє не лише в ЗМІ, а навіть і правоохоронним органам.

Тепер майже щодня з'являється інформація про захоплення чергового підприємства. При цьому жодного ра-

зу загарбники не притягалися до кримінальної відповідальності. Це обумовлено як корумпованістю чиновників всіх органів державної влади, так і відсутністю спеціальної статті у Кримінальному кодексі України щодо відповідальності за такий злочин.

Правоохоронні органи якщо й заводять кримінальні справи щодо випадку рейдерської атаки, то лише за статтями кримінального кодексу, які передбачають відповідальність за хуліганство, навмисне знищення або ушкодження чужого майна. Однак рейдерство наносить набагато важчий збиток підприємству, ніж звичайне хуліганство або знищення майна: воно зазіхає на господарську діяльність підприємства, завдає сильної шкоди його діловій репутації, зазіхає на власність. І це лише мінімальний перелік. Відповідно, за здійснення рейдерства повинно бути більш істотне покарання.

Під приціл правоохоронних органів також не потрапляють судді, котрі, складається таке враження, у більшості випадків сприяють захопленню підприємств — вони виносять такі судові рішення, які явно виходять за рамки компетенції суду і є відвертим втручанням у внутрішню діяльність підприємства. Це, насамперед, такі рішення як, наприклад, про

визнання «єдиним законно обраним керівником підприємства»; рішення про зобов'язання скласти другий реєстр акціонерів при вже наявному реєстрі; постанови про заборону проводити загальні збори тощо. Існуюча стаття кримінального кодексу стосовно винесення суддею свідомо неправосудного вироку, рішення, постанови фактично не діє, оскільки її застосування пов'язане з необхідністю доведення прямого наміру судді на винесення неправосудного рішення.

Отже, поки що й така діяльність судів по винесенню неправомірних рішень згідно українського законодавства не карається — вони залишаються без пильної уваги з боку правоохоронних органів.

Такий стан речей з «рейдерським» законодавством вимагає детальнішого розгляду цього питання. Власне, все зводиться до того, щоб впливати на діяльність хоча б одного рейдера.

Навчальний посібник рейдера

Виявляється, у рейдерів уже вироблено цілий арсенал засобів і навіть порядок дій під час захоплення підприємства. І саме існуюча слабина законодавства поки що дозволяє їм ухилятися від відповідальності та завжди доводити правомірність своїх дій. До того ж, як не дивно, ще й вдалося

порівняно легко віднайти схеми та механізми рейдерської діяльності — чи то з метою реклами, чи то недругами не так давно було обнародовано типову схему рейдерського захоплення підприємства.

Отже, згідно вищезгаданої «інструкції», є п'ять кроків рейдерського захоплення. Перший — розвідка бізнесу. На цьому етапі з'ясовуються економічні показники роботи підприємства, оцінюється вартість землі, будинків та устаткування. Далі оцінюється здатність клієнта до самозахисту та його реакція на зміну власника. Третій крок — розробка схеми захоплення об'єкта (вибір конкретної схеми захоплення залежить від особливостей об'єкта і виду захоплення — із застосуванням сили чи без). Четвертий крок — організація захоплення (відповідно до розробленої схеми). Нарешті, п'ятий етап — організація забезпечувальними заходами (вони мають на меті полегшувати захоплення, як приклад, порушення кримінальної справи проти визначеної особи тощо). Необхідно відзначити, що кожен крок атаки має власну ціну, зрозуміло, чималеньку.

Йшлося про типову, але узагальнену схему рейдерської атаки. Насправді ж існують також інші види діяльності, які можна віднести до рей-

дерських захоплень. Наприклад, невиконання рішення власника підприємства або уповноваженого ним органа про звільнення керівника підприємства. Така практика набула досить серйозного поширення: несутлінний керівник підприємства, використовуючи службове становище у власних інтересах, відмовляється скласти свої повноваження керівника, підкріплюючи свої дії значною кількістю судових постанов та рішень щодо заборони його звільнення. Органи влади тепер вважають, що необхідно встановити кримінальну відповідальність і за подібні дії посадових осіб.

Також одним із засобів рейдерства є створення подвійного реєстру акціонерів. Це коли фальсифікуються дані про власників акцій та створюється двовладдя на підприємстві, що призводить до фактичної зупинки його роботи, надає можливість розкрадати найбільш привабливі активи підприємства — нерухомість, землю, основні засоби і т.д. Отже, необхідно також ввести кримінальну відповідальність і за створення подвійного реєстру акціонерів, що надасть можливість ефективно боротися з подібним видом рейдерства.

Через невизначеність і самого поняття «рейдерства», і ставлення до нього залишається забагато запитань без відповіді. Проблема загострюється ще й від того, що однозначного ставлення до рейдерів досі немає не лише в Україні, а й у інших країнах світу (рейдери у тій чи іншій формі, як виявилось, існують у будь-якій країні). З одного боку, рейдери у більшості випадків шкодять власникам підприємств. Іноді, при «роботі» над черговою «жертвою», рейдери застосовують навіть силові захоплення власності. У більшості випадків рейдерські атаки та захоплення завершуються банкрутством компанії, виведенням найдорожчих активів і продажем землі. Натомість самі підприємства, які є потенційними рейдерами, стверджують, що об'єктами їхніх атак стають лише неефективні, близькі до банкрутства компанії.

Але тут має місце ще один зовсім незрозумілий факт: невідомо, хто вони — ці рейдери? Скільки скандалів ми чули про рейдерські атаки, але жодної справи стосовно них не було офіційно доведено до кінця. А взагалі, закладаються інколи думки про те, що рейдером завжди виступає особа чи організація, достеменно відома тому, на кого чиниться атака.

Реалії життя

Останні та найбільш масштабні в аграрній сфері рейдерські захоплення зачепили такі компанії, як «Нібулон», Дніпропетровський олієекстракційний завод, компанія «Агроекспорт». Слід зазначити, саме атаки, спрямовані на Дніпропетровський ОЕЗ, сприяли активізації уваги органів влади до подібного «виду діяльності». Однак більш цікавими виявились історії двох інших компаній.

Директор СП «Нібулон» Олексій Вадатурський розповів, як час від часу атакують його підприємство. Відомо, що компанія займається не тільки реалізацією зерна та інших сільгоспкультур, але й вирощуванням. Як зараз прийнято, «Нібулон» орендує паї під вирощування у селян. Саме на ці паї і відбуваються атаки. То компанії-конкуренти, то інші структури захоплюють паї посередині загального поля під зерновими або іншими культурами. Це здійснюється шляхом підписання з хазяїном паю договору оренди цієї ділянки. Таким чином порушується загальна цілісність поля, що призводить до ускладнення проведення польових робіт.

Зараз Вадатурський настільки звик до постійних сюрпризів зі сторони рейдерів, що їхня відсутність асоціюється вже з «затишшям перед буревієм». Проте достеменно назвати компанії, які здійснюють атаки на «Нібулон», ніхто не може. От і виникає закономірне питання: «Яким же фінансово потужним має бути рейдер, щоб зважитися атакувати «Нібулон». Хто взагалі стоїть за цим?».

Ще більш заплутана історія з компанією «Агроекспорт», яка раніше була одним з передових учасників ринку зернових і олійних. Торік компанію офіційно визнали банкрутом. Однак справа не закривається. Нагадаємо, Геннадій Жильцов — голова наглядової ради БАТ «Агроекспорт» — звинувачував свого часу у рей-

Рейдер, агресивний інвестор (Raider) — особа, що намагається придбати контрольний пакет акцій компанії для встановлення свого керівництва, а також особа, що намагається продати акції компанії з наміром потім викупити їх за більш низькими цінами.

дерській атаці Миколаївське представництво банку «Аваль» (банк видав кілька років тому компанії кредит під заставу її потужностей). Також лунали обвинувачення в бік російської компанії «Астон Індастріал». Але Жильцов довести вірність своїх припущень та звинувачень не вдалося. Навпаки, сам потрапив у число підозрюваних.

За останніми даними, наразі активно розбирається справа цієї компанії, тому що мова йде про величезну кількість потужностей. Їхня загальна вартість оцінюється в 11 млн. USD. В «Авалі» упевнені, що Жильцов повернув усю цю аферу таким чином, щоб після банкрутства підприємства всі потужності дісталися йому. Жильцов же, у свою чергу, обвинувачує «Райффайзен банк Аваль». Він упевнений — банк використано як інструмент для руйнування компанії «Агроекспорт». Розгляд справи у розпалі вже не перший рік. Шляхи пошуку істини поки що закриті. Справа ця найбільш цікава тим, що хоча б реальні назви компаній не приховуються, та є потенційні претенденти на звання «рейдера».

Переляк чи облуда

Українська влада, усвідомивши реальну загрозу рейдерства всім сферам життя, вирішила зробити хоч якийсь вплив на діяльність. І розробили у Верховній Раді проект закону «Про внесення змін і доповнень у деякі законодавчі акти України про встановлення кримінальної відповідальності за захоплення підприємств (рейдерство)» №3300 від 13.03.2007 року.

Метою і завданням проекту закону є встановлення кримінальної відповідальності за рейдерство та посилення боротьби з цим явищем. Законопроектом пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України та встановити кримінальну відповідальність за рейдерство і дії, пов'язані з ним, а саме: доповнити Кримінальний кодекс України новою

статтею 224-1, якою дати визначення рейдерству й установити відповідальність за замовлення і (або) організацію нападу на підприємство, установу, організацію, з метою його захоплення, а так само за напад на підприємство, установу, організацію, з метою захоплення (рейдерство). Також пропонується установити кримінальну відповідальність керівників підприємств за невиконання рішення власника або уповноваженого ним органа про його (керівника) звільнення, доповнивши статтю 172 КК України частиною третьою. Також розширити суб'єктний склад статті 221 КК України «незаконні дії у випадку банкрутства» арбітражними керуючими. Має бути встановлена також кримінальна відповідальність за відкриття і (або) ведення реєстру власників коштовних іменних паперів, у разі наявності звідень про вже існуючий реєстр власників коштовних іменних паперів цього емітента; так само, і за здійснення будь-яких дій задля створення їхнього подвійного реєстру. Також кримінальна відповідальність застосовуватиметься за винесення суддею (суддями) вироку, рішення, постанови, що виходить за рамки компетенції цього судді (суддів, суду), або перевищує службові повноваження, доповнивши статтю 375 новою частиною.

Народні депутати, які розробляли цей законопроект, упевнені, що реалізація його положень (у випадку прийняття законопроекту) буде сприяти зменшенню силових «рейдерських» захоплень підприємств. Проте і з цим маємо сумніви.

Навіть з вищенаведених прикладів рейдерських атак бачимо, що вони здійснюються по відношенню до великих, фінансово потужних підприємств. Це означає, що рейдер має бути також фінансово стабільним та потужним, щоб розпочинати тяганину зі своєрідними фінансовими акулами. Точніше, не обов'язково саме рейдер має бути таким, а ось його замовник —

стовідсотково. А хто в нашій країні має доступ до таких фінансів? Загальновідомий факт, що значна частина фінансово-потужних людей (організацій) так чи інакше пов'язана з політичними колами. А враховуючи те, що законодавчо проблеми рейдерства почали розглядатися лише у 2007 році, то комусь-таки з владних кіл завжди був «на руку» такий стан речей. Ось і маємо... облуду та показуху.

Але от перший віце-прем'єр Микола Азаров стверджує, що уряд відповідає на атаки рейдерів «наступом оперативних міжвідомчих груп». Виявляється, він теж вважає незаконне захоплення підприємств вкрай небезпечним для сталого економічного розвитку посяганням на основу основ успішної ринкової економіки — право власності: «Я змушений зробити висновки, що, на превеликий жаль, у керівників Державної комісії по цінним паперам, МВС, Мін'юсту, СБУ відсутня політична воля, натомість, є перестракування, небажання вступати у конфліктні ситуації з групами рейдерів». Більше того, Азаров взяв на себе відповідальність твердити, що уряд готовий всебічно допомогти комісії, результатом роботи якої має стати припинення рейдерських атак.

Але ж питання полягає не в тому, щоб лише припинити рейдерські атаки на підприємства. А в тому, щоб законодавчо наслідитися виявити рейдерів або ж їхніх замовників. Чи можливо це в Україні — час покаже. А поки що будемо спостерігати, як положення ще одного закону будуть кільканадцять років узгоджуватися та прийматися, а потім... усіма забудуться.

Знайти точну відповідь на запитання про сутність рейдерів — злочинці чи чистильники ринку — поки ще не на часі. І буде зарано до тих пір, доки не визначимо поняття «рейдер» і не матимемо відкритої достовірної інформації про ці структури.

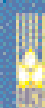

14-16 ноября 2007 г.

Украина, Киев
Международный выставочный центр
Броварской пр-т, 15
М "Левобережная"

Форум проводится при поддержке
Комитета Верховной Рады Украины по вопросам
аграрной политики и земельных отношений
Министерства аграрной политики Украины
Министерства промышленной политики Украины

Организаторы:
Ассоциация фермеров и частных
землепользователей Украины
ООО "Международный выставочный центр"
ООО "Экспо-Центр "Господар"

Десятая универсальная
агропромышленная выставка
"Фермер Украины"

Участники партнер:

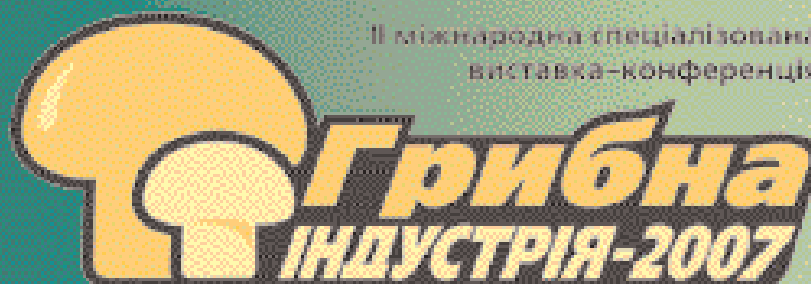
ООО "Международный выставочный центр"
02660, Киев, Броварской пр-т, 15
☎ (044) 201-1168, 201-1166
e-mail: elenar@iec-expo.com.ua
www.tech-expo.com.ua

ООО "Экспо-Центр "Господар"
01010, Киев, ул. Суворова, 9
☎ (044) 501-7823, 254-5273
e-mail: farmexpo@ukr.net
www.farmer.org.ua

в рамках XIX міжнародної спеціалізованої виставки «АГРО-2007»

II міжнародна спеціалізована
виставка-конференція

Національний комплекс
«Експоцентр України»

12-15
червня

ОРГАНІЗАТОРИ ВИСТАВКИ:

Національний комплекс «Експоцентр України»,
ТОВ «Київ-Пекін Зовнішсервіс»,
Журнал «Агрогляд: онові та фрукти»

ПАРТНЕРИ:

ТОВ «Біотехнологія», ТОВ «Київ-сервіс»

Україна, МСР 02660, м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1
Тел./факс: 044 596-91-18, 596-91-44
Тел. моб. 8 067 238-63-90, 8 067 442-97-15
E-mail: expo12@expocenter.com.ua, expo13@expocenter.com.ua
www.fruitexpo.com.ua

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО УЧАСТІ В КОНФЕРЕНЦІЇ:

Служба маркетингу ІА «АПК-Інформ»
Тел./факс: +38 0562 32-07-95
E-mail: market@apk-inform.com
www.ia.org.ua/rus/conferences

Інформаційні
партнери:

Віктор ДІХТЯР, «Агро Перспектива»

ЧИМ ПІЗНІШЕ — ТИМ КРАЩЕ

Наприкінці минулого року здавалося, що наша країна впритул наблизилась до вступу до Світової організації торгівлі. Згідно торішніх прогнозів фахівців Міністерства економіки, вже всередині 2007 року Україна мала стати повноправним членом СОТ. Напевно, Мінекономіки помилилося. Тепер коли вступимо — невідомо. Але чомусь здається, що чим пізніше — тим краще.

Українські закони все ще перебувають на узгодженні у відповідних відомствах СОТ. Політикам за цей час вдалося владнати всі негаразди з Казахстаном (нагадаю, що лише Казахстан не погоджувався зі вступом України до СОТ через давніші борги). Здавалося, все йде швидко і по плану. Але, як виявилось після перегляду законів, вимушена буде Україна піти ще на деякі поступки перед СОТ. Поступитися доведеться державними привілеями, які наразі має саме український аграрій.

Якщо політики дійсно хочуть бачити свою країну повноправним членом СОТ, їм доведеться піти на відміну пільг по ПДВ для сільгоспвиробників, а також прийняти закон про біобезпеку. Згадаємо, що у СОТ ми йдемо вже аж 13 років. Тож напевне, поступляться політики й цими привілеями. Але це ще не факт.

У будь-якому випадку сварки, що можуть розпочатися навколо цього питання, безумовно, відтягнуть терміни вступу (як раніше планувалося — в середині літа) на осінь, а то й зиму. За прогнозами експертів інституту еко-

номічних досліджень та політичних консультацій, до СОТ, у кращому випадку, вступимо лише наприкінці 2007 року.

Пам'ятаємо, за весь час переговорного процесу найбільше запитань викликав саме аграрний сектор економіки — він бо має найсильніше постраждати від вступу України до СОТ. Але хочеться з'ясувати, чи дійсно це так, і чи на руку саме аграріям зміщення терміну вступу на більш пізній період. З цими запитаннями я звернулася до Міністерства економіки.

Скільки ринків, стільки й проблем

Як відомо, членство в СОТ передбачає зменшення тарифних та нетарифних обмежень для просування товарів на ринках країн-учасниць. Безумовно, ці дії певним чином впливатимуть на внутрішній ринок продовольства. За експертними оцінками фахівців Мінекономіки, ситуація на внутрішніх ринках основних видів продовольства буде характеризуватися наступним чином.

Зважаючи на природнокліматичні та історичні умови, виробництво зерна залишиться провідною ланкою у

сільськогосподарському виробництві. Виходячи з того, що собівартість вітчизняного зерна є відносно невисокою, а це забезпечується не стільки врожайністю, скільки недотриманням повного технологічного циклу, ціни на внутрішньому ринку не перевищуватимуть рівня світових, внаслідок чого зерно залишиться основною експортно-орієнтованою товарною позицією.

Більш проблемним буде ринок цукру. Незважаючи на те, що ціни на буряковий цукор на внутрішньому ринку є вищими за світові, існування ввізного мита в розмірі 50% робить імпорт цукру з тростинного сирцю не вигідним. Водночас Законом України №404 від 30 листопада 2006 року встановлено щорічну тарифну квоту на ввезення цукру-сирцю з тростини, у обсязі 260 тис. тонн, за ставкою ввізного мита 2%. Цей Закон набирає чинності з 1 січня року, наступного за роком вступу України до СОТ. Ураховуючи надходження цього цукру, слід не допустити перенасичення внутрішнього ринку та уникнути погіршення фінансового стану цукрових заводів. Для цього необхідно обов'язково провести реструктури-

зацію вітчизняної цукрової галузі, зокрема, оптимізувати кількість підприємств з відповідними сировинними зонами. При цьому зауважимо, що членство в СОТ відкриє Україні більш широкі можливості для просування власного цукру на зовнішні ринки.

Найбільш проблемним та непідготовленим для вступу до СОТ, як виявляється, є ринок продукції тваринного походження. Основними негативними моментами внутрішнього ринку продукції тваринного походження є, з одного боку, висока собівартість виробництва, що пов'язано з вкрай низькою продуктивністю, а з іншого — низька купівельна спроможність населення, яка не дає змоги забезпечити прибутковість тваринництва. Тому, при надходженні на ринок більш дешевої імпоротної продукції аналогічної якості, висока ймовірність того, що споживач надаватиме перевагу їй. Зрозуміло, така ситуація призведе до звуження внутрішнього ринку для вітчизняних виробників. Експерти Мінекономіки вважають, що єдиним позитивним виходом з цього становища може бути державна підтримка даного сегменту ринку. При цьому слід зауважити, що на сьогодні фактичне споживання українцями м'ясних та молочних продуктів на душу населення, відповідно, на 52% та 62% забезпечує раціональні норми. Тобто у майбутньому є достатньо можливостей для розширення внутрішнього ринку як за рахунок продукції вітчизняного, так і імпортного виробництва.

Кому дістанеться менше?

Очевидно, що серед учасників агропродовольчого ринку вигоди та ризики від лібералізації торговельних режимів (або ж, простіше кажучи, вступу до СОТ) розподіляться нерівномірно. Найменшу вигоду отримають приватні селянські господарства і фермери. Зменшення тарифного захисту може спричинити падіння цін вітчизняних сільськогосподарських виробників, зокрема, на такі групи товарів, як м'ясо птиці та свинина. Це також загрожуватиме зниженню можливості реалізації продукції приватних селянських господарств. Враховуючи, що дві третини тваринницької продукції виробляють господарства населення, можна спрогнозувати, що дрібнотоварним виробникам важко буде виживати у нових конкурентних умовах. Чинником ризику для них є не тільки їхня низька конкурентоспроможність, а й висока вартість впровадження міжнародних санітарних та фітосанітарних стандартів, що може стати серйозною перешкодою для розширення експорту сільськогосподарської продукції.

З іншого боку, можливо водночас прогнозувати після вступу до СОТ розширення можливостей для започаткування власного бізнесу у сільській місцевості.

Що стосується оптимістичних очікувань, то найбільші з них пов'язано з впливом членства у СОТ на бізнес-середовище. 45% опитаних фахівців вважають, що у таких умовах ці очікування є цілком виправданими, адже СОТ сприятиме створенню ринкових інституцій у аграрній сфері, що, у свою чергу, сприятиме виходу сільського господарства із кризової ситуації і диверсифікації доходів сільського населення. 40% респондентів сподіваються на збільшення пільг та дотацій для особистих селянських господарств, 36% — на поліпшення умов життя у результаті підтримки сільської місцевості. Ці очікування пов'язано із розширенням фінансування аграрної сфери з держбюджету через заходи «зеленої скриньки» СОТ.

Найбільшу вигоду отримають компанії-експортери сільськогосподар-

ської продукції. Лібералізація режиму доступу вітчизняних експортерів до зовнішніх ринків стане чинником прискорення структурних реформ у аграрному секторі, що сприятиме зростанню конкурентоспроможності національних виробників.

Періодичні фітосанітарні скандали серйозно ускладнюють роботу українських експортерів сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках. Певне послаблення напруженості для українських експортерів має відбутися після вступу країни до СОТ. Члени цієї організації визнають санітарні й фітосанітарні норми інших членів як еквівалентні (навіть, якщо вони відрізняються від власних) у тому випадку, якщо експортер демонструє імпортеріві, що його норми мають належний рівень санітарного або фітосанітарного захисту.

Хто не ризикує...

Експерти Мінекономіки відносять до найбільших ризиків від вступу до СОТ поступове (протягом 6 років) зменшення рівня захисту внутрішньо-

го агропродовольчого ринку. Результатом високого рівня захисту внутрішнього ринку стало те, що близько 95% продовольчої продукції на ньому становить продукція українського виробника. Національні виробники понесуть певні втрати, пов'язані з адаптацією до нового конкурентного та регулятивного середовища. За умови вступу України до СОТ, хоча б і в кінці 2007 року, перехідний період триватиме до 2009-2010 років.

Зменшення рівня граничних тарифів ввізного мита може призвести до тиску імпорту на ті галузі АПК, які не мають переваг щодо рівня собівартості (виробництво цукру), а також на ті, що отримували значну державну підтримку (виробництво м'яса птиці та свинини). Як наслідок, присутність національного виробника на агропродовольчому ринку може зменшитися до 60-70%.

Втім, експерти вважають, що не слід очікувати критичного для національного сільського господарства збільшення обсягів імпорту. Факторами, які захищають від імпорту ринок сільськогосподарської продукції, що традиційно виробляється в Україні, є суттєві транспортні витрати на доставку імпортованої продукції, порівняно з продукцією місцевого виробництва; традиційні уподобання населення (у першу чергу, в сільській місцевості). На багато видів продукції внутрішні ціни часто є навіть нижчими за зовнішні (до сплати мита), що дає змогу Україні вже сьогодні експортувати значну частину сільськогосподарської продукції. Що ж до інших груп товарів, то внутрішні ціни на них вищі за зовнішні не більше, ніж на 20% (максимальна митна ставка), а це, як правило, гарантує захист вітчизняному виробнику.

Не треба забувати про те, що зниження імпортного мита відкриває шлях до внутрішнього ринку відносно дешевій імпортній продукції. Це, з одного боку, позитивно впливатиме на задоволення попиту населення, але, з

іншого, негативно позначиться на становищі власного виробника, що в підсумку може звести нанівець переваги для населення, особливо для сільського.

Правила СОТ вимагають застосування санітарних і фітосанітарних заходів не тільки для зовнішнього, але й для внутрішнього ринку. Передбачається, що ця процедура збільшить витрати українців на виробництво та знизить прибутки сільськогосподарських виробників. До того ж створення інституцій для впровадження й підтримки стандартів СОТ потребує значних коштів державного бюджету. В умовах обмеженого бюджету це, у свою чергу, може викликати скорочення витрат на підтримку сільськогосподарських виробників і сільської місцевості взагалі.

Окремо слід наголосити на можливих соціальних наслідках для сільського населення: цілком очевидно — якщо в результаті приєднання України до СОТ послабляться позиції національних виробників на внутрішньому агропродовольчому ринку, то темпи зростання безробіття у сільській місцевості прискоряться.

Зазначені ризики, на перший погляд, мають короткотерміновий характер. Проте, враховуючи попередній досвід економічних перетворень в Україні, короткострокові негативні чинники можуть стати довгостроковими, а негативні тенденції — набути системного характеру.

Вступ до СОТ означатиме реформування системи державних субсидій. Від прямої підтримки ринкових цін та доходів виробників, адміністративних інтервенцій у функціонування сільськогосподарських ринків треба буде перейти до надання дозволених неадресних субсидій, тобто таких, які спрямовано на розвиток інфраструктури сільськогосподарських ринків. Слід буде розвивати кредитування, стимулювати впровадження сучасних сільськогосподарських технологій та впровад-

ження міжнародних стандартів якості й безпеки сільськогосподарської продукції; зменшувати транспортні витрати та витрати на зберігання. Державна підтримка сприятиме підвищенню ефективності та конкурентоспроможності національних виробників.

У рамках СОТ також дозволено фінансувати дослідницькі, навчальні, консультаційні та маркетингові програми, створення державних резервів для забезпечення продовольчої безпеки, виплати на відшкодування збитків від стихійних лих, виплати за програмами охорони довкілля та регіональними програмами допомоги.

Від вступу України до СОТ аграрний сектор матиме і багато позитивних наслідків.

По-перше, це, звичайно, лібералізація доступу українських товарів на ринки світу. З цим є проблеми, адже вітчизняна продукція поки що не користується великим попитом на іноземних ринках. Тобто, дане питання — на плечі виробників. По-друге, буде стимулюватися технологічне оновлення та переозброєння національного виробництва відповідно до світових стандартів. Допоможуть цьому обов'язкові іноземні інвестиції в українське АПК, обсяг яких після вступу до СОТ збільшиться (схема інвестування в українську економіку спроститься). Отже, ще буде стимулюватися й інвестиційна діяльність у аграрному секторі. Крім того, прискоряться структурні реформи в аграрному секторі, будуть скорочуватися транспортні та інші витрати на ведення бізнесу сільгоспвиробників (гарантований вільний транзит через територію країн — членів СОТ, зменшення ризиків тощо). Все вищезазначене сприятиме підвищенню конкурентоздатності українських сільськогосподарських товарів.

Також більш швидко буде проходити процес створення ринкових інституцій у аграрному секторі. Основним

при цьому є те, що має відбутися зміщення акцентів бюджетної підтримки сільського господарства у бік підтримки розвитку сільської місцевості. А це, у свою чергу, сприятиме виходу сільського господарства зі стану депресії та створенню умов для пріоритетного розвитку соціальної сфери села.

Основним треба виділити такий момент: у разі вступу до СОТ збільшиться передбачуваність, прозорість та послідовність економічної політики уряду в сфері сільського господарства, що, звичайно, зменшуватиме ризики ведення бізнесу. Поки що, як вважають гравці ринку, не звикли ще у нашій Україні до прозорого ведення справ. Проте вчитися ніколи не пізно, а починати потрібно негайно.

Для того, щоб прийти до вищеперахованих позитивів, варто українцям уміти бачити додаткові можливості використання конкурентних переваг у виробництві тих чи інших видів продукції: географічне розташування, природні ресурси, дешева кваліфікована робоча сила, наявність певних технологій, традиції національного виробництва тощо.

Отже, як бачимо, від вступу до СОТ матиме український аграрний сектор як деякі проблеми, так і багато переваг. Можливо, на решті робота у цьому секторі економіки стане більш закономірною, прогнозованою та передбачуваною. А ті останні зміни у законодавстві, про які писалося раніше, врешті-решт буде прийнято: чому б це європейська держава не мала виконувати загальноприйняті умови?

Варто лише зрозуміти: поки ми не в СОТ — доти є й час, і можливості для вдосконалення ведення власного господарства. Тоді й вступати до СОТ не буде так страшно. Найкраще було б вже знати, коли саме вступимо...

Все по скриньках

Завжди необхідно знати, скільки коштів отримаєш. Наприклад, про правила державної підтримки сільгоспвиробників у СОТ.

Відомо, що СОТ реалізує принцип справедливої конкуренції на ринках сільськогосподарської продукції, як внутрішніх, так і зовнішніх. Відповідно до цього принципу заходи державної підтримки сільського господарства, які мають найбільший протекціоністський і стимулюючий вплив на виробництво сільгосппродукції, а також заходи, спрямовані на захист внутрішнього агропродовольчого ринку, мають скорочуватись. Адже вважається, що вони впливають «викривлюючим чином» на ринок, тобто, на обсяги виробництва й ціни. З цим в українському аграрному секторі значні проблеми.

Нагадаю, що у СОТ є три «скриньки» — зелена, синя та жовта, по яких розподіляються кошти на підтримку різних напрямків економіки.

Субсидії зеленого блоку не впливають або майже не впливають на виробництво; вони також не мають на меті надання цінової підтримки виробникам. Субсидії цього типу звільнені від зобов'язань про скорочення.

Субсидії синього блоку є «прямими платежами за програмами скорочення виробництва» і також звільняються від зобов'язань про скорочення, за умови, що вони ґрунтуються на фіксованій врожайності або площі, надаються на 85% або менше базового рівня виробництва, та, якщо це платежі тваринництву, надаються на фіксовану кількість голів. Ці субсидії стимулюють скорочення обсягів виробництва.

Субсидії жовтого блоку — це програми внутрішньої підтримки, які, як вважають у СОТ, руйнують об'єктивні ринкові індикатори. На обсяг коштів, які можна витратити на підтримку цього типу (його називають «агрегованим показником підтримки», або АПП) для вітчизняних виробників встановлюється обмеження. АПП повинен з часом скорочуватися на узгоджений відсоток. АПП обчислюється для продукції на індивідуальній основі, з використанням різниці між середньою зовнішньою базовою ціною та застосованою регульованою ціною. Субсидії, що не прив'язуються до конкретного виду продукції, також додаються до суми субсидій. Субсидії синього блоку до АПП не включаються. Також, якщо підтримка надається горизонтально або конкретному товару, що не перевищує 5% загального обсягу виробництва (для країн, що розвиваються — 10%), вона виключається з розрахунку АПП (це, так звані, малозначні суми).

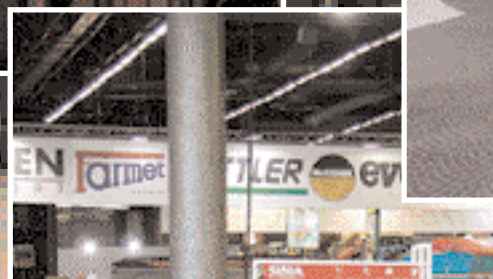
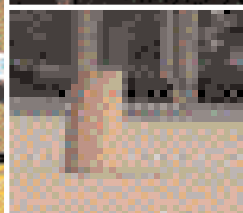
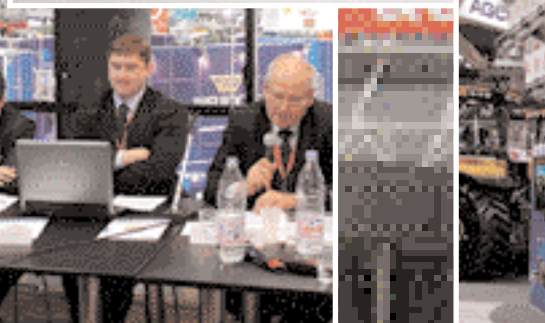
Країни, що розвиваються, можуть також виключати інвестиційні субсидії, які надаються сільському господарству взагалі (а не конкретному виду продукції); вхідні субсидії, які надаються, як правило, виробникам з низьким доходом і обмеженими ресурсами; субсидії на заохочення припинення вирощування наркотичних культур. Ці скорочення вимагалися від членів — засновників СОТ у 1995 році; країни, які згодом стали обговорювати питання вступу (Україна, наприклад), в основному, взяли додаткові зобов'язання щодо скорочення субсидій.

SIMA 2007

26

АГРО ПЕРСПЕКТИВА 4/2007

CONSULTATION LIBRE
RETRAIT DES REVUES AUPRES DE L'HÔTESSE
FREE CONSULTATION
MAGAZINES AVAILABLE ON REQUEST

Антон ПОРЕМБСЬКИЙ, «Агро Перспектива»

ЗАХМАРНІ ЦІНИ

Продовження теми м'яса читайте
в наступних номерах АП

Ще під час президентської компанії 2004 року, а потім знову в 2005-му, різні політичні сили, які приходили до влади, будь-що намагались показати, як вони вміють вирішувати існуючі та повсякчас виникаючі проблеми у державі. А також старанно доводили, що всі наявні у країні проблеми виникли за часів правління саме їхніх опонентів. Однією з таких проблем був різкий ріст роздрібних цін на м'ясо у 2004-2005 роках. При цьому запропоновані методи вирішення даної проблеми були більше «грою» на публіку, ніж справжнім вирішенням проблем української м'ясопереробної галузі та тваринництва. Ціни ж на м'ясо як росли, так і продовжують рости...

У 2005 році одна з політичних сил висунула пропозицію щодо широкого імпорту південноамериканської яловичини та свинини. Однак перепорою на шляху здійснення даної операції стали високі ставки імпортного мита на дані товари. Тож так само швидко було висунуто пропозицію «обнулити» ставки імпортного мита, щоб допомогти народу України все-таки отримати дешеве м'ясо. У той же час якось забули, що саме сільське населення України (її народ), або, як у органах статистики називають, «приватні господарства», за роки незалежності стали головним власником великої рогатої худоби та свиней в Україні, а не великі тваринницькі ферми, як це було при колишній деструктивній радянській владі. Варто відмітити, що на сьогоднішній день для розвинених країн світу це нонсенс, щоб сільське

населення, тобто сім'ї, у приватних господарствах тримали по кілька корів, свиней, курей, і таким чином у країні здійснювалось забезпечення населення м'ясом. Іноземні експерти, приїжджаючи до України і вперше бачачи структуру розподілу худоби по типах господарств, спочатку навіть помилково приймають приватний сектор за такі ж фермерські господарства, які існують у їхніх країнах.

Отже, внаслідок широкого освітлення у засобах масової інформації майбутнього офіційного імпорту великих обсягів свинини та яловичини з-за кордону, та запланованого «обнулення» ставок ввізного мита, розпочався ажіотаж серед населення — власників ВРХ, які почали масово здавати у березні-квітні 2005 року худобу. М'ясопереробники так само, задля перестороги, почали знижати закупівельні ціни на худобу. Позиція ос-

таннях пояснювалась тим, що вони боялися продовжувати закуповувати худобу по високим цінам, щоб потім, у наступний після ввезення імпортного м'яса період, і, відповідно, після обвалу цін на ринку, не довелося збувати м'ясо, вже вироблене з цієї худоби, зі збитками для себе. Обнулення ставок імпортного мита так і не відбулося, як не відбулося широкого офіційного імпорту м'яса. Роздрібні ціни ніяк не прореагували на зниження закупівельних цін на худобу і відпускних цін на напівтуші. Стабільність високих роздрібних цін у країні дещо пояснюється тим, що до сьогодні основна частина м'яса у роздріб реалізується через базари, де існує свій ланцюжок перекупщиків, яких коливання закупівельних цін на худобу та відпускних цін на м'ясокомбінатах (особливо, коли вони знижуються) практично не хвилює і не стосується.

Друга політична сила вибрала інший спосіб збити роздрібні ціни на м'ясо на українському ринку. Було впроваджено ліцензування експорту м'яса восени 2004 року (Постанова КМУ №1360 від 15.10.04 р. «Про внесення змін до постанови КМУ від 24.12.03 р. №1996», Наказ МАПУ №374 від 27.10.2004 р. «Про Порядок надання погодження на видачу ліцензії на окремі види м'яса та м'ясопродуктів, експорт яких підлягає ліцензуванню у 2004 році», Наказ Мінекономіки України №46 від 05.02.04 р. «Про порядок ліцензування експорту, імпорту товарів у 2004 році», Постанова КМУ від 23.12.04 р. №1722 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню та на які встановлено квоти у 2005 році»). Ліцензування експорту м'яса протрималось до травня 2005 року. У ньому було задіяно Міністерство аграрної політики України, яке надавало дозволи на отримання ліцензій на експорт м'яса у Міністерстві економіки України. Відповідно, Міністерство економіки видавало ліцензії на експорт м'яса з країни, а Державна митна служба України перевіряла наявність ліцензії у суб'єкта ЗЕД, який експортував м'ясо.

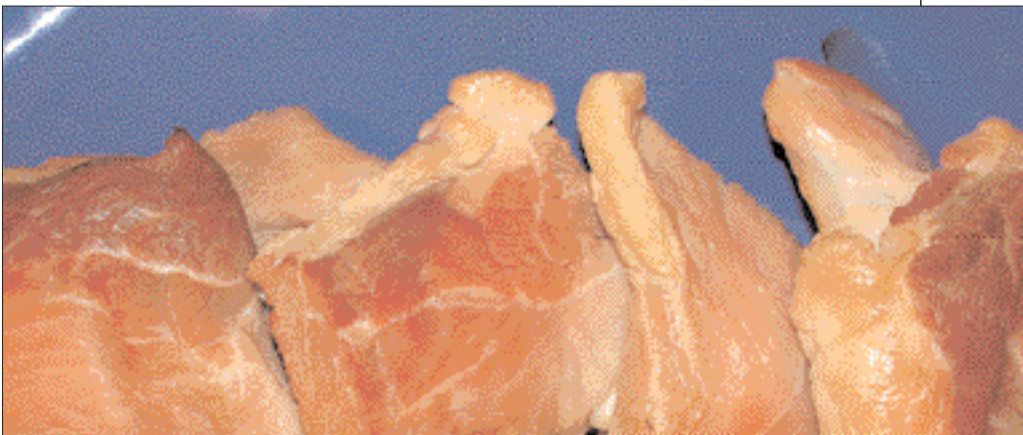
Найбільш імовірно, що приймаючи рішення про введення ліцензування, уряд виходив з даних про ситуацію на ринку в 2003 році. Практично єдиним видом м'яса, який експортувався і експортується з України, була і є яловичина. У 2003 році експорт яловичини склав аж 1/5 обсягу її виробництва. Тобто, якщо б того року експорт яловичини взагалі припинився, то на кожного українця прийшлося би приблизно на 3 кг більше яловичини в рік, або на 8 грам у день. Правда, цифра справляє враження? Які інші міркування бралися до уваги, коли вводилося ліцензування експорту, невідомо, бо це фактично навіть не зупинило експорт, не сприяло й насиченню внутрішнього ринку м'ясом. Зате значно зашкодило експортерам у їхній діяльності, тобто, посприяло діяльності альтернативних постачальників яловичини на російський ринок, іншими словами, конкурентам українських компаній.

Дане ліцензування більше виконувало функцію контролю експорту даних товарів, а не функцію обмеження експорту, а по суті, завдало зайвої роботи чиновникам та клопоту менеджерам компаній-експортерів. Цікавим також є той факт, що 2004 року експорт сам по собі скоротився майже у 2 рази, в порівнянні з попереднім роком, а у 2005 році — ще майже на 1/3. Скоротився він по причині того, що, дякуючи високим цінам на внутрішньому ринку на вітчизняну худобу та м'ясо, припи-

нися експорт живої худоби, а м'ясокомбінатам стало вигідніше продавати м'ясо на внутрішньому ринку, та й російським компаніям-імпортерам було вже не вигідно купувати дорогу українську яловичину. Варто також відмітити, що на експорт йде морожене яловичина у напівтушах биків та корів, а на внутрішній роздрібний ринок у супермаркети постачаються охолоджені яловичі напівтуші биків з м'ясокомбінатів, на базари — також переважно свіжі/охолоджені напівтуші биків з господарств населення.

Вводячи ліцензування, представники уряду вирішили, що компаніям-експортерам набридне довготривалий процес отримання ліцензій на експорт м'яса, а саме яловичини, і вони відмовляться від експорту та збільшать реалізацію на внутрішньому ринку, що призведе, в свою чергу, до зростання пропозиції м'яса на ринку. Дійсно, дрібні компанії-експортери та м'ясокомбінати з часом відмовились від експорту, але вони не збільшили реалізацію на внутрішньому ринку, а просто або зовсім змінили вид діяльності, або, у випадку невеликих м'ясокомбінатів, зменшили закупівлю худоби. Компаніям-трейдерам та безпосередньо м'ясокомбінатам легше було працювати з мороженою яловичиною на експорт, оскільки, з одного боку, компанія-імпортер часто платить 100% передплату за партію товару, яка експортується, тоді як

Останній спосіб, який намагався застосувати уряд у боротьбі з подорожчанням м'яса, був вже зовсім анекдотичний, а саме: надання місць м'ясокомбінатам та селянам для торгівлі м'ясом на базарах. У випадку з м'ясокомбінатами це було майже примусово, оскільки в умовах ринкової економіки підприємство майже ніколи не буде продавати товар дешевше, ніж він коштує на ринку, крім того, скільки взагалі того м'яса зможе реалізувати м'ясокомбінат через свої фірмові точки на базарах, які до того ж ще й треба утримувати, обладнати необхідним устаткуванням, наймати продавців і т.п., тобто, нести додаткові затрати. У більшості випадків все закінчувалося тим, що, заради добрих відносин з місцевою владою, м'ясокомбінати поставляли найменш цінні частини туші на продаж до наданих їм місць на базарах. Що ж стосується селян, то далеко не всі домогосподарства, які вирощують худобу, мають можливість займатися її забоем, оформленням відповідних документів, транспортуванням до місця продажу і, власне, продажем. Тоді й з'являються посередники. Знову ж таки, причиною їхньої появи є те, що худоба, в основному, утримується господарствами населення, а реалізація м'яса переважно йде через базари, хоча доля сітових супермаркетів останніми роками зростає дуже швидкими темпами.

сітові супермаркети купують товар з відстрочкою платежу. З іншого боку, рефрижератори для транспортування морожених напівтуш більш поширені, ніж рефрижератори для транспортування охолоджених напівтуш, та й морожених напівтуш до рефрижератору вміщується більше, ніж охолоджених. Це означає, що на тій самій відстані транспортні витрати на одну тонну морожених напівтуш будуть менші, ніж на одну тонну охолоджених. Крім того, саме через фізичну різницю стану морожених та охолоджених напівтуш, з останніми працювати важче.

У 2006 році грянув грім стосовно експорту м'яса з території України до Росії. Те що намагались відрегулювати українські чиновники, владнали на свій розсуд російські. Ще кілька років до цього окремі російські учасники м'ясного ринку та чиновники закидали українській владі докори, що через територію України до Росії постачається контрабандою або напівлегально м'ясо, вироблене у країнах Західної Європи та у Південній Америці. У першу чергу тут малось на увазі завезення до Росії начебто готової продукції, виробленої з давальницького м'яса на

території України з мінімальним ступенем обробки, або іншими словами, лише заради зміни коду на продукцію (так зване м'ясо у сухарях або зі спеціями). Одним з тривожних сигналів стала додаткова інструкція митної служби Росії ретельніше перевіряти дані товари на предмет того, чи дійсно спеції нанесено на поверхню м'яса, або ж просто мішок спецій закинуто, а якщо закинули, то чи у той же рефрижератор з м'ясом. Виникає питання: чому це Росія так хвилювалася щодо експорту з України м'яса неукраїнського походження? Пояснюється це тим, що Росія вже кілька років проводить планову підтримку власного тваринництва, яке дійшло наприкінці 90-х років до такого стану, що вже становило загрозу продовольчій безпеці країни. У зв'язку з цим і було прийнято рішення про здійснення заходів з обмеження імпорту м'яса на територію Росії. Просто перекрити імпорт було неможливо, адже половина потреби Російської Федерації у м'ясі забезпечується саме за рахунок імпорту. З цієї причини у Росії і було прийнято рішення про введення квотування імпорту м'яса. Під квотування підпали країни далекого зарубіжжя. У межах квот діють пільгові ставки ввізного мита, а м'ясо, яке везеться поза квотою, підпадає під дію повних ставок імпорту мита. Спочатку квоти стосувалися лише м'яса птиці, а потім, з початку 2004 року, було введено квоти на імпорт яловичини та свинини.

Постановами №721 від 29.11.03 р. «Про регулювання імпорту свинини у 2004 році» та №723 від 29.11.03 р. «Про регулювання імпорту мороженої яловичини у 2004 році» уряд Росії, «з метою подальшого забезпечення стійкого розвитку АПК Російської Федерації», визначив також квоти на імпорт яловичини та свинини для кожної країни у 2004 році.

підпали поставки даного товару з країн СНД. Основним же постачальником м'яса з країн СНД до Росії виступала саме Україна. Після тривожних новин у російських засобах масової інформації стосовно поставок до Росії м'яса виробництва країн далекого зарубіжжя (у тому числі й неякісного) з територій Калінінградської області, Прибалтики та України, російські державні органи вдалися до суворих заходів.

З 1 січня 2006 року Росія заборонила імпорт з України м'яса та м'ясопродуктів, які йдуть транзитом через українську територію, а з 20 січня 2006 року заборонила імпорт всієї продукції тваринництва виробництва України. Це стало причиною обвалу експорту м'яса з України та втратою єдиного реального ринку збуту даної продукції, зокрема, мороженої яловичини. Лише у листопаді-грудні 2006 року окремим українським м'ясокомбінатам було дозволено російською стороною експортувати продукцію до Росії, однак їхня кількість обмежилася лише кількома підприємствами. За 2006 рік експорт свіжої, охолодженої, мороженої яловичини склав всього 14,3 тис. тонн, що майже у 4 рази менше, ніж попереднього року, та у 10 разів менше, ніж у «докризисовому» 2003 році. За логікою українських можновладців, які 2004 року вводили ліцензування експорту м'яса, такий обвал експорту, напевне, мав би призвести до зниження роздрібних цін на м'ясо для населення. Але що ж відбулося насправді? Ціни не впали. Зменшення роздрібних цін на яловичину так і не почалося, незважаючи на різке скорочення експорту, інакше кажучи, роздрібні ціни на яловичину на базарах як були завищені, так і залишились.

Важче розібратися у коливаннях середніх річних оптових цін на яловичину в напівтушах. Завдяки тому, що вартість напівтуш залежить від виду

Таким чином, з вищевказаних середньорічних рівнів оптових цін на яловичі напівтуші видно, що вони змінювались відповідно до попиту та пропозиції, зокрема, яловичини, на українському ринку, але дуже незначним чином впливали на рівень роздрібних цін на м'ясо. Обмеження збуту товару на експорт спонукало українські підприємства переорієнтуватись, всупереч складнощам роботи з свіжою/охолодженою яловичиною, на збут саме цього товару. Практично єдиними великими оптовими покупцями даного товару, зокрема охолоджених напівтуш биків (молодняка), виступають сітьові супермаркети, які масово розпочали з'являтися в Україні лише з 2000 року, тобто, мають зовсім коротку історію розвитку і їхня частка на роздрібному ринку відносно невелика, хоча й збільшується швидкими темпами. Отже у 2006 році в фаворі виявились м'ясокомбінації, які до фактичного закриття експорту м'яса, прогнозуючи та передбачивши майбутній розвиток ринку, зуміли закріпитись, як надійні постачальники даного товару до сітьових магазинів на внутрішньому ринку. У 2006 році, у зв'язку з відсутністю можливостей збуту мороженої яловичини, пропозиція поставок охолодженої яловичини до сітьових супермаркетів значно виросла, однак підприємствам, які не мали досвіду роботи у цьому напрямку, на даному етапі розвитку сітьових магазинів вже доволі складно налагодити постачання своєї продукції.

Як вже згадувалось раніше, ліцензування експорту м'яса було припинено у травні 2005 року. Приблизно в той же час було скасовано пільги вільних економічних зон у оподаткуванні при імпорті товарів, згідно Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет на 2005 рік» №2505-IV від 25.03.05 р. (опублікований 31.03.05). Великі українські власники худоби, свиней та птиці майже аплодували закону. Нарешті припиниться імпорт дешевого м'яса до України, а це змусить виробників готової продукції звернутись до закупівлі вітчизняної сировини, та й роздрібний ринок також посилить попит на вітчизняну яловичину, свинину та м'ясо птиці, що змусить переробні підприємства збільшити закупівельні ціни на м'ясну продукцію. Практично єдиним шляхом легального імпорту м'яса до України після відміни пільг для ВЕЗів залишились давальницькі контракти, оскільки ввізні мита хоча й було знижено, але вони залишились досить високими. З 17 серпня 2005 року вступили у дію нові ставки ввізного мита на туші і напівтуші яловичі морожені (код ТН ВЭД 020210) на рівні 10%, але не менш

Країна	Квота на яловичину	Квота на свинину
ЄС, а також Угорщина, Кіпр, Латвія, Литва, Мальта, Польща, Словачія, Словенія, Чехія, Естонія	331,8 тис. тонн	227,3 тис. тонн
США	17,2 тис. тонн	42,2 тис. тонн
Парагвай	3 тис. тонн	1 тис. тонн
Інші країни	68 тис. тонн	179,5 тис. тонн

Звичайно, запорукою ефективності такої системи квотування мав стати суворий контроль за переміщенням м'яса через російський кордон та жорстка боротьба з контрабандою. Згідно повідомлень російської преси, боротьба дійсно велася і вона не зводилася лише до вилучення 100 кг окорочків, які провозять громадяни у легкових авто. Згідно договорів про вільну торгівлю, під квотування м'яса не

(бики/корови), ваги (85 кг+, 95 кг+ і т.п.), від місця розташування комбінату, важко вивести середню оптову ціну на напівтуші за рік, та порівняти рік з роком. Але статистика надає дані, що оптові ціни на яловичі напівтуші змінювались наступним чином: 2004 рік — 9,9-11,4 тис. грн./тонна; 2005 рік — 13,2-15,1 тис. грн./тонна; 2006 рік — 11,2-12,1 тис. грн./тонна. Січень-березень 2007 року — 11,2-12,1 тис. грн./тонна.

0,6 EUR/кг (пільгова й повна ставки мита, ЗУ № 2775-IV від 07.07.05 р.). Ще була можливість появи імпорту з країн СНД, оскільки імпорт товарів з даних країн не обкладався митом, згідно договорів про вільну торгівлю. Що ж відбулося з імпортом насправді?

У 2005 році імпорт яловичини склав 30,9 тис. тонн, що майже у 9 разів перевищило показник попереднього року, коли діяли ВЕЗи. Прорватись яловичині допомогло зниження ставок імпортного мита по коду ТНЗЕД «0202309000 яловичина морожена обвалена інша», по якому попередня влада встигла змінити пільгову та повну ставки специфічного ввізного мита з 1 та 2 EUR за 1 кг на ставки адвалорного мита 20% і 40% відповідно, згідно Закону України «Про внесення змін до митного тарифу України» від 21.12.04 р. №2269-IV. По даному коду було завезено 83% яловичини у 2005 році. Середня задекларована ціна товару становила 775 USD/тонна. Товар, що переважно завозиться по даному коду, у торговій практиці називається тримінгом (види: 70/30, 80/20, 90/10). Використовується він при виготовленні готової продукції на м'ясопереробних підприємствах. Отже, конкурентом українській яловичині на роздрібному ринку м'яса він не виступає. У той же час в Україні існує вітчизняний товар, який називають жилувата безкісткова блочна яловичина, яка буває вищого, першого та другого сортів. Українські м'ясопереробники вважають, що тримінг «80/20» та «90/10» приблизно відповідає по якості 2-му сорту блочної яловичини, яку також використовують у виготовленні тієї самої продукції, що й тримінг. У 2005 році приблизна вартість тримінгу, виходячи з вищезазначеної задекларованої ціни, мала б складати 7-8 грн./кг на внутрішньому ринку після розмитнення, тоді як оптова ціна української блочної яловичини складала 16-18 грн./кг. Просто вражаюча різниця! Недаремно представники Міністерства аграрної політики та галузевих об'єднань власників худоби заявляють про імпорт до України м'яса по демпінговим цінам. Цікаво також те, що квотування на яловичий тримінг «80/20» в той же час на умовах FOB, Бразилія, складало приблизно 1600 USD/тонна. Якщо врахувати вартість транспортування, то при-

близний рівень цін на даний товар на умовах поставки CIF, порти України, міг би скласти 1750-1800 USD/тонна. Отже, виходячи з вже даної ціни та з сум, що було сплачено з задекларованої ціни, приблизна вартість товару на українському ринку складала 12,70-13 грн./кг. Тобто, тези про ввезення до України м'яса по демпінговим цінам тут недоречні, скоріше, йдеться про «оптимізацію» оподаткування, оскільки, якщо б мито було сплачено з ціни 1750-1800 USD/тонна, то оптова ціна на внутрішньому ринку вже без заробітку трейдера склала б ті самі 12,7-13 грн./кг. Якщо ж до даної ціни додати заробіток трейдера, то український м'ясопереробник вже б задумався, чи брати йому лише трохи дешевший імпортний тримінг, чи використовувати якіснішу та не набагато дорожчу аналогічну вітчизняну сировину.

У 2006 році імпорт яловичини склав вже приблизно 19,3 тис. тонн, що на 38%, або на 11,6 тис. тонн менше, ніж у попередній рік. Середня задекларована ціна становила 816 USD/тонна. Вже біля 96% яловичини було завезено по коду ТН ЗЕД «0202309000 яловичина морожена обвалена інша». Оптова ціна на українську блочну яловичину до цього часу знизилась до 14-15 грн./кг. Ціна

пропозицій зарубіжних компаній постачальників на яловичий тримінг «80/20» складала близько 2000 USD/тонна. Отже, приблизна оптова ціна на нього на українському ринку, після розмитнення по вищезазначеній задекларованій ціні, становила 13-14 грн./кг. Зрозуміло, що обсяг імпорту зменшився. У поточному році експорт української блочної яловичини практично припинився з причини завищених цін на неї. З цієї ж причини м'ясопереробні підприємства майже припинили її закуповувати для виробництва готової продукції. Ті підприємства, які закуповують худобу, самі виробляють дану сировину задля власних потреб, а інші — надають перевагу закупівлі охолоджених напівтуш корів, які самостійно обваловують для подальшого використання м'яса у виробництві готової продукції, оскільки це дешевше, ніж закуповувати готову блочну яловичину. Поточне співвідношення якості та цін на імпортний тримінг не дуже влаштовує також і підприємства, які намагаються випускати якісну продукцію, тому даний товар знаходить збут, в основному, на підприємства, що виробляють дешевші види готової продукції, де використання тримінгу рентабельне та прийнятне з точки зору технології.

Середні роздрібні ціни на яловичину на продринках України у 2004-2007

Роки	грн./кг	USD/кг
2004	14,60	2,74
2005	18,90	3,69
2006	20,30	4,02
Січень-березень 2007	19,1	3,78

Середньомісячне значення цін, грн./кг

Роки	грн./кг
2004	12,40
2005	17,40
2006	19,60
Січень-березень 2007	18,80

Оптові ціни на яловичину на продринках України у 2004-2007

Роки	грн./кг
2004	9,9-11,4
2005	13,2-15,1
2006	11,2-12,1
Січень-березень 2007	11,2-12,1

Сергій ЗІНЧЕНКО, «Агро Перспектива»

ВИМОГА ЧАСУ — ДОБРОТНЕ ОБЛАДНАННЯ

Чомусь в Україні завжди багато говорять про зерно та врожай. А от про м'ясо згадують тільки тоді, коли на цьому ринку виникають великі проблеми. Українське тваринництво та господарства, котрі спеціалізуються на вирощуванні курей, свиней чи ВРХ, звикли жити в екстримальних умовах нестабільного попиту та цінових коливань. Господарства чекають на кращі часи. Не менше чекають на кращі часи і самі тварини. І, здається, кращі часи починаються...

Старі часи

Пам'ятається, як ще якихось двадцять років тому в кожному селі стояли, наче правильні прямокутники, типові стандартні ферми: тільки-но побілені, пофарбовані. Поруч поралися доярки, свинарки, пташники; зазвичай, у білих халатиках, з веселою посмішкою і зашкарбленими руками. Потім ферми занепали. Абсолютно всі. І якихось 7 років тому, проїздяючи селами, можна було побачити тільки облуплені стіни ферм; без вікон; вимиті дощами двері лежали поруч. У багатьох фермах вже тварин не було. Йшли часи. І от два роки тому то тут, то там по Ук-

раїні можна вже було побачити або відновлену ферму чи пташник, або навіть і тільки-но збудовану. А замість брудних свиней чи не дуже доглянутих курей — вже зовсім іншу картину. Господарства, що зараз серйозно займаються тваринництвом, практично виглядають, як на картинці рекламного буклету. Тварини чисті, доглянуті; обладнання ферм якісне; свинки та птиця утримуються у сучасних комплексах.

Кращі часи

Словом, з карти країни поступово зникають старі обшарпані ферми та

пташники, де немає вікон і гуляє вітер. Аграрії почали ставитися до вирощування свинини та птиці як до високо-рентабельного, хоча й складного бізнесу, який вимагає уваги, добротного обладнання та технологій. Господарства добре розуміють, що для успішності бізнесу потрібні технології та хороше обладнання, дякуючи якому буде зиск. А підлеглі — кури чи свині — будуть зростати і додавати щодня у вазі в комфортних умовах. Більше року компанія АМАКО пропонує на внутрішньому ринку обладнання для розведення та утримання свиней, а також комплексне обладнання для птиці виробництва компанії CHORE-TIME.

Представники АМАКО розповідають, що обладнання для вирощування та утримання свиней включає в себе абсолютно все, до дрібниць. CHORE-TIME подумала і потурбувалася і про підлогу щільову, і про станки для всіх статеві-вікових груп. Наприклад, є станки для свиноматок супоросних чи

Довідка.

CHORE-TIME — компанія по виробництву обладнання для тварин. Лідер на ринку з 1952 року. Європейський офіс відкритий у січні 2002 року, обслуговує виробників птиці в Європі, на Близькому Сході, у Північній Африці.

з поросятами, чи для молодняка на вирощування, чи для молодняка на відгодівлю. У комплект обладнання також входить система годівлі, починаючи від силосів, системи подачі корму, закінчуючи самими годівницями. Крім того, в комплекті обов'язково є система водопостачання, система обігріву, система вентиляції і так далі. Керівник проекту з продажу обладнання для свинарства Віктор Скрипник каже, що обладнання CHORE-TIME, котре пропонує АМАКО на внутрішньому ринку, розраховане на промислове виробництво свинини. "В сарайчику на соломі, десь у селі у бабусі — це коли одна свинка; а коли комплекс на 10000 свиней на рік або на 50000, то це має бути технологія утримання тварин; тварини у великих комплексах постійно переміщуються з одного цеху в інший. Більше того, комплекс обладнання оснащений стільовою підлогою, відповідно, гній провалюється під підлогу, а там мають бути зроблені бетонні ванни. Врешті-решт все змивається і по каналах виводиться в лагуни, а потім вже викачується і виводиться на поля у вигляді добрив", — говорить Скрипник.

Не менш комфортне та добротне для утримання птиці обладнання виробництва CHORE-TIME пропонує АМАКО. За словами керівника проекту молочних ферм та птахівництва Сергія Дишлового, обладнання користується хорошим попитом серед покупців завдяки простоті у використанні, надійності та якості. Крім усього іншого, обладнання оснащено приладами точного контролю клімату та дозування кормів, що забезпечує не просто раціональне, а й економічне використання ресурсів.

Зрозуміло, що крім питання комфорту та простоти у використанні, господарства, що спеціалізуються на тваринництві і хочуть придбати хороше обладнання для розвитку бізнесу, найбільше цікавляться питанням його вартості. Безперечно, українські аграрії давно усвідомили той факт, що хороше дешевим не буває, тому перед кожною серйозною покупкою вони думають, прораховують різні варіанти, зважують всі «за» та «проти».

Представники АМАКО кажуть, що обладнання для вирощування птиці та свиней від CHORE-TIME буде "служити вірою та правдою", але розраховане на господарства більші, ніж середні. Комплекси купують досить потужні сільськогосподарські підприємства, котрі або мають вже виробництво, або планують зайнятися цим бізнесом. «Поки що у нас небагато клієнтів, але ми тільки-но починаємо. Ми постійно у процесі переговорів та підписання нових угод. Справа в тому, що всі, хто

Віктор СКРИПНИК, керівник проекту з продажу обладнання для свиноферм компанії АМАКО

Скажіть будь-ласка, наразі АМАКО продає тільки обладнання. Чи, може, ви й самих свинок теж пропонуєте?

На даний момент поки що ні, не пропонуємо. Однак у перспективі компанія планує розвинути і цей напрямок постачання до України племінних ресурсів, у тому числі й свиней. Є кілька варіантів. Наприклад, від лідера виробництва свинини, з Данії. Або ж з Голландії, Німеччини, Англії.

Ви вважаєте, що виробництво свинини — це вигідно?

Будемо чесні: ситуація поки що невесела. Але потреба в якісному і добротному обладнанні є. Просто ситуація зараз дійсно дуже складна, особливо для виробників. Я свого часу сам працював у цій галузі, тому знаю. Оптимальна ціна на свинину має бути 7-8 грн./кг, плюс доплата. А ми маємо 5,5 грн./кг живої маси, тож, відповідно, й інтересу до вирощування фактично немає. І ще є проблема — «сусіди» нам добре допомагають. Нам із Китаю, через два океани, везуть свинину і непогано на цьому заробляють. Це набагато простіше, ніж вирощувати: швидко і легко. Проблем фактично немає, затрат теж...

Довідка.

АМАКО — American Mashinery Company (скорочено — АМАКО) є частиною великої міжнародної групи компаній, які працюють у Сполучених Штатах Америки, на Середньому Сході, в Європі і Африці. Основний бізнес компанії зосереджений у сільському господарстві — це дистриб'юторство або представництво всесвітньовідомих виробників сільськогосподарської техніки, а також виробництво сільгоспмашин на власних заводах.

Компанія АМАКО працює в Україні з 1992 року й будує свій бізнес за найвищими стандартами. Завдяки інвестиціям у розвиток структури компанії створено 13 дочірніх компаній з мережею сервісних центрів на теренах СНД. В Україні, де розташований центральний офіс компанії, працює 21 регіональний центр.

Сьогодні на ланах колишніх радянських республік працює близько 15 тис. одиниць сільськогосподарської техніки іноземного виробництва; понад 50% поставлено за безпосередньої участі АМАКО. Кількість клієнтів компанії росте рік-у-рік і сьогодні їх вже понад 10 тисяч.

Американська технологія розведення та утримання свиней має кілька переваг:

- Ідеально відповідає кліматичним умовам України та Росії
- Відповідність структури кормових угідь та технології вирощування
- Найкраще підходить для вітчизняного типу побудови ферм, тобто, довгих та вузьких приміщень
- Можливість установки унікальної системи, котра замикається самостійно для групового утримання свиноматок перед опоросом
- Матеріали: нержавіюча сталь, оцинкований метал, високоякісний пластик
- Годівниці зроблено по принципу «мінімум втрат кормів»
- Обладнання дозволяє утримувати свиней на природньому вигодовуванні
- Легке в обслуговуванні, а також при монтажі та демонтажі
- Надійне, економне
- Раціональне використання місця

займається серйозно м'ясним бізнесом, розуміють, що має бути відпрацьована технологія вирощування та виробництва, відповідним має бути і обладнання», — каже керівник проекту компанії АМАКО пан Скрипник.

«Що стосується купівлі такого обладнання, то є кілька варіантів. Прямий продаж, або в кредит. Останнім часом українські виробники все більше схиляються до варіанту купівлі у кредит. Хоча відверто скажемо, у кредиті є один недолік — за кредит треба платити. Але, так чи інакше, придбання обладнання — не дешево задоволення, та й поступова сплата — це реальність, а не фантазія», — резюмує він.

Якщо резюмувати разом з представниками АМАКО, можна сказати наступне. Сьогодні будь-якому агрогосподарству почати та розвивати бізнес набагато легше, ніж було за часів колгоспів. Господарства, що серйозно займаються тваринництвом, обов'язково повинні мати відповідне обладнання, але яке саме — кожне господарство визначає для себе самостійно. Комуś подобається вітчизняне, комуś — іноземне. Головне, аби обладнання було легким в обслуговуванні, зручним для тварин і надійним, та приносило зиск господарю. В умовах 2007 року головне — це бажання працювати і заробляти. А отримати високорентабельне господарство допоможе технологія та хороше обладнання.

Кабінет міністрів тимчасово — з 1 травня по 1 вересня 2007 року — заборонив імпорту давальницької м'ясної сировини.

Про це повідомив віце-прем'єр-міністр Віктор Слаута.

З метою забезпечення продовольчої безпеки країни та захисту м'ясної продукції вітчизняного товаровиробника Кабмін планував тимчасово обмежити, до 1 вересня 2007 року, ввіз на митну територію України м'ясної сировини (товарів групи 02 згідно УКТ ЗЕД) для подальшого її використання в операціях з давальницькою сировиною.

За офіційною інформацією Держмитслужби, в 2006 році більш ніж третина імпортованого м'яса — 78,2 тис. тонн — була завезена на давальницьких умовах, а експортовано готової продукції лише 12,5 тис. тонн. У січні-лютому 2007 року за цією схемою завезено 13,2 тис. тонн м'яса й харчових субпродуктів. У порівнянні з аналогічним періодом 2006 року ввіз збільшився на 71%, при зменшенні ціни на 62%.

Народний депутат Олександр Баранівський пропонує врегулювати питання якості й безпеки м'ясопродуктів. Відповідний законопроект Баранівський зареєстрував у Верховній Раді 22 березня.

Законопроектом пропонується заборонити використання у м'ясних продуктах вищого сорту м'яса механічного обвалювання, білкових стабілізаторів, шкірки свинячої, крохмала харчового, борошна рослинного, продуктів із круп та сої, а також сумішей пряностей, до складу яких входять харчові добавки. Заборона також поширюється на м'ясні продукти дитячого й дієтичного харчування. Разом з тим, законопроект дозволяє для виготовлення м'ясопродуктів 1, 2, 3 сортів використати м'ясо механічного обвалювання у кількості, відповідно, 10%, 20% і 30% від загальної маси сировини. Загальний вміст продуктів, заборонених до використання у м'ясопродуктах вищого сорту, для 1, 2, 3 сортів не повинен перевищувати, відповідно, 30%, 40% і 50% від загальної маси сировини. У консервах і напівфабрикатах загальний вміст продуктів, заборонених до використання у м'ясопродуктах вищого сорту, не повинен перевищувати 25% (вмісту м'яса механічного обвалювання — не більше 10%). Законопроект також вводить заборону на присвоєння новим видам м'ясопродуктів загальновідомих назв, а також додавання окремих слів до загальновідомих назв. Імпортоване м'ясо й м'ясопродукти повинні підлягати обов'язковому контролю відповідно до законодавства. Законопроект забороняє продаж м'яса й м'ясопродуктів на стихійних ринках.

Згідно законопроекту, постачальники м'ясної сировини повинні проходити атестацію кожні 5 років. Міністерство аграрної політики зобов'язане реєструвати атестовані підприємства й оприлюднювати такий реєстр кожні півроку.

Як заявляє Баранівський, основною метою прийняття законопроекту є забезпечення споживача якісною м'ясною продукцією, а також підтримка вітчизняного товаровиробника, що робить якісну м'ясну продукцію.

Міністерство аграрної політики прогнозує зростання виробництва м'яса цього року на 10%, у порівнянні з минулим роком.

ВЛАДА ПЕРЕЖИВАЄ ЗА М'ЯСО

Президент України Віктор Ющенко стурбований ситуацією, що склалася на внутрішньому ринку м'яса та м'ясопродуктів в Україні. Глава держави переконаний, що держава втрачає потенціал галузі тваринництва.

Віктор Андрійович звернувся до Прем'єр-міністра Віктора Януковича з проханням докласти зусиль та стабілізувати ситуацію у галузі. Президент підкреслює, що за останні п'ять років поголів'я великої рогатої худоби зменшилося на 34%, у тому числі корів — на 32%. Погіршує ситуацію зниження у 2006 році на 11,2% закупівельних цін на продукцію тваринництва, хоча на споживчому ринку ціна м'яса знизилась лише на 1,9%. Ющенко підкреслює, що про загострення проблем свідчать звернення до нього підприємств та громадських організацій. «Особливо стурбовані вітчизняні підприємці збільшенням поставок м'яса через спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку, а також незаконним завезенням сировини на територію України. Внаслідок відновлення митних та податкових пільг для окремих імпортерів бюджет недоотримав у 2006 році близько 1,3 млрд. грн. Значні втрати також і від несплати зборів та платежів при нелегальному імпорті», — зазна-

чається у листі Президента до Прем'єра.

Ющенко наголошує, що експерти вказують на низьку якість зазначеної продукції, а це, у свою чергу, загострює питання її безпечності для населення України. За даними Держспоживстандарту, у 2006 році 59% з перевірених м'ясних товарів було забраковано та знято з реалізації. Також, як відмітив Президент, викликає занепокоєння ускладнення із виплатою у 2006 році дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за вироблену ними та продану на забій та переробку худобу й птицю, оскільки

погашення зазначеної заборгованості за рахунок бюджетних призначень поточного року може призвести до виникнення аналогічного боргу вже наприкінці 2007 року. Також залишаються неврегульованими проблеми з нарощуванням експорту продукції тваринництва, обсяг якого у 2006 році скоротився майже на половину від рівня попереднього року. «Наполегливо прошу Вас доручити вжити невідкладних заходів для розв'язання порушених питань», — йдеться у листі Президента.

Що ж, залишається тільки чекати, якою буде реакція...

НОВА НІША ДЛЯ УСПІШНОГО БІЗНЕСУ

Можливо й не зовсім нова, але майже неосвоєна виробниками ніша українського ринку — індиківництво. Останніми роками цей вид бізнесу на підйомі. А потенціал подальшого розвитку ринку просто надзвичайний. Про те, як розпочати цей бізнес, що і як зробити, скільки й що коштує, розповідає керівник сільськогосподарського підрозділу компанії «Галс-К Лтд», голова спостережної ради Сергій Кравчук.

КОМПАНІЯ ТА РИНОК

Пане Сергію, розкажіть, будь-ласка, про компанію «Галс-К Лтд»: коли створена, чим займається тощо?

Компанія створена у 1992 році. Основними видами діяльності є видобуток нафти в Україні, сільськогосподарський бізнес, цивільне будівництво. Видобуток нафти становить приблизно 10 тис. тонн на місяць. Ми є найбільшою приватною нафтовидобувною компанією в Україні. У програмі житлового будівництва ведеться зведення багатоквартирних домів у Харкові, Алушті.

ництва. Зараз неможливо успішно працювати в аграрному секторі, якщо не організовувати комплексного виробництва та не використовувати новітні технології.

Які новітні технології ви використовуєте?

У першу чергу це інтенсивні методи вирощування продукції рослинництва із застосуванням новітньої техніки, технологій та насіннєвого матеріалу. В секторі тваринництва теж потрібно робити багато новацій. Українська продукція рослинництва та тваринництва може бути конкурентною тільки тоді, коли використовуються сучасні технології.

Українська продукція рослинництва та тваринництва може бути конкурентною тільки тоді, коли використовуються сучасні технології

Видобуток нафти та газу — надзвичайно прибуткова справа. Що спонукало вас зайнятися іншими видами діяльності?

Свого часу ми провели реконструкцію кількох цукрових заводів з переходом на газове паливо. Через декілька років викупили. Таким чином і зайнялися цукровою промисловістю. На цих заводах працюємо й зараз.

Про які саме цукрові заводи йде мова?

Йдеться про ВАТ «Городище-Пустоварівський цукровий завод» та ЗАТ «Ліновицький цукрокомбінат «Красний».

Заводи порівняно невеликої потужності (переробляють близько 2000 тонн цукрового буряку на добу кожний), але за показниками роботи ми знаходимося серед 15 перших заводів України. Тобто, вже не один рік демонструємо одні з найкращих показників в Україні як по терміну завантаженості цукрових заводів, так і по обсягу переробленої цукрової сировини.

Протягом цього періоду навколо кожного заводу ми підібрали агропромисловий сектор: взяли в оренду та маємо у користуванні зараз приблизно 30 тис. га землі, два елеватори. Загальний товарообіг у аграрному секторі за 2006 рік склав приблизно 200 млн. грн. Кожного року збільшуємо кількість земель, продовжуємо розвиток.

У аграрному напрямку?

Так, в аграрному. Серед культур, які вирощували, основний наголос робили на цукровий буряк та кукурудзу. Сьогодні вирощуємо багато сої, поглиблюємо сектор тварин-

Вирощування сільгоспкультур — це і є те поглиблення роботи в аграрному секторі, про яке йшлося вище?

Ні. Минулого року ми прийняли рішення зайнятися вирощуванням індиків на базі наших виробничих потужностей.

Чому вибрали індиківництво, а не, наприклад, вирощування бройлерів?

Щодо вирощування бройлерів, то це бізнес, який, можна сказати, уже пройшов свою стадію становлення. Цей ринок сформовано, вже зрозуміло, хто є провідними гравцями на ринку і куди далі він буде розвиватися. Отже, зайняти свою прибуткову нішу в цьому сегменті надзвичайно важко.

У свою чергу, ринок індиків на сьогоднішній день лише формується. Тому тут є можливість збудувати власний успішний та прибутковий бізнес. До того ж у нас є сформована база для вирощування індиків.

Який, з Вашої точки зору, сьогодні ринок індиківництва?

Він тільки починає розвиватися. Сьогодні рівень споживання індичого м'яса в Україні у десять разів менше ніж, в середньому, в Європі та інших країнах.

Тобто, немає конкурентів?

Конкуренти... завжди добре, коли вони є. Адже це сприяє постійному розвитку ринку, а не його застою. Проте

говорити про якусь конкуренцію на ринку індиків поки що, мені здається, немає сенсу.

Серед наявних на ринку виробників лідерами є ті, хто вже кілька років поспіль займається цією справою і має пристойні обсяги та показники роботи. Ці виробники зайняли свою нішу, але вони й надалі розвиватимуться. Водночас на цей ринок приходять все більше нових компаній, які поки що розвиваються, але також претендують на власну нішу.

Тобто, ринок перебуває лише на стадії формування і, якщо можна так сказати, розподілу ніш між виробниками.

Скільки всього компаній, які займаються індиківництвом сьогодні в Україні?

В Україні є 5 виробників індиків, що вирощують більше 1 тис. тонн м'яса на рік та десяток дрібних виробників. Хтось почав працювати раніше, хтось пізніше. Поки що всі знаходяться на стадії розвитку. Коли попит на продукцію перевищує пропозицію, вважати ці компанії своїми конкурентами ми не можемо. З усіма ними спілкуємося.

Але ж вони можуть стати вашими конкурентами тоді, коли ринок сформується. Що це за компанії?

Можливо й так, стануть. Як я казав, здорова конкуренція повинна бути присутня. Будемо сподіватись, що всі учасники все-таки притримуватимуться ринкових правил розвитку та ведення цивілізованого бізнесу. Серед виробників

Можете більш конкретні цифри озвучити?

Не слід говорити лише про вартість переобладнання одного приміщення. Завжди початок реконструкції супроводжується ремонтом чи проведенням нових комунікацій, а також отриманням дозволів. Тоді на виході вже маєш: запуск однієї площадки лише під відгодівлю індиків коштує, як мінімум, 3 млн. USD. Підкреслю: це вартість переобладнання приміщення лише для вирощування індиків! А має бути ще й забійний цех, цех з м'ясопереробки, комбікормовий завод тощо.

Ми плануємо інвестувати в організацію замкнутого циклу виробництва орієнтовно 10 млн. USD протягом трьох років.

Ви говорили вище про «одну площадку». Які розміри однієї площадки, скільки там вирощується індиків?

Технологія дозволяє експлуатувати площадки у широкому діапазоні потужностей. Потрібно так прораховувати цикли вирощування, щоб на протязі року мати постійний потік готової продукції.

Ми говоримо про Ваш бізнес, тож які розміри саме вашої площадки?

Наша площадка розміром 14 га, на ній зведено 15 приміщень. Ці приміщення ми поступово переобладнуємо. Також на цій площадці можна побудувати ще 7 нових

В Україні є 5 виробників індиків, що вирощують більше 1 тис. тонн м'яса на рік та десяток дрібних виробників. Поки що всі знаходяться на стадії розвитку

треба відзначити, в першу чергу, Українську продовольчу компанію (м. Чернівці), групу компаній «Рамбурс» (м. Бровари), агрофірму «Шахтар» (м. Слов'янськ), агрофірму «Грел'є-Брошукова» (м. Рівне).

Не слід забувати і про старі вітчизняні підприємства, які також займаються вирощуванням індиків. Але вони використовують ще вітчизняні технології виробництва. Це робить їх сьогодні, на мій погляд, взагалі не конкурентоспроможними на ринку.

ВЛАСНЕ БІЗНЕС

Повернімося конкретно до вашої фірми. Що найбільше вплинуло на обрання індиківництва?

У першу чергу ми виходили з наших можливостей та наявної матеріально-технічної бази. Задачею було удосконалення структури власного бізнесу, його поглиблення. Впроваджуючи вирощування індиків у свою структуру, ми виходили з наявності власних приміщень для вирощування, кормової бази, наявності спеціалістів, розташування.

Вибрали саме індиківництво тому, що воно вписується до нашої структури. На сьогоднішній день ми маємо власне зерно, яке можемо переробляти на корм для індиків, маємо й приміщення для вирощування. Використовуємо старі відгодівельні комплекси, які переобладнуємо під сучасну технологію.

А скільки коштує переобладнання старих приміщень на нові площадки?

Вартість реконструкції комплексу можна взяти зі звичайних розцінок будівельних організацій, але для введення його в експлуатацію потрібно підвести всі необхідні комунікації, змонтувати обладнання, отримати дозволи. Вартість готового до виробництва приміщення може коштувати від 2000 грн. за м² та вище.

приміщень. Тобто, загалом у кінцевому вигляді матимемо площадку приблизно на 22 приміщення і з виробничою потужністю 4,5 тис. тонн м'яса на рік. Маємо ще декілька площадок, де будемо реалізовувати наступні етапи проекту.

Скільки потрібно вкласти грошей у вирощування одного індика (від посадки до забою)?

Головна складова собівартості, звичайно, це корма (70%). Вартість індичат, витрати на введення в експлуатацію, поточні витрати — цифри сталі та практично не змінюються. Вартість комбікормів напряму залежить від цін на зерно і в цьому питанні велике значення відіграє те, чи компанії доводиться закуповувати комбікорм, чи вона має корма власного виробництва із власної сировини. У середньому на вирощування одного індика вагою 15 кг потрібно понести затрат приблизно 110 грн. Але повторюю, ця цифра залежить від багатьох факторів та цін на зерно.

Ну а взагалі, чи прибутково для вас зараз, сьогодні, займатися вирощуванням індиків?

На етапі реалізації проекту говорити про прибутковість не можна. Доходи від реалізації, звичайно, не перекирвуть витрат. Після виходу першого етапу проекту на заплановані об'єми виробництва, індиківництво вже буде прибутковим. Строк окупності проекту становить три роки.

Коли плануєте завершити перший етап?

У другому півріччі наступного року.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ВИБІР

Що сьогодні ви робите у вже збудованих приміщеннях?

Зараз ми вирощуємо першу партію птиці — 24 тис. голів. З них на виході матимемо приблизно 350 тонн м'яса.

Одночасно ведуться роботи з переобладнання наступних приміщень. Введення до експлуатації — у другому півріччі цього року. Розробляється проект забійного цеху та комбікормового заводу. Початок будівельних робіт плануємо вже цього року.

Чи перевіряється якість м'яса, яке отримуєте на виході?

Звичайно, весь процес вирощування йде під контролем відповідних державних служб, як і вирощування будь-якого іншого виду продукції тваринництва.

Для вирощування використовуємо імпортні породи індиків, які використовуються у всьому світі. До речі, ці породи використовують й усі інші виробники індиків нашої країни, адже вони за своїми показниками набагато кращі за вітчизняні. Зокрема, ми зупинилися на породі індиків важкого кросу «Big6».

А можете описати весь цикл вирощування птиці?

Однорічних курчат завозимо з Німеччини спеціальним транспортом. Після посадки та початку відкорму індичка росте, в середньому, 18 тижнів, індик — 24 тижні до забійного віку. Вага індички перед забоєм складає 10 кг, індика — 20 кг.

А яким комбікормом ви користуєтесь, або ж плануєте використовувати?

Сьогодні ми купуємо комбікорм на одному комбікормовому заводі й поки що якістю кормів задоволені. Але, можливо, будемо вибирати ще корми якихось інших підприємств для того, щоб диверсифікувати ризики постачальників.

Можу додати, що на сьогоднішній день всі українські виробники м'яса індиків застосовують покупні комбікорми. Будувати власні комбікормові заводи планують багато компаній, адже це економічно вигідно. Більше того, їх обов'язково потрібно вводити, бо такий бізнес потрібно все-таки поглиблювати та захищати від ризиків.

А скільки ви вирощуєте зерна?

На рік отримуємо зернових більше 50 тис. тонн. Все зерно продається. Плануємо, після введення до експлуатації комбікормового заводу, частину зерна використовувати на корма.

Як я зрозуміла, у вас буде власний повний цикл виробництва: комбікормовий завод, м'ясопереробний цех...

Так, доцільно створювати замкнутий цикл виробництва, що буде включати в себе м'ясопереробний, комбікормовий заводи. Після виконання проекту ми отримаємо послідовність: земля — зерно — корм — індик — м'ясо. Такий ланцюжок дозволить захистити виробництво від можливих ризиків.

Тобто, у вас буде повний цикл виробництва?

Майже, але не повний. До повного циклу виробництва потрібно додати інкубатор, батьківські стада, м'ясопереробний завод.

А які технології виробництва ви використовуєте? Яке обладнання?

Задля вивчення технології переймали досвід інших країн, запрошували спеціалістів до нас та відправляли своїх на стажування. Зупинилися на технології безвигульного пересадочного напільного вирощування. Такий підхід дає найвищий результат по виходу м'яса з квадратного метра приміщень.

Обладнання у нас від європейських виробників. Зумов-

лено це тим, що вони вже були представлені на Україні, і більш-менш у них поставлено питання сервісу, запасних частин тощо.

А які саме це фірми?

Їх дуже багато. По обладнанню відгодовілі та поїння вибрали фірму «Рокселл», по вентиляції — «Мультіфан», по обігріву — «Газолек», «Ермаф» та ще багато інших. Складові обладнання по технології наступні: освітлення, вентиляція, обігрів, відгодовіля, поїння. Все обладнання керується комп'ютером, вплив людського фактору невеликий.

А сам процес вирощування індиків, він який технологічно?

Посадка індичат у одностадійному віці. На кожному етапі росту — відповідні рецептури кормів, температурного та повітряного режиму. У віці 4 тижнів індичата розсаджуються по приміщеннях для відгодовілі. На протязі вирощування використовується шість кормових рецептур. У відповідні періоди роблять необхідні щеплення від хвороб, дають вітаміни. Вода, корм, медпрепарати дозуються автоматично. Світловий та температурний режим, режим вентиляції — також управляються комп'ютером. Утримання переважно у монохромному світлі.

Високі вимоги до санітарії. Територія пташника періодично обробляється хімікатами, доступ чужих осіб категорично заборонено. Всі пташники, задіяні у виробництві, пройшли санітарний контроль, вихід на роботу — тільки через санпропускник з необхідними процедурами по дезинфекції.

А скільки коштує маленьке курча?

Слід орієнтуватися приблизно на ціну 2 EUR за курча. Це вже ціна на Україні зі сплатою всіх податків.

А скільки коштує м'ясо на виході?

Вартість м'яса (тушка) у роздрібній торгівлі становить від 15 до 20 грн. за кг.

Чим хворіють індиків і як ви їх виявляєте?

На підприємстві працює ветлікар, кваліфікований спеціаліст. По відповідним ознакам можна визначити початок розвитку тієї чи іншої хвороби, аналіз розтину дає остаточний результат. Для лікування використовуються відповідні медикаменти. При дотриманні всіх санітарних умов та технологій хвороб практично не буває.

А який ви обрали напрямок реалізації м'яса індиків?

Частина м'яса реалізується на м'ясопереробні підприємства, частина — через роздрібну торгівлю. У залежності від ситуації співвідношення між напрямками реалізації змінюється.

Наше підприємство має вигідне географічне розташування — Центральна Україна, фактично, на Одеській трасі. Таким чином, ринок збуту нашої продукції визначився сам собою — це Київ, Черкаси, Кіровоград, Дніпропетровськ, Одеса, Крим тощо.

При виході на безперервний цикл вирощування потрібно мати власні збутові можливості, угоди з маркетями, м'ясокомбінатами. Власна торгова марка, спеціалісти з продажу, рекламна підтримка та логістика — складові для досягнення результату у збуті.

Відповідну роботу потрібно проводити над асортиментом продукції, напрямками реалізації, рекламною підтримкою. У дійсності сьогодні споживач мало має інформації про корисні відмінності індичого м'яса від іншого та його дієтичні якості. Власного споживача потрібно готувати.

Тетяна КАПКАН, «Агро Перспектива»

ДБАЙЛИВІ ГОДІВНИЦІ ВЕРЕДЛИВІЙ ПТИЦІ

Індик — птах вередливий. Щоб виріс він якнайшвидше, і вагу щоб набрав гарну, потрібно його правильно відгодовувати та дбайливо пильнувати. І тут справа не лише у тому, чим годуєш птаха, а яку саме технологію відгодовілі використовуєш. Наприклад, технологію німецької фірми Big Dutchman.

У залежності від мети вирощування птахів та їхнього віку, до системи годування індиків пред'являються різні вимоги. Вона має одночасно враховувати і потреби однодобових курчат, і вже трохи старших птахів, які встигли набрати вагу. При цьому система годування повинна забезпечувати й легкість доступу птиці до корму, і мінімалізувати втрати. Та ще й до всього цього система має бути стабільною та легко чиститися. Забагато вимог? Проте всі вони враховані у системі відгодовілі індиків під назвою TRU PAN.

TRU PAN — універсальна чашкова годівниця для різних індиків — від добоових курчат, до птиці вагою 23 кг. В асортименті є годівниці з конусом, і без нього; годівниці, придатні для одної та для двоетапного способу утримання птиці тощо. Повний набір!

Варто наголосити, що лінія TRU PAN з конусом для курчат гарно зарекомендувала себе для утримання курчат у перші дні життя методом у «кільці». Чашкові годівниці, які знаходяться поза «кільцем», вимикаються за допомогою замикаючого механізму. Подача води забезпечується ніпельними поїлками, які можуть доповнюватися круглими, або й лише за рахунок круглих поїлок. Опалення здійснюється за допомогою газових брудерів з цілеспрямованим тепловим потоком. Саме «кільце» складається з ок-

ремих, легко монтованих решітчастих сегментів. З третього тижня життя конус для курчат прибирають, а засувку задвигають. Рівень корму знижується, що попереджає та мінімалізує втрати корму.

На 7-9 тижні на чашку встановлюють обмежувач втрат корму (у приміщенні для відгодовілі індиків обмежувач втрат корму встановлюється з першого дня). Щоб птиця могла легко знайти корм, на короткий термін часу можна відкрити засувку: тоді рівень корму в чашці підніметься, і птиця одразу ж знайде його (засувку слід опустити не пізніше ніж через 1 тиждень). При двоетапному способі утримання у приміщенні для індиків одразу ж встановлюється обмежувач втрат корму і в перші ж дні відбувається максимальне наповнення чашок (підтримується постійно високий рівень корму). У результаті вся птиця, у тому числі й малі індики, мають легкий доступ до корму. Високий рівень корму в чашечці з першого ж дня забезпечує рівний доступ усіх курчат до корму. А конус (про який згадувалося вище) попереджає забруднення корму птахами.

У системі відгодовілі TRU PAN подача корму та наповнення всіх чашок однієї лінії здійснюється за допомогою системи транспортування корму АУГЕРМАТІК. Малопотужний, але ефективний привід та надійна спіраль забезпечують транспортування корму на відстань до 150 м. Датчик з кон-

трольною чашкою забезпечує автоматичне вимикання системи, як тільки всі годівниці уже заповнились кормом. Ємкість для корму (з насадкою або ж без неї) легко знімається з основи. Таким чином, усю систему можна підняти на максимальну висоту. А це, власне, дуже зручно робити під час загального чищення приміщення.

До речі, дещо щодо миття обладнання та приміщень, тобто гігієни. Відомо, у цьому виді діяльності стерильність має бути на вищому рівні. Big Dutchman пропонує за цього оригінальне технічне рішення — відкидне дно чашки, яке забезпечує якість та високу швидкість очищення шляхом гідрозмиву. При цьому потрібно докладати мінімум зусиль, адже дно чашки легко відкидається одним поворотним рухом і вона повністю очищується від залишків забрудненої води, корму та дезінфекційних засобів.

Під час розробки годівниці TRU PAN враховано й вразливість індиків до хвороб і травмувань: загнуті всередину краї виключають травмування птахів. Цьому ж сприяє рухомість годівниці, що обмежує травматизм грудної області птаха, а також сприяє більш обережній експлуатації системи.

Отже, з розумною системою TRU PAN можна не хвилюватися щодо дбайливого та якісного харчування навіть найбільш вередливих індиків.

ПЛАСТИКОВЫЕ СЕТКИ НА СЛУЖБЕ У АГРАРИЕВ

Пластиковые сетки и решетки, не так давно появившиеся на рынке товаров для сельского и приусадебного хозяйства, приобретают все большую популярность у тружеников села. До недавнего времени их поставки на Украину осуществлялись из стран Западной Европы. С появлением российского производителя — компании «Протэкт» — внедрение полимерных новинок должно пойти ускоренными темпами.

Сфера применения пластиковых сеток весьма широка как в растениеводстве, так и в животноводстве.

Шпалерная сетка предназначена для выращивания вьющихся овощных культур: огурцов, гороха, фасоли. Вертикальный метод выращивания овощей в открытом грунте имеет массу достоинств:

- При таком способе достигается экономия за счет более эффективного использования посевных площадей — с одного квадратного метра можно собрать урожай в два раза больше прежнего.
- Сокращаются потери от загнивания плодов.
- Сбор урожая с высокой грядки более удобен.
- Упрощается прополка, подкормка.
- Улучшается доступ солнечного света и воздуха.

- Шпалерная сетка способна выдерживать богатый урожай овощных культур.

В период созревания плодов и ягод птицы могут повредить изрядную часть урожая. **Эффективным средством для отпугивания птиц является специальная пластиковая сетка.** Легкая, с оптимальным размером ячейки, сетка обеспечивает доступ воздуха и солнечного света к растениям, не препятствуя их опрыскиванию и опылению насекомыми.

Для тепличных хозяйств **предлагается сетка для экранирования теплиц.** Использование сетки с мелкой ячейкой создаст легкую тень и защитит растения от перегрева. В открытом грунте мелкоячеистая сетка позволит предотвратить повреждение растений градом.

В плодовых садах незаменима **пластиковая сетка для защиты саженцев** от коз, зайцев и различных грызунов.

- В отличие от сплошных материалов, сетка не нарушает светопрозрачность и циркуляцию воздуха.
- Не создаются помехи для опрыскивания, химической обработки ствола.
- Молодые побеги не повреждаются, потому что нет необходимости плотно обматывать штамб.

- Очень удобна в использовании, на ее установку требуется минимум времени.
- Срок службы в открытых условиях — 15-20 лет.

Пластиковые решетки **применяются при строительстве загонов и вольеров** для небольших животных и птиц на фермах, в зоопарках и частных подворьях. Легко возводимые конструкции не требуют больших затрат — ни финансовых, ни трудовых, ни временных. Пластиковые ограждения прочны, долговечны и безопасны для животных.

Пластиковые сетки могут быть эффективно использованы при **изготовлении клеток** для содержания мелких животных.

- Пластиковые сетки легковесны, не утяжеляют конструкцию.
- Они не гниют и не ржавеют.
- Не требуют покраски и не теряют вид в течение многих лет.
- Легко очищаются любыми моющими средствами.

Перечисленные области охватывают далеко не все сферы применения пластиковых сеток. Подробнее ознакомиться с новинками Вы можете на сайте www.npoprotect.ru, или проконсультироваться по телефону +7(48535) 3-10-93

ОБОРУДОВАНИЕ ДЛЯ СУШКИ ЗЕРНА

Комментарий специалиста по продажам
Котелкина Александра Владимировича

Повышение цен на энергоносители заставляет переработчиков зерна задуматься об оптимизации затрат на первичную переработку зерна (очистка и сушка).

В настоящее время практически все переработчики зерна, обеспечивая свою рентабельность, ищут пути снижения себестоимости переработки в условиях роста цен на энергоносители. Возникает закономерное желание экономить средства в процессе сушки зерна. В решении этого вопроса поможет высокопроизводительная и экономичная зерносушильная техника FFI/GSI производства американской корпорации GSI. Расход природного газа в процессе сушки зерна составляет 0,8-1,1 м³ на 1 тонно-процент высушенного зерна.

Модульные и башенные зерносушилки FFI/GSI вписываются в любой технологический цикл первичной переработки зерна. Они могут стыковаться практически с любой системой зерноочистки и зернотранспорта, существующей на многих предприятиях. Вопрос зерноочистки очень важен, так как это помогает получить чистое зерно без примесей, что ведет к увеличе-

нию производительности при сушке, уменьшению расхода топлива. Чистое зерно менее травмируется при сушке и меньше портится при хранении.

Почему именно FFI/GSI? Ведь на рынке зерносушильного оборудования представлено большое количество торговых марок и моделей. Практически вся импортная техника отличается высокой надежностью и экономичностью. Топливная эффективность теплогенераторов (горелок), устанавливаемых на сушилках, достигла максимума и практически не отличается у большинства производителей. Но оборудование, произведенное в Европе, из-за разницы курсов доллара и евро по отношению к гривне, дороже аналогичного оборудования производства США. Да и в Америке цены на зерносушилки у производителей отличаются. Успешно работают те крупные корпорации, которые могут сохранить доступные для покупателя цены на рынке. А в Украине стоимость отечественного оборудования уже сравнялась по цене с ввезенным из-за рубежа, т.к. цена металла в стране почти достигла мирового уровня.

Помимо всего вышеперечисленного, оборудование FFI/GSI может разви-

МОДЕЛЬ		FFI/CF/ AB- 270E	FFI/CF/ AB- 320E	FFI/CF- 500H	FFI/CF- 510H	FFI/CF- 1000H	FFI/CF- 1500H	FFI/CF- 2000H
Параметры								
Производительность сушки КУКУРУЗЫ в тоннах/час								
Сушка с 20% до 15% и охлаждение		6,9	8,1	17,0	18,0	34,8	51,4	69,8
		5,2	5,9	9,9	10,6	20,7	30,6	41,5
	с 25% до 15%	3,9	4,3	6,5	7,5	14,7	21,8	29,6
	с 30% до 15%	3,0	3,3	5,1	5,8	11,4	16,8	22,9
Сушка с 20% до 15% без охлажден.		15,3	16,6	26,4	27,7	51,4	77,0	104,4
		8,9	9,7	15,4	16,5	30,6	45,8	62,1
	с 25% до 15%	5,6	6,1	10,8	11,7	21,7	32,6	44,2
	с 30% до 15%	4,0	4,4	8,4	9,1	16,9	25,3	34,3
Производительность сушки различных культур в тоннах/час								
Сушка пшеницы с 17% до 13%	без охлажд.	12,7	15,5	21,9	25,1	33,3	46,1	65,2
	с охлажд.	6,8	8,4	15,5	17,0	22,0	29,7	42,1
Сушка сои с 17% до 12%	без охлажд.	11,0	17,4	27,1	30,0	54,8	83,3	107,5
	с охлажд.	5,5	9,0	17,4	19,9	41,8	57,1	71,7
Сушка подсолнечника с 15% до 10%	без охлажд.	6,8	8,0	10,9	11,8	23,9	38,4	47,1
	с охлажд.	4,5	5,3	7,6	8,8	17,0	23,6	28,4
Сушка рапса с 12% до 7%	без охлажд.	5,2	6,0	9,0	10,3	20,3	35,0	42,3
	с охлажд.	3,7	4,6	5,6	6,4	14,0	22,1	26,3

Процесс сушки	Сушка и охлаждение в циклическом режиме		Сушка и охлаждение в непрерывном режиме, может производиться многостадийная сушка				
	Без охлаждения – непрерывный						
Расход природного газа, м³/час	61	80	110	132	350	480	600
Расход сжиженного газа, л/час	90	116	160	193	510	700	880
Расход дизельного топлива, л/час	59	76	105	126	330	460	575
Потребляемая эл. мощность кВт	~30	~30	~40	~45	~85	~130	~140
Габаритные размеры: Высота (от рамы до загр. шнека)	5,36 м	5,36 м	5,36 м	5,36 м	8,77 м	11,36 м	11,36 м
Длина (от фаркопа до разгрузки)	6,70 м	7,31 м	8,28 м	9,14 м	8,28 м	8,28 м	10,93 м
Ширина (по раме)	2,43 м	2,43 м	2,43 м	2,43 м	2,43 м	2,43 м	2,43 м
Кол-во модулей/кол-во вентиляторов	1/1	1/1	1/2	1/2	2/4	3/6	3/6

ваться вместе с вашим производством. Модульные модели надстраиваются до 2-х или 3-х этажей, пропорционально увеличивая производительность. Вначале покупается и эксплуатируется нижний модуль. Через некоторое время устанавливается второй модуль, что позволяет увеличить производительность в 2 раза, а потом устанавливается третий модуль, увеличивая производительность в 3 раза.

Монтаж модульных сушилок занимает мало времени. Полная сборка одномодульной сушилки и ее монтаж длится не более двух недель. При этом требования для подготовки площадки и фундамента — минимальные. Все сушилки FFI/GSI оснащены автоматической системой контроля и управления процессом сушки. Участие оператора в управлении сушилкой сведено к минимуму. Процессор зерносушилки может управлять механизмами загрузки и выгрузки зерна, что обеспечивает оптимальные режимы работы зерновой системы.

Киевская фирма «Фарм Агро» предлагает новое зерносушильное оборудование FFI/GSI и производит его поставку со склада и под заказ. «Фарм Агро» производит доставку оборудования, его сборку и настройку на площадке заказчика, обучение персонала. «Фарм Агро» выполняет гарантийное и послегарантийное обслуживание поставляемой техники.

Модельный ряд модульных зерносушилок, предлагаемых нашей компанией, насчитывает более шестидесяти моделей, что позволяет покупателю оптимально выбрать зерносушилку требуемой производительности, доступную по цене. В случае, если объемы переработки превышают 900-1000 тонн в сутки, предприятие предлагает башенные сушилки.

ЗЕРНОСУШАРНЕ ОБЛАДНАННЯ “FarmFans” США

ТОВ «ФАРМ АГРО»
ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК FarmFans

01013 Київ, вул. Будиндустрії, 7

тел./факс (044) 255-14-42,

моб. тел. (050) 383-37-87, (050) 334-13-80

e-mail: farmagro@ukr.net | www.farmagro.com.ua

ПРОДАЖ МОНТАЖ СЕРВІС ЛІЗІНГ

Леонід АНІШИН, «Агроресурси»

ДЛЯ РОЗВИТКУ ТА УРОЖАЙНОСТІ

Невдячна річ

Передбачається, що посівна площа кукурудзи на зерно в господарствах України цього року становитиме близько двох мільйонів гектарів. Найбільші площі її передбачаються у Дніпропетровській — 223 тис. га, Полтавській — 217 тис. га; у Донецькій та Черкаській областях — по 150 тис. га.

Згідно прогнозу, рівень сприятливості агрометеорологічних умов, в середньому по Україні, протягом вегетації кукурудзи цього року перевищить середньобаторічні значення, про що свідчать показники розрахованих індексів сприятливості. При середньобаторічному показнику індексів 1,00, у травні вони можуть досягти від 1,01 до 1,08. У червні показники індексів, у середньому, будуть на рівні 1,09, а в серпні і вересні — можуть підвищитись до 1,13-1,15.

Передбачається, що цього року погодні умови першої половини весняно-літнього періоду, в цілому по Україні, будуть помітно відрізнятися від середньобаторічних. Весна очікується затяжною та прохолодною. Протягом травня і червня у більшості регіонів середньодобові температури повітря будуть дещо нижчими за норму, що може призвести до недобору сум активних температур та відставання у рості й розвитку кукурудзи, яка належить до теплолюбних культур.

За даними прогнозу, суми опадів протягом червня і липня у більшості областей теж будуть нижчими за норму, що може призвести до дефіциту вологи, особливо в липні — у період найбільшої потреби в ній рослин.

Передбачається, що у зв'язку з більш раннім підвищенням середньодобової температури повітря до +10°C, сівба зернової кукурудзи майже у всіх регіонах України цього року розпочнеться на 2-4 дні раніше середньобаторічних строків. Оптимальні строки початку сівби цієї культури мо-

жуть розпочатися: в зоні Степу — 17-19, Лісостепу — 23-26 і Полісся — 25-27 квітня.

Поява сходів кукурудзи цього року у всіх зонах очікується, в основному, через 15-18 днів після сівби, зокрема, у Степу — 2-4 травня, в Лісостепу — 7-10 травня і у зоні Полісся — 9-11 червня. Утворення п'ятого листка на посівах кукурудзи передбачається у зоні Степу 19-21 травня, Лісостепу, відповідно, на 4 і Полісся — на 6 днів пізніше.

При передбачуваних агрометеорологічних умовах урожай зернової кукурудзи, в середньому по Україні, очікується на рівні 38-40 ц/га, що вище середнього за останні 5 років. У розрізі ґрунтово-кліматичних зон він становитиме: в Степу 31-33 ц/га, Лісостепу 41-43, а у зоні Полісся — 42-44 ц-га.

При підтвердженні цього прогнозу площа збирання зернової кукурудзи в Україні може становити 1,8 млн. га, що забезпечить одержання валового збору 6,8-7,2 млн. тонн зерна.

Що робити

Для успішного вирощування зернової кукурудзи цього року необхідно уважно врахувати передбачувані особливості погодних умов у робочих планах проведення сівби і вирощування цієї важливої сільськогосподарської культури.

Задля підвищення продуктивності кукурудзи у кожному господарстві доцільно перш за все передбачити широкое використання найменш витратних резервів збільшення виробництва.

Важливе значення для підвищення врожайності кукурудзи має науково обґрунтоване розміщення її посівів по найбільш сприятливих попередниках. За результатами багаторічних стаціонарних дослідів кращими з них є удобрена озима пшениця, цукрові буряки, картопля. Непогані врожаї вона забезпечує також після удобреної кукурудзи. Доведено,

що негативно впливає на продуктивність кукурудзи її розміщення після соняшника. Такі посіви відстають у рості та розвитку на 5-7 днів, сильніше уражаються хворобами та знижують урожай на 10-20%.

Кукурудза належить до культур, вимогливих до забезпечення поживними речовинами. У випадку неспроможності господарств забезпечити посіви мінеральними туками, передбачають застосування рідких комплексних добрив, які в кілька разів дешевші, а по впливу на врожай кукурудзи не поступаються традиційним. За даними дослідів Черкаського інституту АПВ, проведеного у 2006 році, обробка насіння кукурудзи новим рідким комплексним добривом «Оазис», створеним у відділенні «Агроресурси» Інституту гідротехніки і меліорації УААН, з розрахунку 5 л на тону насіння (витрати близько однієї гривні на гектар), сприяла підвищенню урожаю на 12,7 ц зерна з гектара, або на 12,4% при високій окупності витрат на це добриво приростом урожаю.

Широкими дослідженнями та досвідом роботи передових господарств доведено, що вагомим резервом підвищення урожайності кукурудзи є також застосування сучасних біостимуляторів для обробки насіння та обприскування посівів. За результатами дослідів, обробка насіння біостимулюючими препаратами, такими як Зеа-стимулін та Радостим, створеними в Інституті біоорганічної хімії і нафтохімії НАНУ, підвищує урожай зерна кукурудзи на 15-22%, прискорює досягання посівів на 5-7 днів та забезпечує високу окупність витрат приростами урожаю.

Важливе значення для підвищення урожаїв та своєчасного досягання зернової кукурудзи є проведення сівби у стислі оптимальні строки. Передовий досвід показує, що, при загальноприйнятій технології вирощування, сівбу кукурудзи найбільш доцільно починати на легких супіща-

них і легкосуглинкових ґрунтах через 2-3 дні, а на середніх і важких суглинках — через 3-4 дні після стійкого підвищення середньодобової температури повітря до 10°C.

При наявності у господарствах високоякісного інкрустованого насіння холодостійких гібридів з енергією проростання не нижче 90%, та своєчасно підготовлених полів з достатньо вирівняною поверхнею ґрунту, більш доцільно вирощувати зернову кукурудзу за новою комплексною Українською технологією, відзначеною Державною премією в галузі науки і техніки, яка включає мілку заробку насіння (в основному, на 2-4 см), ранні строки сівби (на 5-7 днів раніше, ніж для звичайної технології), відповідне післяпосівне ущільнення поверхнього шару ґрунту, застосування гербіцидів, збільшення густоти рослин, мінімалізацію та спрощення системи догляду за посівами і ряд інших прийомів та технологічних операцій.

За даними широких досліджень, при вирощуванні кукурудзи за цією технологією урожай зростає на 25-30%, а у відстаючих господарствах — здебільшого подвоюється. Витрати на вирощування кукурудзи за комплексною технологією знижуються, в середньому, на 24%, а досягання посівів прискорюється на 12-14 днів, що дозволяє збирати урожай при сухій сприятливій погоді з вологістю зерна, нижчою на 8-10%.

Досвід показує, що затримка з сівбою кукурудзи лише на день після оптимальних строків призводить до недобору суми активного тепла, в середньому, на 15°C та до втрат вологи у ґрунті. Доведено, що при запізненні з сівбою, цвітіння кукурудзи, здебільшого, співпадає з настанням спекотної липневої погоди, пересиханням орного шару ґрунту та різким зниженням відносної вологості повітря, що призводить до відмирання значної кількості квіткових пилку, погіршення запліднення жіночих суцвіть, утворення череззерниці та зниження урожаю.

У зв'язку з тим, що цього року очікується затяжна прохолодна весна, доцільно ретельніше підготуватися до боротьби з бур'янами на посівах кукурудзи, які спроможні знижувати урожай на 20-30%. Досвід показує, що одним з найбільш надійних способів очищення посівів від бур'янів є застосування високоефективних гербіцидів Базис, Майс-Тер, Тітус, Хармоні та деяких інших.

Обприскування сходів кукурудзи гербіцидами доцільно поєднувати з внесенням біостимуляторів та рідких комплексних добрив.

При відсутності гербіцидів основну увагу приділяють боротьбі з бур'янами за допомогою механічних засобів. Досходові боронування, здебільшого,

починають середніми зубовими боронами через 5-7 днів після сівби і припиняють за 3-4 дні до появи сходів. Післясходові боронування проводять у фазах кукурудзи від 2-3 до 4-5 листків. Боронувальні агрегати спрямовують впоперек або по діагоналі до напрямку рядків, при швидкості руху не більше 4-5 км на годину. Для післясходових боронувань найбільш придатні гусеничні трактори. Враховують, що борони найповніше знищують бур'яни у фазі проростків, коли вони мають вигляд білих ниток.

Міжрядні культивації проводять у фазах від 3-4 до 8-10 листків. Якщо передбачають одну культивуцію, то її починають дещо пізніше. Для міжрядних культивацій використовують просяпні культиватори, на яких у кожному міжрядді розміщують по дві однібічні лапи-бритви та одну стрілочасту лапу, а для обробітки захисних смуг біля рядків кукурудзи на культиваторі розміщують пружинні борінки типу КЛТ-38. При наступних обробітках культиватори комплектують також лапами-загортачами для приси-

пання сходів бур'янів поблизу рядків землею.

У господарствах, які щороку вирощують високі врожаї, значну увагу приділяють підживленню посівів кукурудзи легкокорозчинними мінеральними добривами у фазах від 4-5 до 8-10 листків. Підживлення проводять культиваторами-рослинопідживлювачами, заробляючи добрива в міжряддя на глибину 8-10 см. У районах недостатнього зволоження для підживлення використовують азотні та фосфорні добрива, а в інших — повне мінеральне добриво, з розрахунку 20-30 кг діючої речовини на гектар. При виборі добрив для підживлення враховують, що пожовтіння та відмирання нижніх листків рослин свідчать про різку нестачу в ґрунті азоту; пожовтіння з відмиранням кінчиків листків — про калійне голодування, а антоціановий відтінок на рослинах, з відмиранням верхівок листків, є відомою ознакою нестачі в ґрунті фосфору. Результати досліджень свідчать: при правильному підживленні сходів кукурудзи, її врожай зростає на 5-7 ц зерна з гектара.

**Наші технології -
Ваша незалежність**

**ЗЕРНОСУШАРНЕ ОБЛАДНАННЯ ЕЛЕВАТОРИ
ВИРОБНИЦТВА США**

Фірма "ДЕМЕТРА"
м. Біла Церква
пропонує:
сучасні засоби сушіння,
збереження,
транспортування та
обробки зерна.
Продаж в лізинг.

**моб: (067) 404 49 22; 404 49 33
тел.: (04463) 6-64-71**

Ірина ПОРЕЦЬКА, «Агро Перспектива»

ЩО ЧЕКАЄ ПОПЕРЕДУ?

Що найбільше хвилює аграрія по завершенні весняних робіт? Звичайно ж, насамперед те, наскільки сприятливою буде погода до сходів. Всі з тривогою та надією дослухаються до прогнозів аналітиків Гідрометцентру та науковців з різних установ. А можливо, варто бути просто ближчими до природи, більшу увагу звертати на народні прикмети? Саме так ми й вирішили зробити та надати на Ваш розгляд прогноз погоди від народного синоптика з Луцька Володимира Лиса. Отож, нехай цей матеріал, шановні наші читачі, стане Вам у пригоді та допоможе у плануванні своїх найважливіших справ.

Квітень

Прохолодна, з доволі крижаним подувом вітру, погода відчуватиметься протягом значної частини першої квітневої декади. Але перед самою Пасхою, яка цього року припадає на 8 квітня, повинне розпочатися потепління. Воно розвиватиметься поступово. Отож середина і практично вся друга декада місяця мають бути теплими та переважно сонячними. Після невеликих дощів, які можливі на початку третьої декади (орієнтовно 22-23 квітня), має прийти вже справжнє весняне тепло.

Травень

Майже літньою погодою визначатиметься цьогорічний травень. Такою буде, переважно, перша декада, проте, наприкінці — дощовою. Більшість днів у другій декаді — теплі, з дощами на межі другої і третьої декад. Теплим має бути й кінець весни.

Червень

Перший літній місяць року має продовжити весняне тепло, а далі потроху зіпсується дощовим початком другої декади і відносною прохолодою після двоступінчастої хвилі дощів. А ось кінець червня, як і його попередника травня, — благодатно теплий, принаймні, таким прогнозується.

Липень

Так само по-літньому теплим має явитися світу й липень. Він проллє свої теплі сльози десь 10-12 числа. А от початок другої половини місяця має бути помірно вологий, з короткочасними хвилями дощів. Так само, як і початок третьої декади, коли знову має відчутно прогрітися вже насичене вологою повітря. Далі, після котрогось зливового дня, повинна прийти нова пора щедрого сонця до кінця місяця.

Серпень

Буде переважати тепла погода на початку місяця та в середині, після відчутного, але короткотривалого періоду дощів. А ось кінець серпня — майже вся третя декада — прогнозується прохолодним.

Вересень

Цей місяць має принести розпогодження на початку і лише невелике похолодання наприкінці першої — початку другої декади. Таке само незначне похолодання можливе й у перші дні третьої декади, десь на Другу Пречисту, а загалом, місяць сприятливий стосовно погоди для збору врожаю.

Жовтень

Початок місяця сприятливий для бажаючих поніжитися під осіннім сонечком та побродити невимовно кра-

сивими осінніми лісами та гаями. Кінець місяця має бути незвично теплий. А ось посередині, а швидше, наприкінці другої чи третьої декад, ненадовго погрозить холодом справжня осінь.

Листопад

Теплий початок. Відчутне похолодання десь одразу після Дмитра (8 листопада), потім просвітління й нова порція тепла, яку змінять майже безперестанні дощі третьої декади.

Грудень

Останній день спостережень, 6 січня, показував, що лише початок місяця має бути прохолодний, з морозами, та, можливо, зі снігом. Але після довготривалої відлиги, десь у третій декаді, таки має настати морозна погода, яка нинішнього року захопить і сам Новий рік.

Отож, як підсумок, згідно цьому довгостроковому прогнозу, квітень і травень мають бути доволі теплими; теплими, але, водночас, вологими — червень і липень; відносно прохолодним — кінець літа; осінь, знову ж таки, переважно теплою.

Щиро бажаємо, шановні читачі, сприятливої для Вас та Вашої праці погоди.

Бліц-інтерв'ю

МІНІСТР ПРО «ХЛІБ УКРАЇНИ»

Юрію Федоровичу, ходять посилені чутки щодо продажу державних елеваторів компанії «Хліб України». Коли слід чекати приватизації компанії?

Треба підготувати план реструктуризації, потім провести інвентаризацію активів, а тоді тільки підходити до вирішення, які активи виводити з переліку підприємств, а які не підлягають приватизації. Тобто, це питання не на сьогодні або завтра.

Дане питання, ми сподіваємося, буде вирішено цього року. Ця структура, як державний оператор, потрібна державі, а раз вона потрібна державі та є державною власністю, то саме держава повинна зараз провести реструктуризацію компанії, оскільки компанія має борги.

Про продаж яких підприємств йде мова?

Тут багато факторів буде враховуватись. По-перше, що реально можна продати для того, щоб отримати суму коштів, по-друге, працює чи не працює підприємство, по-третє, буде враховуватися обов'язково географія підприємств. Тому що у нас є регіони, де є кілька підприємств «Хліб України», а є регіони, де лише одне підприємство «Хліб України». Тож ми повинні обов'язково враховувати цілий комплекс факторів.

Скільки це може бути підприємств?

Все залежить... Перед нами не стоїть самоціль — обов'язково продати. Наша мета насамперед — реструктурувати компанію, а реструктурувати — під ті борги, котрі зафіксовано. Тобто, за результатами інвентаризації ми плануємо продати рівно стільки, скільки треба для того, щоб...

А яка сума боргів у компанії?

Це до Бондаренка (Віктора, голови правління «Хліб України»), будь ласка, тому що борги різні; є борги й комерційні, є й державні. «Хліб України» на сьогоднішній день винна не тільки по комерційним контрактам, але й по державним програмам. Різні суми називаються. Хто називає 500 мільйонів, хтось називає вже 700 мільйонів. Все це треба на сьогоднішній день скрупульозно перевіряти.

А є потенційні покупці на підприємства компанії?

Ви такі цікаві питання задаєте... Потенційні покупці, звичайно, є, але хто що купить — наразі не знає ніхто, по одній простій причині: тому що продаж буде відбуватися прозоро, на аукціоні.

Як гадаєте, держава зможе за ринковими цінами реалізувати ці підприємства за їхньою реальною вартістю?

Не просто за ринковою вартістю! Я думаю, що вартість буде вище та й суттєво вище, ніж є по ряду об'єктів балансова вартість... Зважаючи на їхню привабливість, цікавість...

Коли ці питання можуть бути вирішені?

Я думаю, що у 2007 році. Спочатку інвентаризація, план реструктуризації, подання пропозицій Кабміну до Верховної Ради, прийняття рішення...

Моя позиція, щоб це сталося якомога скоріше. Тому що з 2004 року компанія нормально не працювала. Ще 2004 року було по державній програмі проведено державні заставні закупівлі зерна. І все. 2005 рік випав, 2006 рік випав. Ми не повинні допустити, щоб і 2007 рік випав.

RIELA®
НІМЕЦЬКА ТЕХНІКА ДЛЯ ЗЕРНА

СУШАРНІ ДЛІ ЗЕРНА
КУКУРУДЗИ, ЗЕРНОБОБОВИХ
І ОЛІЙНИХ

ЗЕРНОСХОВИЩА, ЕЛЕВАТОРИ
(під ключ)

ЗЕРНООЧИСТНА ТЕХНІКА
КОМБІНОРМОВІ ЗАВОДИ

ЗЕРНОТРАНСПОРТУВАЛЬНА
ТЕХНІКА

Львів: тел.: (032) 240-40-33, факс: (032) 240-47-25, моб.тел.: (050) 370-01-05
Полтава: тел./факс: (0522) 69-02-84, моб.тел.: (050) 371-40-80
Харків: тел./факс: (0662) 54-76-48, моб.тел.: (050) 371-30-92
e-mail: riel@ukr.net Internet: www.riela.de

Борис ОВЕРЧЕНКО, Інститут економіки та прогнозування НАНУ

СОНЯШНИК FOREVER!

Прогноз

За прогнозованих погодних умов сівбу соняшнику в оптимальні строки господарства Степу розпочнуть на початку другої декади, Лісостепу — в кінці другої декади квітня, що на 3-5 днів раніше середньобогаторічних строків. Допустимі строки сівби очікуються у Степу в третій декаді квітня, Лісостепу — на початку травня. Пізні строки сівби, відповідно, в кінці квітня — на початку травня та у кінці першої декади травня. Сходи соняшнику, при оптимальних строках сівби, з'являться у Степу в кінці квітня — на початку травня, у Лісостепу — в кінці першої декади травня. Утворення 2-ої пари справжніх листків очікується у другій декаді травня. Прогнозований недобір опадів у квітні в більшості областей товарного виробництва соняшнику призведе до висушування посівного шару ґрунту та ускладнить проростання насіння, що може вплинути на закладання квіткових горбочків і генеративних органів квітки (II-III етапи органогенезу). Водночас формуватимуться передумови інтенсивного забур'янення посівів. Агрометеорологічні умови протягом весняного періоду для вирощування соняшнику в областях Степу і Лісостепу прогнозуються дещо кращими, ніж минулого року (індекс сприятливості 0,99-1,04). Передбачувані агрометеорологічні умови весняного вегетаційного періоду для вирощування соняшнику, за раціонального їх використання, можуть забезпечити урожайність у межах 12-13 ц/га.

Рекомендації

Для підвищення врожайності соняшнику в країні доцільно розміщувати посіви у сприятливих зонах його

вирощування (центральної області Лісостепу та північного Степу, північні райони південного Степу, південний регіон Криму). В очікуваних агрометеорологічних умовах весни передпосівний обробіток ґрунту необхідно провести у стислі строки і спрямувати на збереження ґрунтової вологи та, особливо, на боротьбу з бур'янами. У прогнозованих погодних умовах цього року при плануванні посівів доцільно надавати перевагу районуваним сортам і гібридам, які без додаткових затрат можуть підвищити врожайність на 20-30%. Не можна допускати сівбу гібридами другого покоління, що призводить зазвичай до різкого зниження врожайності й олійності та втрати стійкості рослин до хвороб. Доцільно розміщувати соняшник по кращих попередниках — озимих зернових, ярих колосових, кукурудзі на зерно і силос, що без додаткових капіталовкладень значно підвищить продуктивність культури. В очікуваних погодних умовах весни передпосівний обробіток ґрунту повинен мати мінімальну кількість технологічних операцій з використанням широкозахватних знарядь та комбінованих агрегатів для збереження ґрунтової вологи. На добре окультурених полях з недостатнім вологозабезпеченням доцільно поєднати передпосівну культивування й сівбу. На важкосуглинкових ґрунтах, схильних до ущільнення, дуже засмічених бур'янами полях необхідно застосувати дві культивування в агрегаті з боро-нами і шлейфами.

При пересіві озимих зернових культур соняшником можливі два варіанти передпосівного обробітку ґрунту. Перший варіант передбачає

ранню культивування при фізичній стиглості ґрунту, яка спрямована на знищення озимих, що залишилися. Другу культивування провести перед посівом на глибину 6-8 см. Другий варіант передбачає обробіток ґрунту на підготовлених до посіву площах та незасіяних озимими культурами. У цьому випадку слід провести ранньовесняне боронування ґрунту і передпосівну культивування на глибину 6-8 см.

При високій засміченості полів бур'янами потрібно внести під передпосівну культивування рекомендовані ґрунтові гербіциди. При наявності добрив перед посівом внести локально мінеральні добрива в дозі $N_{30} P_{30-50} K_{30-40}$ кг/га, у залежності від наявності в ґрунті основних елементів живлення, що підвищить врожайність до 3,5 ц/га, а вміст олії в насінні — на 1,3-1,7%.

Високоолійні сорти та гібриди соняшнику в усіх зонах України не слід висівати надто рано. У південному і північному Степу, а також у східній частині Лісостепу, при сівбі в середні строки, коли ґрунт на глибині 10 см прогрівається до 8-12°C, одержують найбільші врожаї насіння.

У північному Лісостепу перевагу надають раннім строкам сівби. При цьому одержують більший урожай насіння та вихід олії. У районах Степу і східному Лісостепу середні строки сівби рекомендується диференціювати залежно від засміченості поля. На відносно чистих від бур'янів полях найкращими є строки сівби соняшнику при прогріванні ґрунту на глибині загортання насіння до 8-10°C. Закінчують висівання при температурі, не вищій за 12-14°C. На дуже засмічених полях висівати соняшник слід трохи

пізніше, при прогріванні ґрунту до 10-12°C, і знижувати основну масу бур'янів, які проросли, передпосівною культивуацією. Посів бажано провести у стислі строки, за 4-6 днів, на глибину загортання насіння 6-7 см, а при висиханні верхнього шару ґрунту — на 8-9 см. Насіння повинно бути добре відкаліброваним за розмірами, з високими посівними кондиціями, протруєне, оброблене мікродобривами (Со, Mg, Мо та ін.). Допосівна обробка насіння соняшнику українськими регуляторами росту рослин емістимом С або агростимуліном, у дозі 15-20 мл на тону насіння, розбавленого в 15 л води, підвищує врожай на 10% і більше.

З метою зменшення напруги під час збирання, попередження масових уражень хворобами, перш за все, білою та сірою гнилями, у кожному господарстві потрібно вирощувати не менше 2-3 кращих гібридів, різних за тривалістю вегетаційного періоду. В південних районах частка середньо-

стиглих гібридів повинна становити понад 60%, решта — ранньостиглих, у північних: скоростиглих — 30-40%,

ранньостиглі — 60-70%. Оптимальна густота після проріджування повинна бути в південному Степу 35-40, в північному Степу — 45-50, Лісостепу — 50-60 тис. рослин/га. При встановленні норми висіву потрібно враховувати надбавку на польову схожість насіння (20-25%), та зрізненість рослин післясходовим боронуванням (10%).

Після сівби поле доцільно закатувати кільчасто-шпоровими котками, що забезпечить більш раннє і дружнє з'явлення сходів. Для знищення сходів бур'янів, збереження вологи в ґрунті, покращення його аерації, руйнування ґрунтової кірки, через 5-6 днів після сівби провести досходове боронування середніми боронами упоперек рядків. При безгербіцидній технології вирощування, у фазі 2-3 пар справжніх листків, провести післясходове боронування посівів упоперек рядків, на малій швидкості агрегату (4-5 км/год.), у денні години, коли спаде тургор рослин. Посіви по плоскорізному зябу боронувати голчастими боронами БІГ-3 в агрегаті з гусеничними тракторами. Підживлення рослин провести при відсутності основного удобрення, в фазі 2-3 пар справжніх листків, у дозі $N_{20} P_{30} K_{30}$ кг/га. Задля створення кращих умов для доступу повітря до кореневої системи та нагромадження вологи і поживних речовин в ґрунті, а також з метою знищення бур'янів необхідно провести перше міжрядне розпушення культиваторами КРН-4,2 або КРН-5,6 з використанням пропюльовальних борінок КРН-38 або ротарійних дисків КРН-28.

Слід також врахувати, що протягом останніх років зростають посівні площі соняшнику в країні, порушується правильне чергування культури у сівозміні. Ця культура дуже виснажує ґрунт, а його водний режим відновлюється лише через 3-4 роки. Повторне розміщення соняшнику на полі через 3 роки призводить до поширення шкідників та хвороб, зниження врожаю до 36% і погіршення якості насіння. Без належного захисту цю культуру необхідно розміщувати на тому ж полі, не раніше, як через 8-10 років.

Сорти і гібриди соняшнику, районовані в Україні на 2005-2006 роки

Оригіатор	Назва сорту, гібрид	Рік реєстрації
Євраліс Семанс	Алліум РМ, Алісон, ЕС, Карамба	2006
Селекційно-генетичний, інститут. Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення УААН	Олівер 90, Сапфір,	2006
	Символ, Захват, Анонс, Залік, Завіт, Одор	2005
ТОВ «Науково-виробнича фірма «Агротехнологія»	Альфа	2006
ТОВ «Науково-виробнича фірма «Землеробець»	Алмаз, Тайфун	2005 2006
ТОВ «Науково-виробнича Фірма «Агронасіннесервіс»	Дует, Октава	2005
Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва	Дарій, Етюд	2005
Агропромислова фірма Флора" у формі ТОВ	Застава, Фрагмент, Флокс	2005
Науково-виробниче товариство «Насіння»	Златибор	2006
ТОВ агрофірма «Сади України»	Мілу́тін, Імператор, Каньйон, Президент	2005 2006
Сільськогосподарське ТОВ «Перспектива»	Меридіан	2006
ТОВ «Незалежна аграрна індустрія»	Славутич	2006
Сумський національний аграрний університет	Сумчанин	2005
ТОВ «Технаука»	Старобільський	2005
Інститут олійних культур УААН	Сувенір	2005

Володимир НАБОК, «Агро Перспектива»

МАСШТАБНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТАНОЛУ РОЗПОЧНЕТЬСЯ У 2007 РОЦІ

Біоетанол є важливою складовою всієї альтернативної енергетики, на повну силу використовується у США та країнах Латинської Америки, з дещо меншим розмахом — у Європі. Чи популярний цей різновид палива в Україні, як у нас може використовуватись біоетанол, які перспективи такого використання, чи треба переобладнати двигун для використання палива з біоетанолом, врешті, чи містить поширення біоетанолу, або, іншими словами, зневодненого спирту, загрозу споживання нації — на ці та інші запитання відповідає заступник голови концерну «Укрспирт» Віталій Сосницький.

Віталіє Володимировичу, що таке біоетанол та де він використовується? Якщо говорити про біоетанол на наших теренах, він може використовуватись лише як маловідсоткова домішка до бензину?

Згідно чинного законодавства, біоетанол — це спирт етиловий зневоднений, який виготовлено з біологічно відновлюваної сировини, тобто, з рослинної продукції. У паливі біоетанол використовується в залежності від конструкції двигуна та типу палива, як основний або домішковий компонент. На теренах СНД та в Європі біоетанол застосовується переважно як маловідсотковий компонент (2-10%) до сумішевого бензину. У Бразилії ж, де авто працюють на двигунах інжекторного типу, для палива використовується стовідсотковий спирт.

Також біоетанол може використовуватись у суміші зі звичайним дизельним паливом у кількості 10-12%, а також у суміші з біодизельним паливом.

І, врешті, ще один різновид використання біоетанолу — використання у чистому вигляді. Щоправда, тоді треба міняти конструкцію двигуна, що з сучасними реаліями вітчизняного сільського господарства навряд чи буде прийнятним рішенням.

Чи здатна забезпечити вітчизняна спиртова галузь потреби внутрішнього ринку біоетанолу?

Для виробництва біоетанолу, зазвичай, як сировина використовується зерно, меляса, цукровий буряк. Ефективність виходу, звичайно, відрізняється. Найкращий коефіцієнт дає

Якщо ж припустити, що у 2007 році на законодавчому рівні використання біопалива буде передбачено на рівні 2% від всієї кількості спожитого палива, а для біоетанолу це, насамперед, моторні бензини, то вже з сьогоднішнього дня наші спиртові заводи здатні забезпечити вітчизняний ринок біоетанолу на 80%

Для того, щоб виробити високооктановий бензин, наші нафтові заводи застосовують дві технології. Перша: у процесі перегонки отримується одразу бензин А-95. А друга — такий же А-95 можна отримати з А-76, додавши туди метилтритбутилового ефіру. За 2003 рік нафтопереробні підприємства України при виробництві бензину використали 110 тис. тонн метилтритбутилового ефіру. В тому числі українського виробництва — 61 тис. тонн. Метилтритбутиловий ефір — це метиловий спирт та ізобутилен. Метиловий спирт — сполука шкідлива, у деяких штатах США метилтритбутиловий ефір взагалі заборонили використовувати. Тому можна замінити метиловий спирт на етиловий спирт, тобто на біоетанол. Зараз етилтритбутил (ЕТБЕ) можуть виготовляти Кременчуцький і Лисичанський заводи.

Ще одним напрямком може бути використання біоетанолу в біопаливах моторних, які не менше 50% складаються із компонентів, що вироблені із біологічної енергетичної сировини, додаючи необхідні компоненти, які потрібні, щоб не міняти конструкцію двигуна. Таке паливо в Україні вже є, воно пройшло випробовування та отримало допуск до застосування. Це, наприклад, «БІО-100», яке вже виробляють на Лохвицькому спиртокомбінаті, та є присутнім на заправках Чернівецької, Київської, Одеської областей.

досить нова для України культура — цукрове сорго: 320 декалітрів з гектара. Цукрове сорго для добування біоетанолу ефективніше, ніж кукурудза та цукровий буряк, з яких нормою отримання є відповідно 280 та 250 декалітрів з гектара.

Проблема у тому, що сьогодні ринку біоетанолу в Україні просто нема. З 1988 року, коли на Барському спиртовому заводі було розпочато випуск біоетанолу, до січня 2005 року було вироблено 54 тис. тонн біоетанолу. Надалі з-за того, що на таку продукцію попиту практично не було, її виробництво було згорнуто. На сьогодні маємо на залишку 857 тонн біоетанолу, який, фактично, нікому не потрібен.

Якщо ж припустити, що у 2007 році на законодавчому рівні використання біопалива буде передбачено на рівні 2% від всієї кількості спожитого палива, а для біоетанолу це, насамперед, моторні бензини, то вже з сьогоднішнього дня наші спиртові заводи здатні забезпечити вітчизняний ринок біоетанолу на 80%: це 76 тис. тонн продукту, з розрахунку споживання 3,8 млн. тонн бензину на рік.

Розкажіть про заходи з боку держави для формування ринку біоетанолу?

Ще у 2000 році почала діяти державна програма «Етанол», яка, проте, фінансово була підтримана лише

підприємствами спиртової галузі. До 2005 року було вироблено 54 тис. тонн біоетанолу, який свого часу було задіяно в якості паливних домішок лише «завдяки» нестачі на внутрішньому ринку звичайного бензину. Намагаючись підвищити економічну привабливість використання сумішевих бензинів з біоетанолом, у лютому 2006 року Верховна Рада знижує ставку акцизного збору для сумішевих бензинів з 60 до 42 EUR на 1 тону бензину. Проте нафтовикам такий стимул поки що нецікавий, вони все знаходять причини, які начебто заважають використовувати біоетанол, як домішку до звичайних бензинів. Тут доцільно звернутися до європейського досвіду. Європа, окрім економічної доцільності, вводить ще обов'язковість використання: відповідно директиви 2003/30/ЄС, до 2010 року частка біопалива в усьому об'ємі споживання палива повинна становити не менше 5,75%. Зараз у Верховній Раді вже прийнятий у першому читанні законопроект «Про розвиток виробництва та споживання біологічного палива» (автор — народний депутат Колетник Г.М.), де пропонується ввести таку обов'язковість використання біоетанолу: з 2008 року не менше 2%, 2009 — 3%, 2010 — 5%, 2011 — 10%.

Що передбачено на 2007 рік для становлення ринку біоетанолу в Україні?

Уряд в цьому році бюджеті передбачив 15 млн. грн. на проведення реконструкції спиртових заводів для їхнього технічного переобладнання під виробництво біоетанолу. Після реконструкції ці підприємства зможуть випускати 90 тис. тонн біоетанолу на рік. Концерн «Укрспирт» планує перепідпорядкування окремих підприємств спиртової галузі київському обласному державному об'єднанню спиртової та лікеро-горілчаної промисловості «Київспирт», яке безпосередньо буде займатися реконструкцією спиртових заводів на виробництво біоетанолу, та його реалізації на внутрішньому та зовнішньому ринках. Запровадження крупнотоннажного виробництва і енергозберігаючих та комплексних технологій з переробки сировини (як крохмаловмісної так і цукровмісної) дасть змогу зменшити витрати на одиницю продукції, яка стане конкурентоспроможною на зовнішньому та внутрішньому ринках. Впровадження технологій виробництва біогазу на підприємствах-виробниках біоетанолу дає змогу замінити газ, як паливо, на газ метан

працювали підприємства, щоб ми могли використовувати потужності та давати продукцію як на експорт, так і на внутрішній ринок.

Також, з метою забезпечення якісних показників сумішевих бензинів, відповідно до діючого галузевого стандарту необхідно внести зміни до порядку приймання, транспортування, зберігання, відпуску, обліку та контролю якості нафтопродуктів (у чинній інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України операцій з бензинами моторними сумішевими та біоетанолом не передбачено).

Найскладнішою проблемою, вирішення якої вимагає залучення значних фінансових ресурсів, є розроблення конструкцій спеціальних ємностей для зберігання та транспортування бензинів моторних сумішевих та біоетанолу, обладнаних пристроями для запобігання попаданню вологи з атмосферного повітря, іншого обладнання для проведення технологічних операцій з такими рідинами, та їх виготовлення у необхідній для забезпечення потреб споживачів кількості.

Якою є стратегія розвитку виробництва біоетанолу на Україні?

Концерн «Укрспирт» пропонує розвивати цю галузь у два етапи. Спочатку переоснастити і завантажити на повну потужність державні спиртові заводи, зробити на них необхідну кількість біоетанолу. Другий етап — розпочати будівництво нових заводів. Така потреба виникне після досягнення використання біоетанолу на рівні 5,75%, тобто, 220 тис. тонн продукту на рік. Нижчий рівень, як я вже казав, цілком забезпечується потужностями державних спиртових заводів. Які зараз, до речі, задіяні тільки на 53%.

Навіщо витрачати бюджетні гроші на переобладнання заводів, якщо проблеми не у виробництві, а у збуті?

Ми повинні бути послідовними. Є прийняте політичне рішення щодо підтримки біоетанольного напрямку на рівні голови Верховної Ради, окрім того, це питання курує віцепрем'єр по сільському господарству і міністр Мінагрополітики, уже проходили симпозиуми, наради... Тобто, Україна підійшла до того моменту, коли у 2008 році обов'язко-

Ми хочемо зробити наші спиртові заводи енергонезалежними. Можливості для цього маємо. Експериментальний інститут, що у Львові, розробив технологію, де з вуглекислого газу проходить синтез і виробництво газу

(з барди — відходів виробництва спирту із зерна — виробництво біогазу складає 370 м³ на одну тону біоетанолу, з меласних відходів — 500 м³ на одну тону біоетанолу).

Також ми хочемо зробити наші спиртові заводи енергонезалежними. Можливості для цього маємо. Експериментальний інститут, що у Львові, розробив технологію, де з вуглекислого газу проходить синтез і виробництво газу. Тобто, біогаз, який з'являтиметься у процесі роботи спиртового заводу, використовуватиметься на цьому ж заводі як паливо.

У яких напрямках робитимуться акценти щодо впровадження біоетанолу на внутрішньому ринку?

Передбачається зростання виробництва біопалив моторних, хоча в яких масштабах — я поки що сказати не можу. Сьогодні ми починаємо виходити на зовнішні ринки по біоетанолу, та на внутрішній — по біопаливам моторним, і доки формуватимемо законодавчу та нормативну базу, перепрофілювані підприємства вже будуть працювати і заробляти кошти. Потрібно дивитися на цю проблему в комплексі, не тільки щоб забезпечити ринок паливом, а й щоб

во постало питання масштабного впровадження біоетанолу. Це однозначно. Після переобладнання наші заводи зможуть виробляти до 90 тис. тонн біоетанолу на рік, далі потужності можуть бути збільшені до 280 тис. тонн. І, доки законодавство врешті буде приведено до потрібного вигляду, наші заводи вже вироблятимуть біоетанол у пристойних кількостях, що допоможе нам налагодити й експортні потужності та створити сприятливі умови для створення внутрішнього ринку.

Стосовно проектів по будівництву заводів з виробництва біоетанолу. Як може приватний власник виробляти спирт, якщо держава забороняє це робити?

Спирт має державне регулювання... доки це спирт. У законопроекті, який прийнятий у першому читанні, біоетанол називатиметься не спиртом, а іншим продуктом — альтернативним паливом. Якщо ми, як пропонує вже згадуваний законопроект «Про розвиток виробництва та споживання біологічних видів палива», назвемо біоетанол продуктом біоконверсії із вуглевмісної сировини, з регламентованою

кількістю денатуруючих та супутніх домішок — немає слова «спирт» — тоді правила гри з продуктом «біоетанол» будуть інші. Якщо звернути увагу на всі оголошені проекти по будівництву біоетанольних заводів, поки що є лише наміри.

Чи є експорт біоетанолу?

Першу партію експорту біоетанолу нещодавно вже відправлено до Росії та Естонії. Зараз ми ведемо переговори з німецькою компанією стосовно продажу їй партії нашого біоетанолу. Та загалом ми тільки мріємо про хороший експорт, хоча вже намагаємось укласти кілька контрактів. Проте тут каменем спотикання є проблема транспортування. Американські компанії цікавилися нашим біоетанолом, але морським транспортом його вигідно перевезити об'ємами, не меншими за 10 тис. тонн. Наші ж порти фізично не дозволяють провести такого об'ємного завантаження, адже до порту треба зібрати цистерн біоетанолу на 10 тис. тонн. Зараз жоден існуючий український термінал не надасть такої можливості. Тому концерн «Укрспирт» вже провів переговори щодо будівництва в Іллічівську терміналу необхідної ємності для завантаження великої кількості біоетанолу на судна. Відмов у будівництві не було, відтак цілком можливо, за умови підвищення експортного попиту на біоетанол, що скоро матимемо такий термінал.

За якою ціною ми продаємо біоетанол?

Експортна ціна (базис постачання DAF) тримається на рівні 700 USD за тону.

Ще одним питанням, яке турбує громадськість, є сприйняття біоетанолу як звичайного спирту. Чи несе біоетанол загрозу повселюдного споживання нації?

У процесі виготовлення харчового спирту відфільтровуються різні шкідливі для здоров'я домішки. При виробництві біоетанолу ці домішки лишаються. Та найголовніше те, що при виробництві біоетанолу, згідно технічних умов, спирт обов'язково денатурується одним відсотком бензину (технічна вимога «Високооктанова кисневмісна добавка до бензинів ТУ У 30183376.001-2000» — прим. авт.). Технологічно — це йде потік біоетанолу, змішуючись разом з 1% бензину, прямісінько до ємностей для зберігання. Процес контролює податковий пост, який є на державному спиртовому заводі. Крім того, на одному заводі заборонено одночасне виробництво спирту і біоетанолу. Або ти робиш спирт — або біоетанол.

До речі, про змішування. Бензин та біоетанол треба якось спеціально змішувати, щоб у результаті паливо стало дійсно якісним?

Я спостерігав процес приготування сумішевих бензинів у Канаді. Стоять два термінали, з бензином та біоетанолом. Стоїть кавітаційна установка, оператор задає відсоток вмісту біоетанолу в паливі, через кавітатор вже готове паливо потрапляє до бензовозу — і одразу на заправку. Яка ж технологія була в Україні: на нафтоперегонному заводі стоїть ємність з бензином, туди привозять біоетанол, заливають до цієї ємності, розмішують. Частину везуть на заправочну станцію, решта ж стоїть. А сумішевому бензину не можна довго стояти. Взагалі, до біоетанолу не слід підходити отак по-простому. Повинна бути відповідна технологія його використання.

Таку технологію дорого впровадити?

Недорого, кавітаційна установка коштує небагато грошей. Було б тільки бажання.

У нас такі кавітаційні установки є?

Зараз у нас взагалі ніяк не змішують, адже немає попиту.

Певна річ, нафтовикам не вигідно втрачати прибутки з-за впровадження біоетанолу. Про це свідчить сам факт відсутності до цього часу ринку біоетанолу, як такого. Тож чи зможе біоспирт у наступні роки відвоювати належні йому позиції?

Нещодавно, на одній з виставок у Німеччині, проходила конференція «Схід-Захід», де виступали міністри сільського господарства багатьох країн. Всі вони так чи інакше торкалися теми альтернативних джерел палива. Це напрямок, який вибирає світ. Мінеральні палива є, але вони не безмежні, альтернативне ж паливо — відновлювальне. Тому Україна ніяк не може відставати від тенденцій, які є в Європі. Дуже шкода, що ми тільки говоримо, а Казахстан цього року вже запустив підприємство з виробництва біопалива. Росія у Краснодарському краї проводить за кошти федерального, місцевого бюджетів та бізнесу будівництво заводу-стотисячника з виробництва біоетанолу. Рано чи пізно ми до цього теж прийдемо, але бажано, щоб прийшли вже скоріше.

Довідка.

Згідно Закону України «Про державне регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», біоетанол — це спирт етиловий зневоднений, виготовлений з біологічно відновлюваної сировини. Біоетанол виробляється державними спиртовими заводами, а добавки на основі біоетанолу — підприємствами, переліки яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

За даними відділу технічно-інвестиційної політики концерну «Укрспирт», при використанні біоетанолу в якості добавки до всього обсягу палив, що виробляються в Україні, щорічна потреба у біоетанолі становитиме 1 млн. тонн (1,25 млрд. літрів). Для виробництва такої кількості біоетанолу необхідно близько 500 тис. тонн меляси та 2,8 млн. тонн кукурудзи.

Міністерство палива та енергетики вважає, що бензини моторні сумішеві за своїми показниками відрізняються від звичайних бензинів, і у зв'язку з цим пропонує внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України №1442 «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами» для врахування специфіки приймання, зберігання та організації продажу бензинів моторних сумішевих.

У Бразилії, в результаті реалізації спеціальних програм з розвитку спиртової промисловості, було розроблено двигуни, що працюють на спирті міцністю 92,6%. Такі двигуни зараз використовуються у 40% бразильських легкових автомобілів.

ДЛЯ ТРИВАЛОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Як відомо, від якісної та надійної техніки залежить дуже багато. Зокрема, у сільському господарстві, де саме від таких комбайнів, тракторів, сівалок залежить і кількість засіяних земель, і якість самого засівання, а також і продуктивність тієї чи іншої ділянки. Звісно, такі одиниці будуть завжди користуватися попитом серед господарів, які бажають отримати більші прибутки і тим самим підняти своє господарство.

Сьогодні агробудівельний альянс «АСТРА», представник торгової марки FENDT на українському ринку, пропонує до уваги нову модель зернозбирального комбайну — Fendt 6300C. Цей комбайн був лише нещодавно офіційно презентований на українському ринку і готовий знову підтвердити високе звання «Надійна техніка», яке вже досить довгий час належить німецькому виробнику сільськогосподарської техніки — компанії FENDT.

Продукція компанії добре відома не лише у нашій державі. Успіхом виробни марки користуються і у ряді європейських країн. На полях України комбайни виробництва цієї компанії теж

заслужили доволі високу оцінку всіх, хто використовував її під час зернозбиральних робіт. Цьому сприяв також і той факт, що представник фірми на нашому ринку — агробудівельний альянс «АСТРА» надає можливість потенційним клієнтам взяти техніку в оренду задля того, щоб приватний фермер чи сільськогосподарське товариство могли зробити власні висновки щодо запропонованої продукції.

Отже, як і, власне, всі комбайни FENDT, модель 6300C розрахована на довгу експлуатацію та здатна приносити максимальні результати при мінімумі вкладених зусиль та коштів.

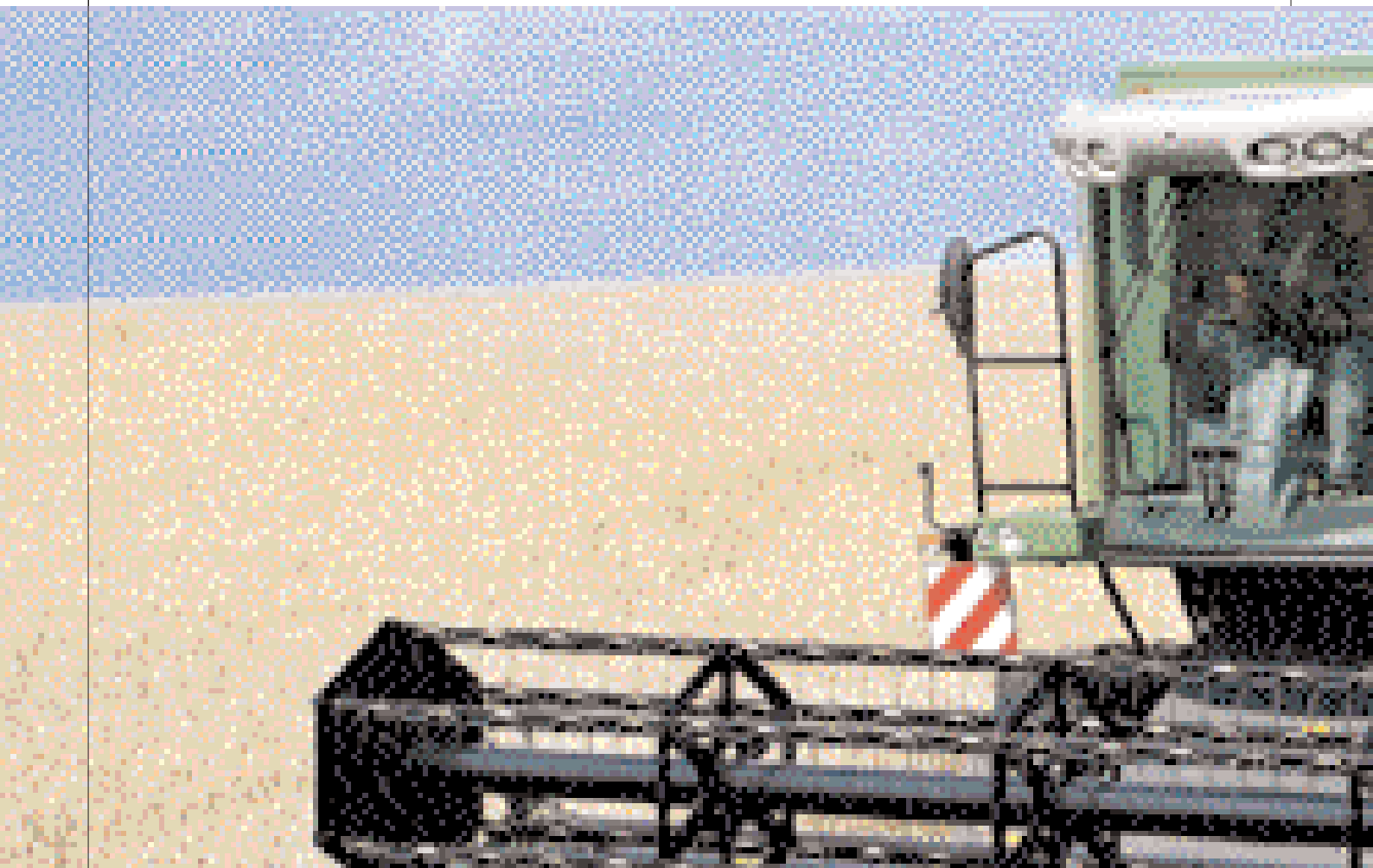
Машина, що представляє середній клас комбайнів, має бути досить потужною, що й досягається завдяки двигуну SISU, потужністю 220 кВт (300 к.с.), який розташований позаду зернового бункера, що дозволяє працювати достатньо довгий час без частих дозаправок. Силовий агрегат регулюється електронікою, а 4-швидкісна коробка передач, укупі з гідростатичною трансмісією, забезпечують зручне керування та тягу при будь-яких умовах експлуатації.

Кількість зерна, яке збирається комбайном, теж грає велику роль. Ши-

рина жниварки якраз на це і впливає. FENDT 6300C оснащений однією з провідних розробок — жаткою Power Flow, шириною 6 м 75 см. У її конструкції було застосовано новітні розробки та оцинкований метал, що покращило зріз пшениці, допомогло створити безперервний рівномірний прохід збираного зерна до похилого транспортеру та підвищило термін використання жниварки.

Привід мотопила має електронне регулювання та може розкручуватися від 0 до 50 об/хв. Для ефективнішої обробки зерна у самому комбайні він оснащений молотаркою, шириною 1600 мм, і молотильним барабаном, діаметром 600 мм. Широкий, довгий 6-клавішний соломотряс призначений для високоякісної сепарації зерна.

Задля більшої економії господарям вигідно застосовувати на полях меншу кількість комбайнів. Але однією з основних умов при такій ситуації має бути місткий об'ємний зерновий бункер. Менше комбайнів на полі — відповідно, менші витрати палива, та й менші кошти витрачаються на оплату праці операторів комбайнів. Модель 6300C якраз є однією з тих машин, у

ТА МАКСИМАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

яких економічність щодо витрати палива суміщається з великим зерновим бункером. У цього комбайна його об'єм становить 9000 л! Це не може не привернути увагу зацікавлених. Розвантажувач бункер з доволі прийнятною швидкістю — 105 л/с, а висота вивантажування, максимальна позначка якої становить 4450 мм, дозволяє без особливих труднощів розвантажити машину і продовжити її корисну роботу на полі.

Так як у деяких місцях поля розташовуються на, скажемо, не дуже рівнинній території, тим, хто обробляє їх, досить цікаво, чи має комбайн якінебудь пристосування для роботи на такого виду ділянках. І торгова марка FENDT, як один із провідних виробників сільськогосподарської техніки, може похвалитися наявністю як у моделі 6300С, так і в інших комбайнах свого виробництва опційної системи AutoLevel, яка і дозволяє вирівняти машину на ділянках, що мають нахил до 20%. Комбайн спокійно обробляє такі ділянки без падіння продуктивності.

Не останнім фактором якісної роботи комбайна є і той, хто ним керує — оператор-водій. Комфорт місця за кер-

мом у сільськогосподарській техніці є важливим чинником того, як виконує свою роботу та чи інша машина. Якщо водію не надати досить зручне робоче місце, він швидко втомлюватиметься, відповідно, падатиме і рівень корисної роботи, виконуваної машиною.

Кабіна моделі 6300 розрахована на довгу роботу та, безсумнівно, на підвищення якості умов праці того, хто сидить за кермом машини. Це, по-перше, комфортні крісла з пневматичною амортизацією, по-друге — ергономічна рульова колонка, яка регулюється у трьох площинах, що дозволяє підібрати оптимальні налаштування для будь-якого водія. І по-третє, це широке високе лобове скло, яке уможливує огляд жнивarki без особливих зусиль. Також спрощують роботу великі дзеркала заднього огляду, які регулюються електронікою. В будь-яку погоду серійна система опалення кабіни та кондиціонування повітря у ній створюватимуть оптимальний мікроклімат. І все це — задля поліпшення умов праці.

Усі пропозиції торговельної марки FENDT розраховані лише на споживача, на потенційного клієнта —

успішного фермера, який точно впевнений у тому, чого чекати від придбаної техніки. Комбайн FENDT 6300С не є виключенням з правила — це надійна, якісна машина, яка відрізняється від машин інших марок своєю економічністю, зручністю у керуванні та високою продуктивністю. Основна ставка робиться на прибутки, які зможе отримати господар, використовуючи на своїх полях новий комбайн.

Компанія, як вже було згадано, досить відома у всьому світі, у кожній країні має свої представництва, дилерів та партнерів по збуту техніки. Крім того, продукція FENDT не є складною в обслуговуванні — фірмові сервісні центри знаходяться всюди.

В Україні торгову марку представляє агробудівельний альянс «АСТРА», дилерські та сервісні центри якого знаходяться у всіх регіонах держави, що робить придбання та обслуговування техніки легким та зручним.

Виробники сільськогосподарської продукції, які на момент покупки не мають змоги виплатити 100% суми, можуть придбати комбайн у лізинг, або за допомогою банківського кредиту. (P)

Вадим КРАМАР, «Агро Перспектива»

ВАРІАНТИ УСПІШНОСТІ ТА ПРИБУТКОВОСТІ

Ви — середній (великий, малий) фермер, або сільськогосподарське підприємство. У вас є велика (маленька, середня, гігантська) ділянка землі, яку потрібно обробити, засіяти, а потім зібрати урожай. Звичайно, ви розраховуєте на максимальний прибуток при мінімально витрачених коштах. Це зрозуміло, бо у природних умовах нашої держави прибутки можна отримати дуже великі, якщо вміти правильно обходитися з землею. Задля цих прибутків ви й купуєте час від часу техніку. І звичайно, сподівається, що вона буде надійною, економною та простою у користуванні. А найбільші проблеми з технікою виникають у господаря, зазвичай, під час початку посівних робіт та у пору збирання урожаю. І найчастіше, якраз тоді, коли все засіяне навесні вже потрібно зібрати, старі та ненадійні трактори та комбайни псуються.

Наразі ринок сільгосптехніки України переповнений пропозиціями. Новинки з-за кордону поступово починають опановувати поля нашої держави, все частіше ми маємо можливість бачити замість старих «Нив» нові комбайни Fendt або інші потужні іноземні комбайни. Ці комбайни дійсно надійні,

про це свідчать ті фермери, які вже протягом декількох сезонів успішно їх експлуатують на своїх ділянках.

Звичайно, закупити на господарство два-три, або й більше нових комбайнів — заповітна мрія майже кожного господаря своєї землі, але, якщо взяти до уваги наявні проблеми як у фінансуванні галузі, так і у достатках деяких представників, нажаль, слід констатувати, що не кожен може собі дозволити оновити парк техніки.

Проте, за умови нинішнього розвитку ринків, наявності різноманітних банківських установ, придбати, або хоча б узяти на деякий час у користування ту чи іншу одиницю техніки стало можливим і набагато простішим.

Візьмемо для прикладу постачальника техніки — компанію Агробудівельний альянс «АСТРА», яка успішно співпрацює з деякими банками, надаючи фермерським господарствам та приватним особам кредити на придбання нових машин. Дозволяється також і надання техніки у лізинг. Є й ще одна, майже революційна пропозиція альянсу «АСТРА» — можливість взяти одиницю техніки в оренду на певний строк, що має привабити ще більшу кількість клієнтів до компанії.

Компанії є чим пишатися: «АСТРА» — офіційний представник декількох найвідоміших у світі виробників сільськогосподарської техніки, лідер по продажам в Україні, ну і, звичайно ж, те, чим компанія приваблює найсильніше — якість запропонованої техніки. Вона просто не може ставитися під сумнів.

Отже, щоб ви вирішили придбати комбайн, щоб бути повністю готовим до осені, до збору урожаю. Техніка має відповідати всім вашим вимогам — бути якнайкращою і настільки надійною, щоб ви мали можливість без проблем використовувати її протягом усього сезону польових робіт.

Офіційний представник багатьох марок сільськогосподарської техніки на теренах України — агробудівельний альянс «АСТРА» — пропонує до вашої уваги найновіші розробки у галузі технічних пристосувань для обробки землі, зокрема, комбайни — найнеобхіднішу, без сумніву, машину для збору урожаю.

Ви бажаєте його придбати, але як? Це питання ставить перед собою майже кожен більш-менш успішний господар у нашій державі. Комбайн — машина не з дешевих, отже, потрібно

зважити всі свої можливості перед тим, як витратити гроші на придбання нової, найбільш надійної машини.

У вирішенні цього питання вам допоможе надійний партнер на українському ринку сільгосптехніки, компанія «АСТРА», яка пропонує найвигідніші умови для задоволення потреб найвибагливіших господарів.

Для прикладу, саме до уваги середніх підприємств, господарів та фермерів пропонується одна з найновіших моделей комбайнів — Fendt 6300C. «АСТРА» пропонує найвигідніші умови для придбання та використання цієї машини. А також, що найцікавіше, компанія пропонує й одну з найновіших послуг — можливість спочатку взяти техніку в оренду. Це має дуже зацікавити потенційних клієнтів альянсу, тому що надає можливість випробувати бажану машину в польових умовах, а вже потім зробити власні висновки стосовно тієї чи іншої одиниці, і вже точно вирішити: купувати, чи ні.

Отож, добре подумавши, господар вирішує спочатку орендувати комбайн, щоб сформулювати свою остаточну думку про нього. Схема такої угоди, її порядок, між компанією та фермером є приблизно такою: по-перше, ви телефонуйте до офісу компанії людині, яка займається питаннями надання в оренду сільгосптехніки. Під час спілкування обговорюєте всі важливі питання, такі як, зокрема, вид техніки, на даний момент вам потрібної, кількість її одиниць. Найважливіше, при обговоренні слід з'ясувати та повідомити про об'єми культури, яку маєте зібрати за допомогою орендованої техніки. Ну і, звісно ж, яка саме це культура: пшениця, ячмінь, кукурудза тощо. Не менш важливим є й питання щодо площі обробітку. Воно також включається до переліку умов, які впливають на вартість послуги.

Далі клієнт зустрічається з представником компанії «АСТРА», спільно вони обговорюють всі найважливіші

моменти та укладають усний договір. Пізніше, коли вже всі умови та побажання враховано, цей усний договір закріплюється письмово — підписами, і компанія надає клієнтові свою техніку, проводить увесь комплекс робіт. Надалі вже фермеру вирішувати — продовжувати з нею співпрацю, чи ні.

Скоріше за все, співпраця продовжиться. І виходячи з цього припущення, розвиватимемо події далі.

Звичайно, якщо господар заможний і у нього не виникає проблем зі сплатою повної суми вартості комбайну —

чому не вимагається додаткова застава, тому що забезпеченням по кредиту є придбана техніка. При цьому термін розгляду заявки складає не більше 7 днів з моменту подачі повного переліку документів, що теж є вигідною умовою для українських фермерів.

Також компанією «АСТРА» надається послуга лізингу техніки строком до п'яти років. Мінімальний авансовий платіж встановлено на рівні 10-20% від загальної суми покупки. У нашому випадку — від загальної суми комбайну.

Завдаток не оформлюється, а реєстрація техніки проводиться лізинговою компанією. Відсоткова ставка — лише 12,5-14,5% річних у гривні. Лізинг техніки, яка постачається компанією «АСТРА», є найвигіднішою пропозицією саме для тих партнерів, яким не компенсується відсоткова ставка по кредитам у комерційних банках.

А в деяких ситуаціях можливо навіть трохи відстрочити платіж по придбаній техніці. Такі варіанти розглядаються як розстрочка платежів та постачання техніки на умовах товарного кредиту.

Компанією постійно ведуться роботи щодо знаходження нових партнерів та надання можливостей для придбання технічного забезпечення

це найкращий варіант. Але, враховуючи реальні сьогоднішні, констатуємо, що ситуація далеко не завжди буває такою райдужною та безхмарною.

Не всі господарства України є досить заможними, щоб дозволити собі таке придбання, тож альянс «АСТРА» разом зі своїм партнером ОАО «Райффайзен Банк Аваль» пропонує потенційним клієнтам послугу — кредитування техніки. Умови є прийнятними майже для всіх. Строк кредитування складає від одного до семи років, а відсоткові ставки — 16% у гривні та 11% у валюті. Перший внесок клієнта — 15-20% від суми кредиту, при

господарствами з обмеженими фінансовими можливостями.

Отож, як бачимо, в Україні все ж робляться кроки назустріч дрібним та середнім господарствам та господарям. Їм надаються можливості удосконалювати свої парки техніки новими пропозиціями від постачальників. Робота з кожним клієнтом у агробудівельному альянсі «АСТРА» є суто індивідуальною, отже можна зробити висновок, що наші фермери отримують найкраще від закордонних виробників, притому, ще й на вигідних умовах.

Проте вирішувати, шановні господарі, вам.

НОВИЙ ТРАКТОР АК «УКРАГРОКОМ» ТЯ-200 «ЯРИЛО»

Останніми роками, за умов стабілізації ринку, значно підвищились вимоги до якості та комфортабельності тракторів, що знайшло відображення у оновлених і модернізованих конструкціях. Стають більш жорсткими вимоги до вдосконалення екологічних показників тракторів, а можливість виходу моделі на ринок тепер напряму залежить від ступеня відповідності конструкції міжнародним та національним вимогам.

Серед вітчизняних тракторів варті особливої уваги перші зразки тракторів серії ТЯ-200 «Ярило» виробництва АК «Укргроком», тягового класу 3-4, з потужністю двигуна 180-260 к.с., які виконано на більш високому техніко-технологічному рівні, у порівнянні з іншими вітчизняними тракторами. На ТЯ-200 встановлюють двигуни фірми «Deutz AG», модельного ряду BP6M1013E (180 к.с.), BP6M1013EC (215 к.с.), BP6M1013ECP (260 к.с.), що відповідають як вимогам європейського стандарту EURO-2, так і вимогам ресурсозберігаючих технологій ведення сільськогосподарського виробництва. Двигуни оснащено триступеневою системою очищення палива: фільтр «SEPAR» + два фільтри тонкого очищення та вдосконалена муфта зчеплення фірми LUK.

У результаті випробувань трактора ТЯ-200 «Ярило» в УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого встановлено, що запас крутного моменту двигунів становить 37, 42 та 47%. Питома витрата палива — 208 та 200 г/(кВт/год.), що дозволяє витрачати близько 17 л/га оранки. Конструктивно трактор має суцільну несучу раму та передні поворотні колеса. За рахунок конструктивних особливостей

досягнуто раціонального розподілу маси трактора, відповідно, на передню та задню осі — 62% і 38%, що, при агрегуванні з сільськогосподарськими машинами, забезпечує максимальне зчеплення коліс з ґрунтом та збільшення тяги.

Запас крутного моменту в 37-42% дозволяє долати короточасні перевантаження, при цьому оберти двигуна — у межах 1400-1700 об/хв., що забезпечує постійний тиск у коробці перемикачів передач і тим самим підвищує її надійність та довговічність.

На тракторах встановлено гідравлічну систему, що поділяється на гідросистему рульового керування трактора та гідронавісну систему, не допускаючи змішування мастил цих двох систем, підвищуючи довговічність і надійність їхньої роботи. Два гідронасоси, які розміщено у гідросистемі трактора на одному валу (один з них забезпечує роботу гідронавісної системи, а другий — роботу гідрооб'ємного рульового механізму з поворотними колесами переднього моста), підвищують надійність роботи механізму керування трактора та збільшують надійність роботи гідросистеми в цілому. Крім того, застосовується також банжова система обв'язки гідророзподільників та гідронасосів, що забезпечує зручність і легкість при виконанні ремонтних робіт. У гідросистемі причіпних машин трактора використано високонадійні розривні муфти, а також розробляються відсічні муфти, які, при падінні тиску в гідросистемі на 10-20 одиниць (тобто, при розриві шланга високого тиску або інших поломках), перекривають подачу мастила від насоса і перекачують його назад до гідробаку.

Корпорацією розроблено і встановлено на трактор нову ергономічну кабінку з центральним розташуванням поста керування, що дозволяє працювати з різним причіпним та навісним обладнанням, у тому числі, використовувати трактор для обробітки міжрядь та збирання сільськогосподарських культур. У кабіні є регулююче сидіння на пневмоамортизаторі, що створює комфортні умови для механізатора під час проведення робіт, зменшує його втомлюваність. Комфортність роботи механізатора забезпечує також тонування скла кабіни і дверей. Усередині кабіни вкрита шумопоглинальними матеріалами, що значно зменшує рівень потоку звукового тиску, проникаючого до кабіни. Кабіну обладнано і системою кондиціонування та опалення.

У колісних редукторах переднього ведучого моста виробництва Лозівського механічного заводу використано манжети фірми «Sim-Rit», що виключає можливість витікання мастила та підвищує моторесурс трактора в цілому.

Застосування різних типів шин (16.9 R38, 23.1 R26) дозволяє збільшити вантажопідйомність трактора, тягове зусилля; дає можливість для використання шести- та семикорпусних плугів, широкозахватних агрегатів, комбінованих агрегатів, агрегатів систем «NO-Till»; та й, взагалі, дає можливість найефективніше використовувати трактор на обробітку міжрядь та збиральних роботах.

Таким чином, робимо висновок: трактор ТЯ-200 «Ярило» за своїми технічними характеристиками відповідає вимогам ТУ і максимально наближений до сучасних зарубіжних зразків. (P)

ЩАДЯЩИЙ К ЗЕМЛЕ, БЛАГОТВОРНЫЙ ДЛЯ УРОЖАЯ

КРАТКО О НАС И О НАШЕЙ ПРОДУКЦИИ

АО «Траком» Республики Молдовы (бывший Кишиневский тракторный завод) — это единственный на просторах СНГ производитель мощных и отлично зарекомендовавших себя гусеничных пропашных тракторов 2 класса тяги.

Предприятие специализируется на производстве следующих видов гусеничных тракторов:

T-70CM4 — предназначен для обработки сахарной свеклы, картофеля, подсолнуха, кукурузы, сои и других низкостебельных пропашных культур, а также для выполнения работ общего назначения.

T-70CM-B4 — предназначен для возделывания виноградников, садов и ягодников, а также для работы в хмельниках, теплицах и для выполнения работ общего назначения.

ЗАЧЕМ И ПОЧЕМУ ГУСЕНИЦА

Конечно, на нашем тракторе не поедешь ни за дровами в лес, ни в соседнее село на рыбалку — это пропашной трактор, а не универсальный. И предназначен он только для работы на поле, но зато в обработке пропашных культур незаменим.

Выполнить весь комплекс сельхозработ с максимально возможной эффективностью вам позволит применение трактора производства АО «Траком». Работа на T-70 с гусеничным ходом, по сравнению с колесным трактором равноценной мощности, дает следующие неоспоримые преимущества:

- возможность более раннего начала весенних полевых работ;
- низкое удельное давление на почву;

- лучшая прямолинейность рядков при посеве и посадке;
- стабильная тяга в любых тяжелых условиях выполнения сельскохозяйственных операций.

Благодаря этим преимуществам обеспечивается высококачественный посев и междурядная обработка, в результате чего урожайность пропашных культур увеличивается на 25-30%.

НАШИ ПЕРСПЕКТИВЫ

Ежегодно предприятие расширяет свою дилерскую сеть, которая действует уже во многих странах СНГ: в России, Украине, Казахстане, Азербайджане, Грузии.

На предприятии одним из направлений для повышения качества явля-

ется разработка и внедрение системы качества на базе ISO.

Это обеспечивает как конкурентоспособность нашей продукции на рынке, так и соответствие системы качества предприятия международным стандартам серии ISO.

Готова и осваивается также программа развития предприятия, включающая этапы технического перевооружения производства и модернизации трактора T-70CM.

Главная цель нашего предприятия — удовлетворение потребностей потребителей нашей продукции.

Официальный дилер АО «Траком» в Украине — компания ООО «Агро-Модуль Лтд».

<http://www.agromodul.apkua.com>

АГРО-МОДУЛЬ

ТРАКТОРИ пропашні, гусеничні **СІВАЛКИ** точного висіву

T-70CM, T-70B

SPP-6FS, SPP-8, SPP-8FS

МУЛЬТИКОРН SK-8FS, SK-12FS

ЗАПЧАСТИНИ до сівалок Мультикорн, SPP

м. Вінниця, Київська, 14 (0432) 55-41-37, 55-42-37

УКРАЇНЦІ ОБИРАЮТЬ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИЙ АПК

Посівна кампанія в семи областях України — Херсонській, Запорізькій, Миколаївській, Луганській, Харківській, Полтавській та Одеській запам'ятається демонстрацією ресурсозберігаючих технологій та техніки. В рамках цієї безпрецедентної акції, що була організована Корпорацією «Агро-Союз», за 3 тижні у різних куточках та за різних агрокліматичних умов України було проведено 12 демопосівів по технології прямого висіву або нульового обробітку ґрунту. В регіонах, що знаходяться на північ від Одещини, демотури пройдуть восени цього року.

Загалом, посів зерна без попередньої оранки чи культивування, тобто, прямо по стерні та пожнивних залишках, не є чимось новим. В Україні вже четвертий рік проводиться міжнародна конференція з самовідновлюваного ефективного землеробства на основі системного підходу No-Till, де аграрії докладно вивчають принципи та можливості нульового обробітку ґрунту. Тому наші господарства опосередковано знайомі з основами такої технології. Більше того, переважна більшість погоджується, що за нею майбутнє, адже вона дозволяє економно виробляти екологічно безпечну продукцію без завдання шкоди навколишньому середовищу. Проте побачити практичне застосування нульового обробітку можна лише в одиничних господарствах, наприклад, у модельному агрокультурному господарстві Корпорації «Агро-Союз», поборниці новітніх технологій ресурсозбереження у сільському господарстві. Та все ж

залишаються сумніви, чи зможе одна й та ж технологія однаково добре працювати у різних агрокліматичних умовах. Щоб довести ефективність та корисність її для українського землеробства, «Агро-Союз» організував демонстраційні посіви в різних куточках України. Один з останніх демопосівів пройшов на площах дослідно-виробничого господарства Одеського інституту агропромислового виробництва НАН України 5 квітня, за участі головного управління агропромислового розвитку Одеської облдержадміністрації.

Задля демонстрації ресурсозберігаючої технології нульового обробітку необхідний інструмент — спеціальна сільгосптехніка, яка може виконувати посів без суттєвого порушення ґрунту, тобто, сівалка прямого висіву. Чи то пак, посівного комплексу, адже в один прохід агрегат виконує три операції: сіє (розрізає пожнивні рештки, формує посівне ложе, висіває насіння), удо-

брює та прикотковує смугу висіву. Особливості конструкції дозволяють якісно сіяти на швидкості до 10-15 км/год., виробнича потужність сівалки з 9-метровим захватом — 200 га/доба, 12-метровим — 270 га/доба. Всі чекали на процес посіву, який мав виконати цей потужний, швидкий агрегат.

**Олександр Никольчук,
господарство «Апікс»**

За три сезони експлуатації такої сіялки у нас вийшли з ладу пара підшипників на уловлюючих дисках та один гвинт на стійці. На високому рівні працює сервісна служба, швидко реагує на виклики. Хочеться відмітити хорошу, просту конструкцію сівалки, яка не допускає частих поломок. Також треба відзначити якісний метал робочих частин сівалки. Загалом, враження виключно позитивні.

ТЕХНІКА ЛІДЕРІВ

Посівні комплекси:

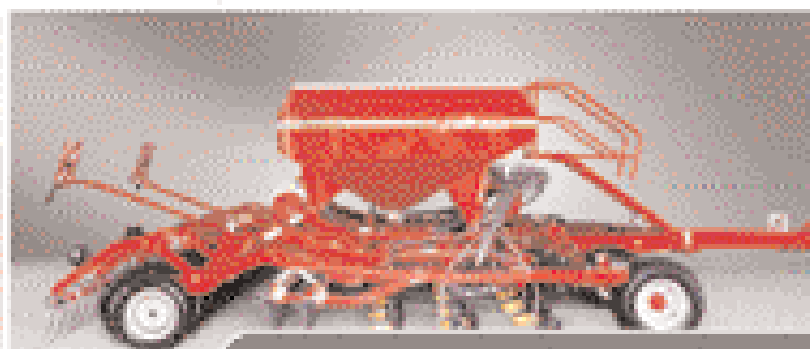
ATD 9.35

ATD 11.35

ATD 18.35

Посівні комплекси Pronto PPF

Посівні комплекси Sprinter ST

Культиватори FG

Культиватори Tegalno FX

ВИРОБНИЦТВО

Україна

ТОВ «Корпорація «Агро-Союз»

+38 (0962) 36-74-33

+38 (0962) 36-74-33

info@agro-soyuz.ua

Росія

ТОВ «Агро-Союз-Технологік»

+7 (495) 777-25-61

moscow@agrosoyuz.ru

АГРО-СОЮЗ

www.agrosoyuz.ua

Віктор Гришаков, ПП «Чорногірське»

Гроші на такий агрегат я знайти зможу. Та й окупить він себе швидко. Питання в іншому: мені вже будуть непотрібні 35 механізаторів, стане і десяти. А що ж мені тоді робити з іншими працівниками? Адже щоб обробити одну і ту ж площу, подібних агрегатів вітчизняного виробництва треба у 2-3 рази більше.

Рівне, вже зоране поле, яке так старанно приготували господарі для демонстрації роботи посівного комплексу за нульової технології, звело нанівець задум організаторів: ефектного показу ресурсозбереження не відбулось. Потуж-

ревіїв: у березні 2007 року тільки за одну добу в результаті пилових бур з полів Одещини біло зметено від 2 до 20 тонн ґрунту з гектару (при допустимих 11,2 тоннах ґрунту за 1(!) рік).

У нашому ж випадку цікавість господарників виявилась вже після старту трактора. Нахилитися до свіжих борідок, роздивитися, чи рівномірно лежить зерно, як вносяться добрива; розпитати техніка, скільки у такий спосіб витрачається пального на гектар, як скоро той гектар може бути засіяний... Багато питань стосувалося роботи агрегату на різних ґрунтах: це на півдні в суху погоду він так справно пішов, а що буде на Поліссі чи у дощову погоду на чорноземі? Спеціалісти «Агро-Союзу» завірили: «Horsch — Агро-Союз» справно працює на всіх українських широтах, від Сум до Криму, що і підтверджують демотури у різних регіонах.

ючи на ще радянській б/в техніці, витрачаючи солярки на рівні звичних 80-100 л/га, як завжди, щовесни обкатуючи полем весь багатотонний арсенал ґрунтообробного реманенту, господарніні та й замислиться: чим далі так злигодніти, може, зайнятися якоюсь іншою справою? Директор одеського «Інституту агропромислового виробництва» Микола Цандур наголосив:

— Господарники мають чітко зрозуміти, що економіка наших господарств сьогодні залежить від скорочення витрат на ведення господарств, на фоні глобального подорожчання заліза та ще й за близької перспективи вступу до СОТ.

Це твердження розвинув і представник «Агро-Союзу» Олег Рояка, розповівши про «стару-нову» для наших господарств технологію «No-Till»:

— Сіяти без оранки та культивації, максимально використовуючи післяжнивні залишки як природні добрива, відновлюючи родючість ґрунтів; знижуючи використання солярки до 20-30 л/га, амортизацію з традиційних 22 USD до 4 USD/га; використовувати тільки 0,07 кінських сил на 1 га землі замість традиційних 0,8 к.с./га — а загалом, щороку економити на таких впровадженнях по 1 млн. гривень на кожні 5 тис. гектарів — це і є «No-Till».

На завершення Микола Цандур закликав господарників помінати стереотип мислення: не слід боятися і не робити, краще боятися і робити. Потрібно вчитися його використовувати, треба змінити відношення до підготовки поля до весняно-польових робіт.

Тож ставлення і до ведення господарства, і до звичних весняних посівів однозначно треба міняти. Інакше, при вступі до СОТ, наші господарства на фоні європейського рівня (середня урожайність пшениці 78 ц/га, кукурудзи — 94 ц/га), просто стануть не конкурентноздатними. Цитуючи Цандура, «тоді нам треба буде не працювати, а просто вставати та йти». **АП** **Р**

Харківська обл., Дергачівський р-н, с. Козача Лопань

ний канадський трактор, за яким було причеплено новенький дванадцятиметровий агрегат, без надмірних зусиль подолав відведену ділянку. Вже потім, після демонстрації, працівники «Агро-Союзу» показували фотографії з попереднього демотури у Харківській області, коли такий же агрегат засівав виселене після торішнього врожаю соняшниковим бадиллям поле. Тоді аграрії навіть сперечалися: піде сівалка чи ні, не викорчувані ж цурпалки по всьому полю. Пішла, тільки захурчало. До того ж стерня та пожнивні залишки соняшника ще деякий час працюватимуть на власника поля: ця ковдра зберігає вологу, живить та захищає ґрунти від ерозії. Саме це зацікавило Одещину, яка вважається зоною ризикованого землеробства через малу кількість опадів, крім того, час від часу регіон страждає від бу-

Пленарну частину одеського демотури було присвячено підведенню підсумків: чи ефективний і наскільки продемонстрований тандем технології та техніки ресурсозбереження. Працю-

Довідка.

До нових технологій, які використовуються сьогодні у сільському господарстві, відноситься нульова технологія обробки ґрунту, чи «No-Till». Вона дозволяє не тільки скоротити витрати, наприклад, лише ПММ у 6 разів (з 120 л/га до 20 л/га), але й підвищити конкурентноздатність АПК. «No-Till» також захищає та зберігає довкілля: зберігає вуглеводень у ґрунті, запобігаючи його випаровуванню в атмосферу, і врешті-решт, дозволяє відновлювати біологічний потенціал українських чорноземів.

ТОРГОВЫЙ САММИТ В АНТАЛЬЕ

НОВЫЕ ГОРИЗОНТЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛИ СЕЛЬХОЗПРОДУКЦИЕЙ

Опыт проведения первого международного Зернового торгового саммита показал высокий взаимный интерес между регионами Северная Африка — Ближний Восток и странами Причерноморья. Однако текущий зерновой сезон оказался серьезным испытанием для мирового рынка. Снижение производства пшеницы в основных странах-экспортерах привело к росту цен и усложнило международную торговлю. Текущая конъюнктура мирового рынка заставляет многие трейдерские компании диверсифицировать направления деятельности с целью минимизации рисков, связанных с торговлей пшеницей. Поэтому второй саммит включил в себя, кроме традиционного зернового блока, также рынок масличных культур и продуктов переработки зерновых и масличных.

С 6 по 9 марта в турецкой Анталье компания «АПК-Информ» провела второй международный Торговый саммит: зерновые и масличные.

Официальную поддержку саммиту оказал Турецкий комитет по зерновым (ТМО) — государственный орган, регулирующий работу рынков зерновых и масличных культур Турции.

Выбор места проведения второго саммита неслучаен — испокон веков

Турция являлась одним из центров мировой торговли ввиду своего выгодного географического расположения. И сегодня страна продолжает играть важную роль в мировой торговле сельхозпродукцией, а близость к странам СНГ и Ближнему Востоку способствует тому, что Турция является связующим звеном между двумя регионами. При этом страна также является крупным производителем пшеницы, ячменя, под-

солнечника и других видов сельхозпродукции.

Второй саммит собрал более 270 участников из 175 компаний, представивших интересы 30 стран мира. Стоит отметить широкую географию участников мероприятия — кроме традиционных стран-участниц, таких, как Турция, Египет, Россия, Украина, на мероприятии были представители компаний из Израиля, Туниса, Доминики, Албании, Кипра, а также из та-

участницы**доклад представителя «Rabobank»**

ких стран СНГ, как Беларусь и Молдова. Среди заявленных участников были и крупные трейдерские компании из Индии, Бангладеш, Судана и Эфиопии. Однако жесткий визовый режим Турции в отношении этих стран не дал им возможности приехать, и эти компании стали заочными участниками саммита.

Целевая аудитория саммита включала в себя широкий круг компаний, представляющих различные сегменты международной торговли сельхозпродукцией, а именно — трейдеров, работающих на рынках зерновых и масличных культур, зерноперерабатывающие компании, банки, инспекционные и транспортные компании, аналитические агентства, отраслевые ассоциации, госорганы и др. При этом приоритетным сегментом, как и на первом саммите, стали трейдерские компании, являющиеся как импортерами, так и экспортерами из стран СНГ и Ближнего Востока, заинтересованные в налаживании прямых торговых связей с непосредственными покупателями/продавцами. Среди наиболее активных стоит выделить компании из Турции (Agro Servis Dis Ticaret, Alie SARL, Form Tarim), Украины («Рудис», «Приднепровская аграрная группа», «Каспер», «Зерноторговая компания», «Лотуре»), России («Агромаркет-Трейд», «Экспо-Лайн», «Калипсо» и др.).

В рамках саммита была организована мини-выставка, на которой были представлены стенды компаний Sitagri, Haubelt, GSI, где участники смогли пообщаться с представителями компаний-экспонентов и получить более обширную информацию об их деятельности и продукции. Однако наибольший интерес участников вы-

звал стенд Турецкого комитета по зерновым (ТМО), который украшала экспозиция образцов сельхозпродукции, производимой в Турции, в частности, различных сортов пшеницы, ячменя, других зерновых и масличных культур.

Спонсорами саммита выступили ведущий казахстанский экспортер пшеницы «Продкорпорация», один из лидеров международного финансирования агробизнеса Rabobank International и динамично развивающаяся турецкая зерноторговая компания Mergrain. В работе саммита также приняли участие следующие официальные делегации: Министерства сельского хозяйства Турции (во главе с доктором Сулейманом Караханом), Турецкого комитета по зерновым (во главе с председателем правления комитета господином Измаилом Кемалоглу), тендерного комитета Министерства промышленности и торговли Иордании (в составе членов Тендерного комитета министерства — господина Муханнеда Геша и господина Хишама Абдель-Хамида).

Основная программа саммита состояла из четырех сессий:

- рынок продовольственного зерна на Причерноморья;
- тенденции рынка масличных культур;
- фуражный сектор;
- логистика агропромышленных грузов.

По мнению участников саммита, наиболее интересными были доклады о турецком рынке пшеницы, о текущих тенденциях мирового рынка масличных культур и особенностях стран Причерноморья, о российском рынке сельхозпродукции.

Доклад о турецком рынке шротов масличных показал высокий интерес участников к данной теме, поскольку не только дал общие данные о структуре потребления шротов в Турции по видам, но и выделил основные моменты импорта, такие, как действующие тарифные и нетарифные ограничения, а также особенности внутреннего спроса.

Помимо основной программы, в рамках Торгового саммита проведен круглый стол «Потенциал казахстанской пшеницы на мировом рынке», на котором состоялась краткая презентация казахстанских зерноторговых компаний. Однако основной темой стола стало обсуждение существующих проблем при экспорте казахстанского зерна, в частности, вопросов логистики. В числе активных участников дискуссии были крупный египетский импортер Egyptian Traders, египетско-йеменская компания Al-Wahaj и компания Sawco Pest Control (Египет).

Примечательно, что деловая активность участников трансформировалась в не менее активный отдых в рамках гала-ужина. И, как выяснилось, некоторые профессиональные бизнесмены (а также бизнесвумен) проявили себя как профессиональные артисты. Стоит отметить растущее количество женщин среди участников саммита, которые, несмотря на празднование 8 Марта, активно участвовали как в официальной, так и в неофициальной частях программы, не отставая от своих коллег-мужчин.

Саммит совпал с так называемым «межсезоньем», когда трейдеры подводят итоги уходящего сезона и только начинают очерчивать круг приоритетов работы на следующий. Однако, несмотря на это, участниками саммита были достигнуты конкретные соглашения и заключены контракты.

пресс-конференция

общение в фойе

